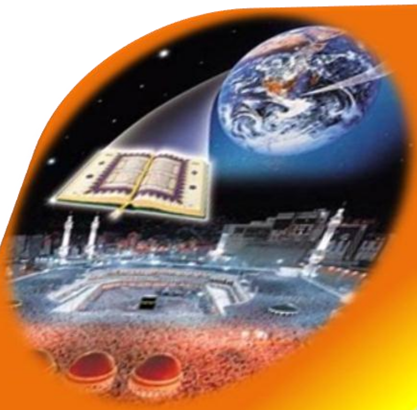

د قرآن سره مرکه

Ketabton.com

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرآن

سره مرکه

لیکوال :

ډاکتر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: د قرآن سره مرکه

لیکوال: ډاکټر نثار احمد صمد

کمپوز: خپله لیکوال

د لیکوال برېښنالیک: Nsamad57@hotmail.com

د پښتنې طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - لراوبر ډاټ کام

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

- لومړی برخه
- دوهمه برخه
- دریيمه برخه
- څلورمه برخه
- پنځمه برخه
- شپږمه برخه
- اوومه برخه
- اتمه برخه
- نهمه برخه
- لسمه برخه
- یوولسمه برخه
- دوولسمه برخه
- دیارلسمه برخه
- څوارلسمه برخه
- پنځلسمه برخه
- شپاړسمه برخه
- اوولسمه برخه
- اتلسمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- نولسمه برخه
- شلمه برخه
- یوویشتمه برخه
- دوه ویشتمه برخه
- درویشتمه برخه
- څلرویشتمه برخه
- پنځه ویشتمه برخه
- شپږ ویشتمه برخه
- اووه ویشتمه برخه
- اته ویشتمه برخه
- نهه ویشتمه برخه
- د قرآن سره د مرکې د پای لیکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لومړنۍ سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکی روژې غوندی سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنۍ مبارکی روژې دغه دیرش تحفې «د قرآن سره مرکه» نومیږی چی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د لومړنۍ روژې لومړنۍ تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه

سَلام عَلیکَ ، سلامتی دی وی پر تا (۱)
سَلام لکَ ، سلامتی دی وی درباندی (۲)

پوښتنه: که لطفاً خپل ځان را وپیژني ؟
ځواب: زه د الله کتاب یم (۳) ، نوم می قرآن دی (۴).

پوښتنه: ډیر ښه ، تا وویل چی زه د الله کتاب یم. آیا کولای سې چی الله په لنډه توګه را وپیژني ؟
ځواب: هو ولی نه ، الله د هغه هستۍ اصلی او فطری نوم دی (۵) چی هر څه او ټول کایَّنات یې پیدا کړي دي (۶) ، الله یو دی او شریک نه لری (۷) ، الله د هر شي څښتن او مالک دی (۸) ، هغه د ټول عالم رب دی (۹) ، هغه مطلق حاکم دی (۱۰) ، یوازی الله د عبادت وړ دی او بس (۱۱) ، الله د عدم یعنی هیڅ څخه هر څه او هر شی خلق کوی (۱۲) ، هغه ظاهر دی (۱۳) ، هغه باطن دی (۱۴) ، الله ټول کایَّنات چلوی (۱۵) ، هر څوک د هغه محتاج دی (۱۶) ، هغه هیچا ته هم اړ نه دی (۱۷) ، ژوند او مرګ د الله په اختیار کی دی (۱۸) ، صرف الله هر چا ته اولاد ورکوی (۱۹) ، الله تل موجود دی او تل به موجود وی (۲۰) ، هغه بی مثاله دی یعنی هیڅ ساری نه لری (۲۱) ، هر څه له منځه ځی خو الله تلپاته دی (۲۲) ، هغه پر هر څه قادر دی (۲۳) ، هغه توبه قبلونکی او مهربان دی (۲۴).....

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو. اوس به را سم دې ته چی تا مخکی وویل چی زما نوم قرآن دی ، خو ما داسی هم اوریدلي دي چی ته د قرآن څخه علاوه نور نومونه او صفتونه هم لري ، آیا خپل دغسی څو نومونه او صفات را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، زه ډیر نومونه او صفتونه لرم چی د بیلګې په توګه به ځینی دروښیم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب (۲۵) ، رحمت (۲۲) ، حکمت (۲۷) ، حدیث (۲۸) ، هُدا یعنی هدایت (۲۹) ، فرقان یعنی د حق او باطل بېلوونکی (۳۰) ، مُبین یعنی ښکاره دلیل (۳۱) ، ایمان (۳۲) ، کریم یعنی لوی (۳۳) ، کلام (۳۴) ، عدل (۳۵) ، برهان (۳۶) ، نور (۳۷) ، قول (۳۸) ، سراج (۳۹) ، شفا (۴۰) ، موعظت یعنی نصیحت (۴۱) ، ذکر (۴۲) ، عصمت (۴۳) ، مبارک (۴۴) ، علی یعنی لوړ رتبه (۴۵) ، حکیم (۴۶) ، مُهیمین یعنی ساتونکی (۴۷) ، منیر (۴۸) ، مصدق یعنی تصدیق کونکی ، د پیش ګویانو مصداق (۴۹) ، حبل الله یعنی د الله رسۍ (۵۰) ، ذکری یعنی یادوونکی (۵۱) ، قیّم یعنی سمه او مستقیمه خبره (۵۲) ، قولِ فصل یعنی فیصله کوونکی (۵۳) ، احسن الحدیث یعنی بهترین کلام (۵۴) ، مثانی یعنی جوړه جوړه (۵۵) ، متشابه (۵۶) ، تنزیل یعنی نازل سوی (۵۷) ، روح (۵۸) ، وحی (۵۹) ، عربی (۶۰) ، بصایرّ یعنی د فکر او سوچ پیدا کوونکي دلایل (۶۱) ، بیان (۶۲) ، علم (۶۳) ، نعمت (۶۴) ، حق (۶۵) ، هادی (۶۶) ، عجب (۶۷) ، تذکره یعنی یادونه (۶۸) ، عُروة الوثقی یعنی ټینګه رسۍ (۶۹) ، صدق یعنی رښتیا (۷۰) ، امر (۷۱) ، بُشری یعنی زیری ورکونکی (۷۲) ، عزیز (۷۳) ، بلاغ یعنی پیغام (۷۴) ، قصص یعنی بیان ، قصې (۷۵) ، صراط (۷۶) ، عظیم (۷۷) ، بشیر یعنی زیری ورکوونکی (۷۸) ، نذیر یعنی خبرداریٔ ورکونکی (۷۹) ، مجید یعنی سترتیا لرونکی (۸۰) ، حُکم یعنی فیصله (۸۱)....

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو . آیا راته ویلای سې چی ته د چا تألیف يې یعنی مؤلف دی څوک دی ؟
ځواب: زما مؤلف الله دی ، دا ځکه چی زه د هغه کلام یم (۸۲) .

پوښتنه: نو چی داسی ده ، دنیا ته چا رالیږلی يې ؟
ځواب: دنیا ته هم الله را نازل کړی یم (۸۳) .

پوښتنه: دا صحیح ده چی الله نازل کړی يې ، خو مځکی یا دغه دنیا ته چا راوړیٔ يې ؟
ځواب: د الله په امر یوې ملایکې راوړی یم چی جبریل نومیږی (۸۴) .

پوښتنه: نو پر مځکه دی چا ته تشریف راووړ ، یعنی جبریل (ع) چا ته ورتسلیم کولې ؟
ځواب: زه محمد (ص) ته راوړل کېدلم ، یعنی د هغه پر مبارک زړه را نازل کېدلم (۸۵) .

پوښتنه: تا د زړه خبره وکړه ، آیا دا ممکنه وه چی پر زړه باندی نه بلکی پر کوم غره باندی نازل سوی وای او خلکو هدایت درڅخه اخیستلای ؟
ځواب: دغسی کار څکه هیڅ امکان نه درلود ، چی که زه پر کوم غره باندی نازل سوی وای نو لومړی خو به هغه غر د الهی جلال له امله چاودېدلی او ټوټه ټوټه سوی وای او تباهی به خپره سوې وای (۸۶) . که احیاناً

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه غر سلامت هم پاته سوی وای نو په هغه صورت کی زما د احکامو په عملی تشریح کی قاطعیت نسو راتلای چی د هغه له امله به ما عملاً د کوم هدایتی کتاب رول هم نسو لوبولای. وګوره پر نبی کریم (ص) باندی زما نزول او هغه ته زما د عملی تشریح او تعبیر د مسؤلیت اصلی مقصد دا دی چی په مسلمه امت کی فکری او عملی پیوستون او یووالی راسی (۸۷).

پوښتنه: آیا جبریل (ع) به ته کټ مټ او ټکی په ټکی راکښته کولې که څنګه؟
ځواب: هو باالکل، جبریل زه حرف په حرف راوړلم (۸۸). دا ځکه چی هغه امین دی، د قوت او روح القدس (یعنی سپېڅلی روح) څښتن او د الهی حُکم پابند دی (۸۹).

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چی ته کله دغه دنیا ته را نازل سوې؟
ځواب: زما د نازل کېدو پیل د روژې د مبارکی میاشتی په یوه شپه کی وسو چی لیلة القدر نومېږی (۹۰).
پوښتنه: آیا دنیا ته ستا نزول ټوله په یوه پلا یعنی یو ځایی سوئ دی؟
ځواب: یا، دنیا ته زما نازلېدل په یو ځایی توګه نه بلکی لږ لږ تعمیل سوی دی (۹۱).

پوښتنه: ولی لږ لږ نازلېدې او ولی په یوه پلا نه نازل کېدې؟
ځواب: زه ځکه لږ لږ را لیږل کېدلم چی رسول الله او مسلمانان پرله پسې تشویق سی او د هغوی د زړونو د ډاډ باعث وګرځم (۹۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده، څنګه راغونډ او تدوین سوې؟
ځواب: ډېر ښه سوال دی، زما د راټولولو او تدوین انتظام هم پخپله الله ترسره کړی دی (۹۳)

پوښتنه: لطفاً راته ووایه چی ته چیری نازل سوی یې؟
ځواب: زما نزول په مکه کی پیل سوی دی (۹۴).

پوښتنه: آیا صرف په همدې مکه او د هغې په مربوطاتو کی نازل سوی یې او که په نورو ځایو کی هم را نازل سوی یې؟
ځواب: زه د مکې څخه علاوه په مدینه او د هغه په مربوطاتو کی هم نازل سوی یم (۹۵)

(۱): سورهٔ مریم، آیت ۴۷. (۲): سورهٔ الواقعه، آیت ۹۱. (۳): البقره: ۲؛ الانعام: ۹۲؛ الحجر: ۱؛ النمل: ۱.
(۴): الانعام: ۱۹؛ یونس: ۳۷؛ یوسف: ۳؛ الاسراء (بنی اسرایّل): ۹. (۵): طه: ۱۴. (۲): الانعام: ۱۰۲؛ الزمر: ۲۲؛ الرعد: ۱۲؛ المؤمن: ۲۲؛ طه: ۵۰. (۷): البقره: ۱۲۳؛ النسأ: ۱۷۱؛ یوسف: ۳۹؛ الرعد: ۱۲؛ ابراهیم: ۴۸. (۸): البقره: ۲۵۵؛ آل عمران: ۱۲۹، ۱۸۰؛ النسأ: ۱۲۲؛ الانعام ۱۲؛ لقمان: ۳۲. (۹): الفاتحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

:۲ ؛ الانعام: ۴۵ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۲. (۱۰) : یوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۲ ؛ الاعراف: ۵۴
؛ یونس: ۳۱ ؛ السجده: ۵. (۱۱) : البقره: ۱۲۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایِّده: ۷۳ ؛ الناس: ۳. (۱۲) :
البقره: ۱۱۷ ، ۱۵۴ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴. (۱۳) : الحدید : ۳. (۱۴) : الحدید : ۳. (۱۵) : یونس: ۳۱ ؛
الاعراف: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: ۲۵ ؛ حم السجده: ۱۲. (۱۲) : فاطر: ۵۵ ؛ محمد : ۳۸. (۱۷) : الاخلاص:
۲ ؛ البقره: ۲۲۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ التغابُن: ۲. (۱۸) : الملک: ۲ ؛ آل عمران: ۵۲ ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۲ ؛ الحدید : ۲. (۱۹) : الشوری: ۴۹ ؛ الانبیأ: ۹۰ ؛ ال عمران: ۳۸ ؛ مریم: ۵ ؛ ص: ۳۰. (۲۰) :
الحدید : ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: ۱۵ ؛ حم السجده: ۲۱ ؛ یس: ۷۹. (۲۱) : الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل:
۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۲۲) : الرحمن: ۲۷. (۲۳) : البقره: ۱۰۹. (۲۴) : التوبه: ۱۰۴. (۲۵) : البقره: ۲ ؛ النسأ : ۲۹
؛ فاطر: ۱۰۵. (۲۲) : الانعام: ۱۵۷ ؛ الاعراف: ۵۲ ، ۲۰۳ ؛ یونس: ۵۷ ؛ یوسف: ۱۱۱ ؛ النحل: ۲۴ ، ۸۹. (۲۷) :
الاسرأ : ۳۹ ؛ الاحزاب: ۳۴ (۲۸) : النجم: ۵۹-۲۰ ؛ الکهف: ۲ ؛ الطور: ۳۴. (۲۹) : البقره: ۲ ، ۹۷ ، ۱۸۵ ؛
آل عمران: ۱۳۸ ؛ المایِّده: ۴۲ ؛ الانعام: ۱۵۷ ؛ القصص: ۴۳. (۳۰) : البقره: ۱۸۵ ؛ آل عمران: ۴ ؛ الفرقان: ۱
. (۳۱) : المایِّده: ۱۵ ؛ یوسف: ۱ ؛ الحجر: ۱ ؛ الشعرأ: ۲ ؛ النمل: ۱. (۳۲) : آل عمران: ۱۹۳. (۳۳) : الواقعه:
۷۷. (۳۴) : التوبه: ۲ ؛ الفتح: ۱۵. (۳۵) : الانعام: ۱۱۵. (۳۲) : النسأ: ۱۷۴. (۳۷) : النسأ: ۱۷۴ ؛ المایِّده:
۱۵ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الشوری: ۵۲ ؛ التغابُن: ۸. (۳۸) : القصص: ۵۱. (۳۹) : الاحزاب: ۴۲. (۴۰) : یونس:
۵۷ ؛ الاسرأ: ۸۲ ؛ حم السجده: ۴۴. (۴۱) : آل عمران: ۱۳۸ ؛ المایِّده: ۴۲ ؛ یونس: ۵۷ ؛ هود: ۱۲۰ ؛ النور:
۳۴. (۴۲) : الحجر: ۹ ؛ النحل: ۴۴ ؛ الانبیأ: ۵۰ ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الطلاق: ۱۰. (۴۳) : آل عمران: ۱۰۳

(۴۴) : الانعام: ۹۲ ، ۱۵۵ ؛ الانبیأ: ۵۰ ؛ ص: ۲۹. (۴۵) : السبا: ۲۳ ؛ الزخرُف: ۴. (۴۲) : آل عمران: ۵۸ ؛
یونس: ۱ ؛ لقمان: ۲ ؛ الزخرف: ۴. (۴۷) : المایِّده: ۴۸. (۴۸) : الاحزاب: ۴۲. (۴۹) : البقره: ۴۱ ، ۸۹ ، ۹۷ ؛
الانعام: ۹۲ ؛ آل عمران: ۳ ؛ یس: ۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ ، ۳۰. (۵۰) : آل عمران: ۱۰۳. (۵۱) : هود: ۱۲۰. (۵۲) :
الکهف: ۲. (۵۳) : الطارق: ۱۳. (۵۴) : الزمر: ۲۳. (۵۵) : الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳. (۵۲) : الزمر: ۲۳. (۵۷)
: الشعرأ: ۱۹۲ ؛ یس: ۵ ؛ الواقعه: ۸۰. (۵۸) : الشوری: ۵۲. (۵۹) : الانبیأ: ۴۵ ؛ الاحزاب: ۲. (۲۰) : یوسف
: ۲ ؛ الرعد: ۳۷ ؛ طه: ۱۱۳ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ الزخرف: ۳. (۲۱) : الانعام: ۱۰۴ ؛ الاعراف: ۲۰۳ ؛ القصص: ۴۳ ؛
الجاثیه: ۲۰. (۲۲) : آل عمران: ۱۳۸. (۲۳) : البقره: ۱۲۰ ؛ آل عمران: ۲۱ ؛ الرعد: ۳۷. (۲۴) : الاضحی: ۱۱.
(۲۵) : البقره: ۲۲ ، ۹۱ ؛ المایِّده: ۸۴ ؛ الانعام: ۲۲ ؛ الانفال: ۲ ؛ القصص: ۵۳. (۲۲) : الاسرأ: ۹ ؛ الاحقاف:
۳۰ ؛ الجن: ۲. (۲۷) : الجن: ۱. (۲۸) : الحاقه: ۴۸ ؛ المدثر: ۴۹ ، ۵۴ ؛ الدهر: ۲۹ ؛ المزمل: ۱۹ ؛ طه: ۳.
(۲۹) : البقره: ۲۵۲. (۷۰) : الزمر: ۳۲. (۷۱) : الطلاق: ۵. (۷۲) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل: ۲ ؛
الاحقاف: ۱۲. (۷۳) : حم السجده: ۴۱. (۷۴) : ابراهیم: ۵۲ ؛ الانبیأ: ۱۰۲. (۷۵) : آل عمران: ۲۲. (۷۲) : الفاتحه
: ۲. (۷۷) : الحجر: ۸۷. (۷۸) : حم السجده: ۴. (۷۹) : حم السجده: ۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ النجم: ۵۲. (۸۰) : ق: ۱ ؛
البروج: ۲۱. (۸۱) : الرعد: ۳۷. (۸۲) : التوبه: ۲ ؛ الزمر: ۲۳ ؛ الفتح: ۱۵. (۸۳) : الواقعه: ۸۰ ؛ الشوری: ۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

؛ البقره:۷۲ ؛ النسأ : ۱۱۳ ؛ الکهف:۱ . (۸۴) : البقره:۹۷ ؛ النحل:۱۰۲ ؛ الشعرا : ۱۹۳ . (۸۵) : محمد : ۲ ؛
البقره: ۹۷ ؛ آل عمران: ۳ ؛ الاعراف:۲ ؛ النحل: ۴۴ . (۸۲) : الحشر: ۲۱ . (۸۷) : النحل: ۴۴ ، ۲۴ ؛ الاحزاب
: ۲۱ ؛ آل عمران:۱۲۴ ؛ الجمعه:۲ . (۸۸) : النحل:۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ ؛ هود : ۱۴ . (۸۹) : تاشعرأ : ۱۹۳ ؛
التکویر: ۱۹ـ۲۱ . (۹۰) : البقره: ۱۸۵ ؛ الدخان: ۳ ؛ القدر:۱ . (۹۱) : الفرقان:۳۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۲ ؛ الدهر: ۲۳ ؛
النحل۱۰۱ـ۱۰۲ . (۹۲) : الفرقان: ۳۲ ؛ النحل:۱۰۱ـ۱۰۲ ؛ الاسرأ : ۳ . (۹۳) : القیامه:۱۷ـ۱۹ ؛ الفرقان:۳۲ .
(۹۴) : الانعام:۹۲ . (۹۵) : التوبه: ۱۰۸ ؛ آل عمران: ۱۲۳ ، ۱۴۰ ، ۱۴۲ ؛ الاحزاب:۲۲ ؛ البقره:۱۴۴ ، ۱۹۸؛
الحج: ۲۷ـ۲۸ ؛ الفتح:۱۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږي چې د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د روژې د دوهمې ورځې تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه (دوهمه برخه) :

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ستا ژبه کومه یوه ده ، یعنې په کومه ژبه ارشاد فرمایې ؟
ځواب: زه په فصیح او بلیغ عربي ژبه نازل سوی یم او په همدې ژبه ږغیږم (۱) .

پوښتنه: ولې په عربي ژبه نازل سوی یې ؟
ځواب: دا ځکه چې د الله هر کتاب په هغه ژبه نازلیږي چې پخپله د رسول او د هغه د قوم ژبه وي تر څو په دې ډول خلک ښه په وپوهیږي. نو زه چې پر کوم رسول باندې نازل سوی یم څنګه چې د هغه او د هغه د قوم ژبه عربي ده ، نو همدا علت دی چې زه د الله لخوا په همدغه عربي ژبه راولیږل سوم که نه ، کافرانو به پلمه کولای چې رسول عرب دی ، مخاطب قوم يې هم عرب دی ، خو کتاب یې په بله ژبه دی چې موږ هیڅ نه په پوهیږو . (۲) .

پوښتنه: ستا مخاطب انسانان څوک دي ؟
ځواب: زما لومړني مخاطب هماغه زما حامل یعنې محمد رسول االله دی (۳) . تر هغه وروسته د هغه قوم یعنې عرب قوم ته خطاب کوم (۴) ، او تر هغه وروسته تر قیامت پورې د هرې سیمې ټولو انسانانو ته مخاطب یم (۵) چې په هغو کې مشرکین (۲) ، مجوَسي (۷) ، صابی (۸) او اهل الکتاب (۹) یعنې یهودیان (۱۰) او عیسویان (۱۱) شامل دي.

پوښتنه: آیا د دې خبرې معنا دا ده چې ته یو نړیږ شموله کتاب یې ؟
ځواب: هو باالکل ، زما هدایت د ټول بشر لپاره دی (۱۲) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې ستا موضوع څه ده ؟
ځواب: دا خو ډیره ښه خبره ده ، زما موضوع انسان دی (۱۳) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چې ستا مقصد او مطلب څه دی ؟
ځواب: زما اصلی مقصد دا دی چې انسان د ګمراهۍ څخه وژغورم او هدایت او ښېګڼه ور په برخه کړم (۱۴).

پوښتنه: دا خو ډیر عالی هدف دی ، نو آیا ستا په کومه خبره کی څه شک او شبهه پیدا کېدای سی ؟
ځواب: یا ، زما په هیڅ خبره کی آن د شک کوم ګنجایش هم نه ځاییږی او زما هره خبره حقیقی ، یقینی او قطعی ده (۱۵).

پوښتنه: آیا ستا د متن سره نوری خبری او بل څه اضافه کېدای سی که یا ؟
ځواب: یا ، زما سره څکه هیڅ شی او هیڅ درواغ نسی ګډېدای چې زه د الله سپېڅلی کلام یم (۱۶).

پوښتنه: نو چې ته حق یې ، آیا ستا د حقانیت لنډ دلایل راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، زما د حقانیت څو بیلګې به داسی در وښیم:
الف- زما هره خبره پر حقیقت ولاړه ده (۱۷).
ب- زما په خبرو کی هیڅ تضاد نسته (۱۸).
ج- زما غوندی بل هیڅ کلام وجود نه لری (۱۹).
د- زما په متن کی آن د یوې ذرې په اندازه هم لږښت او ډېرښت نسی راتلای (۲۰).

پوښتنه: تا وویل چې زما په متن کی هیڅ ډول لږښت او ډیرښت نسی راتلای ، آیا دغسی کار پخپله رسول الله (ص) هم نسو کولای ؟
ځواب: یا ، دغسی کار هیڅوک هم نسی کولای (۲۱).

پوښتنه: آیا ستا څخه مخکی الله (ج) نور کتابونه هم دنیا ته رالیږلي وو ؟
ځواب: هو ، خدای زما څخه مخکی نور کتابونه هم را نازل کړي وو (۲۲) ، لکه پر موسی (ع) باندی تورات (۲۳) ، پر داؤد (ع) باندی زبور (۲۴) ، او پر عیسی (ع) باندی انجیل (۲۵). له دې نه علاوه ، خدای پر پیغمبرانو صحیفې (یعنی کوچنې کتابونه) هم نازل کړي دي (۲۶).

پوښتنه: ډیر ښه وضاحت دی راکړ. آیا دا رښتیا ده چې پر تا باندی ایمان راوړل ضروری او حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ما باندی بشپړ ایمان راوړل حتمی دی (۲۷).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس به راسم یوې بلې حساسې مسألې ته او هغه دا چې ځینې خلک وایي چې زه خو مسلمان یم (یا موږ خو مسلمانان یو) ، خیر دی چې د قرآن یعنې ستا بعضې احکام او اوامر عملي نکړو (چې مثالونه به یې وروسته درسره مطرح کړم) . نو آیا په دغسې حیلو او پلمو به برائت حاصل کړي ؟
ځواب: نه ، داسې نه ده بلکې زما ټول حکمونه او هدایتونه به عملي کوي ، او زما د یوې برخې څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار په معنا دی او داسې کسان به په الهي عذاب مبتلا کیږي (۲۸) .

(۱) : یوسف: ۲ ؛ الرعد : ۳۷ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ: ۱۹۵ ؛ الاحقاف: ۱۲ . (۲) : ابراهیم: ۴ ؛ مریم: ۹۷ ؛ الدخان: ۵۸ ؛ الاحقاف: ۱۲ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ حم السجده: ۴۴ . (۳) : الانعام: ۲ ؛ یونس: ۱۰۹ ؛ الاحزاب: ۲ . (۴) : الزخرف: ۴۴ ؛ آل عمران: ۲۰ ؛ یوسف: ۲ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ حم سجده: ۳ . (۵) : یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکویر: ۲۷ . (۶) : الانعام: ۱۰۲ ؛ التوبه: ۳۳ ؛ البقره: ۱۰۵ ؛ البینه: ۱ . (۷) : الحج: ۱۷ . (۸) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ . (۹) : آل عمران: ۲۴ ، ۷۱ ، ۹۹ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ المایّده ۱۵ . (۱۰) : البقره: ۶۲ ؛ المایّده: ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۶ . (۱۱) : البقره: ۶۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۶۹ ؛ التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷ . (۱۲) : یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکویر: ۲۷ . (۱۳) : الانفطار: ۲ ؛ الانشقاق: ۲ ؛ العصر: ۲ ؛ الدهر: ۱ ؛ یس: ۷۷ . (۱۴) : العصر: ۱-۴ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ الحدید: ۹ ؛ الطلاق: ۱۱ ؛ البقره: ۲۵۷ . (۱۵) : الحاقه: ۵۱ ؛ الواقعه: ۹۵ ؛ آل عمران: ۲۰ ؛ الاحزاب: ۴ . (۱۶) : حم سجده: ۴۲ . (۱۷) : الانعام: ۵ ؛ یونس: ۱۰۸ ؛ البقره: ۹۱ ؛ المایّده: ۸۴ ؛ الرعد: ۱ . (۱۸) : النسأ: ۸۲ . (۱۹) : البقره: ۲۳ ؛ یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ . (۲۰) : حم سجده: ۴۱-۴۲ ؛ الحجر: ۹ . (۲۱) : یونس: ۱۵ ؛ الحاقه: ۴۴-۴۷ . (۲۲) : البقره: ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۱۸۴ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ التحریم: ۱۲ ؛ فاطر: ۲۵ . (۲۳) : الانعام: ۹۱ ، ۱۵۵ ؛ هود: ۱۱ ؛ الاسرأ: ۲ ؛ المومنون: ۴۹ ؛ الفرقان: ۳۵ . (۲۴) : النسأ: ۱۲۳ ؛ الاسرأ: ۵۵ . (۲۵) : آل عمران: ۳ ؛ المایّده: ۴۶ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۱۱۱ ؛ الحدید: ۲۷ . (۲۶) : الاعلی: ۱۸-۱۹ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ النجم: ۳۶ . (۲۷) : البقره: ۴۱ ، ۹۱ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ التغابُن: ۸ . (۲۸) : آل عمران: ۱۱۹ ؛ البقره: ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ التوبه: ۸۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درېيم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تير کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته ديرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه ديرش تحفې « د قرآن سره مرکه» نوميږي چې د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا يې تاسو او دا يې هم د روژې د درېيمې ورځې تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه ، (درېيمه برخه) :

پوښتنه: آيا ستا د راتګ په باره کې د مخکې څخه لا پيش ګويي موجوده وه که يا ؟
ځواب: هو ، وګوره حضرت ابراهيم (ع) په خپله يوه دعا کې ما ته واضحاً اشاره کړې ده (١).

پوښتنه: آيا ستا څخه وروسته به هم کوم بل آسمانی کتاب را نازل سی ؟
ځواب: يا ، تر ما وروسته به هيڅ کوم بل آسماني کتاب نازل نسي او زه پر آخری نبی (ص) باندی نازل سوی يم نو ځکه زه وروستی کتاب يم (٢).

پوښتنه: نو چې ته آخری کتاب يې معنا يې دا ده چې بايد تر قيامت پوری وساتل سې ، که داسی وی نو ته د خپلی تلپاتی ساتنی څه ثبوت او تضمين لرې ؟
ځواب: ډير ښه سوال دې وکړ ، الله پخپله تر قيامته زما د ساتنی ذمه او مسؤليت اخيستی دی (٣). زه په هره دوره او هره موده کی د ژونديو انسانانو په سينو کی ساتلیً پاتيږم (۴). هسی خو زه په هره زمانه کی په شفاهی او تحريری دواړو شکلونو سره پاته يم او شتون لرم (۵).

پوښتنه: د دې معنا دا ده چې ته د ټول انسانی ژوندانه لپاره هدايت يې ، آيا همداسی ده ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده (٢).

پوښتنه: اوس به راسم دې موضوع ته چې ستا دعوت څه شي دی ، يعنی خلک څه ته رابولې ؟
ځواب: زما دعوت (بلنه) دا ده چې انسان د خپل خالق خوښ کړئ او ټاکلی دين چې هماغه اسلام دی قبول کړي (٧) ، د خپل رب د احکامو اطاعت وکړي (٨) ، په هر کار او معامله کی د رسول الله(ص) پيروی وکړي (٩) ، او د آخرت د برياليتوب لپاره ايمان او ښه عمل خپل کړي (١٠).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو چې داسې ده ، آیا تا د انسانی مسایلو ټول جزئیات بیان کړي دي که یا ؟
ځواب: ما اصلاً د انسانی ژوندانه اصول او مبادي په بشپړ تفصیل سره بیان کړي دي (۱۱) ، د جزئیاتو د تفصیل او عملی تشریح مسؤلیت زما حامل یعنی محمد (ص) ته سپارل سوی دی (۱۲) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې ته مشکل کتاب یې که آسانه ؟
ځواب: خدای زه د هدایت او لارښوونی لپاره ډیر آسانه او د پوهېدو وړ ګرځولی یم (۱۳) . خو تر کومه ځایه چې زما په علومو او ښه پیژندنی پوری اړه لری ، نو بیا ډیر غور او تدبر ته اړتیا لیدل کیږی (۱۴) .

پوښتنه: آیا پوښتلی سم چې ستا د بیان ترتیب او طریقه څنګه ده ؟
ځواب: زما د بیان ترتیب ډیر څرګند او واضح دی (۱۵) ، باالکل طبیعی او پر زړه کښېناستونکی دی (۱۲) ، په هغه کی هیڅ ډول مغلق تیا او ابهام وجود نلری (۱۷) ، که ته ښه ځیر سې نو زه په ذهن کی د عین یوې خبری د کښېنولو په خاطر هغه په څو طریقو او ډولونو سره بیانوم تر څو په پوهاوي کی یې څه ستونزه پیښه نسی (۱۸) .

پوښتنه: نو ستا د استدلال طریقه څنګه ده ؟
ځواب: زما استدلال باالکل فطری دی چې د هغه بنسټ د مخاطب پر اقرار او اعتراف باندی ولاړ دی (۱۹) . له دې نه علاوه ، زه انسان ته بلنه ورکوم چې د خپل دننه او بهر ټول کائنات او د هغه اغېزو او پیښو ته ښه غور وکړي تر څو د خپل دننه او دباندی ټول حقایق ښه ورمعلوم سی او د هغو د غوښتنو سره سم صحیح لاره غوره کړی (۲۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې آیا راته ویلای سې چې ستا ترتیب څنګه جوړ سوی دی ؟
ځواب: ښه پوښتنه دې وکړه ، زه د ډیرو سورتونو د مجموعې څخه جوړ سوی یم (۲۱) .

(۱) : البقره : ۱۲۹ ؛ آل عمران : ۱۲۴ . (۲) : الاحزاب : ۴۰ . (۳) : الحجر : ۹ . (۴) : العنکبوت : ۴۹ . (۵) : القیامه : ۱۷ ؛ الانعام : ۹۲ ؛ الاحقاف : ۱۲ ؛ ص : ۸۷ ؛ القلم : ۵۲ . (۲) : البقره : ۲۰۸ ؛ آل عمران : ۱۹ ، ۸۵ ؛ الاسرأ : ۹ ؛ الذاریات : ۵۲ . (۷) : آل عمران : ۱۹ ، ۲۰ ، ۸۵ ؛ المایده : ۳ ؛ الانعام : ۱۲۵ ؛ الحج : ۳۴ ؛ البقره : ۲۰۸ . (۸) : آل عمران : ۱۳۲ ؛ النسأ : ۵۹ ؛ المایده : ۹۲ ؛ الانفال : ۴۲ ؛ التغابن : ۱۲ . (۹) : آل عمران : ۳۱ ؛ الاعراف : ۱۵۸ ؛ النسأ : ۵۹ ؛ الانفال : ۴۲ ؛ محمد : ۳۳ . (۱۰) : البقره : ۲۲ ، ۸۲ ؛ المایده : ۲۹ ؛ هود : ۲۳ ؛ ابراهیم : ۲۳ ؛ العصر : ۳ . (۱۱) : الانعام : ۱۵ ؛ هود : ۱ . (۱۲) : النحل : ۴۴ ، ۴۲ ؛ آل عمران : ۱۳۲ ؛ النسأ ۵۹ ؛ الاحزاب : ۲۱ . (۱۳) : القمر : ۱۷ ، ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۰ ؛ مریم : ۹۷ ؛ الدخان : ۵۸ . (۱۴) : النسأ : ۸۲ ؛ محمد : ۲۴ ؛ ص : ۲۹ . (۱۵) : المایده : ۱۵ ؛ یوسف : ۱ ؛ الحجر : ۱ ؛ النحل : ۱۰۳ ؛ الشعرأ : ۲ . (۱۲) : المایده : ۹۲ ، ۹۹ ؛ ابراهیم : ۹۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النحل:۳۵ ، ۸۲ ؛ النور:۵۴ ؛ العنکبوت: ۱۸. (۱۷) : الکهف:۱ ؛ الزمر: ۲۸. (۱۸) : الاسرأ: ۴۱ ، ۸۹ ؛ الکهف:۵۴ ؛ طه: ۱۱۳ ؛ الاحقاف: ۲۷ ؛ الفرقان: ۵۰. (۱۹) : یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۵ ، ۸۷ ، ۸۹. (۲۰) : حم سجده: ۵۳-۵۴ ؛ الذاريات: ۲۰-۲۳ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛ آل عمران: ۱۹۰-۱۹۱ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۲۱) : هود : ۱۳ ؛ البقره: ۲۳ ؛ التوبه: ۲۴ ، ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ یونس: ۳۸ ؛ النور: ۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې ځلورم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، خدای دی وکړي چې د روژې تیر درې سوغاتونه ګټور تمام سوي وي. دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د ځلورمې روژې لپاره ځلورم سوغات لطفاً ملاحظه کړئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (ځلورمه برخه) :

پوښتنه: ستا آیتونه څو ډوله دي ؟
ځواب: زما آیتونه دوه ډوله دي چې هغه محکم او متشابه نومیږی (۱) .

پوښتنه: آیا تسمیه یعنی بسم الله هم ستا آیت دی ؟ ځکه په دې باره کی ډول ډول نظریات وړاندی کیږی.
ځواب: هو ، بسم الله الرحمن الرحیم زما یو مستقل آیت دی (۲) .

پوښتنه: آیا تا ځینی آیتونه تکراراً هم ذکر کړي دي ؟ که وی ، نو څو بیلګې یې را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، ما څو ځله بعضی آیتونه تکراراً ذکر کړي دي ، مثلاً:
الف-فبِایِ الآءِ رَبِکُما تُکذِبن (پس د خپل رب په کوم نعمت د نعمتونو درواغ وایاست) ۳۱ واره (۳) .
ب-وَلَقد یَسَرنَا القُرآنَ لِذِکر فهل مِن مُدکِر (موږ دا [قرآن] آسانه کړی دی ، نو آیا نصیحت منونکی څوک سته ؟) ۴ واره (۴) .
ج-وَیلُ یَو مَیِّذِ لِلمُکذِبین (د هماغه ورځی درواغ ګڼونکو ته تباهی ده) لس ځله (۵) .

پوښتنه: دا خو په زړه پوری معلومات وو. آیا خپل څو جامع آیتونه هم را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ولی نه ، دا درې بیلګی په غور سره واوره :
الف-وَمَن یُطعِ اللهَ وَرَسُوله وَیَخشِ اللهَ وَیَتقهُ فالیکَ هُمُ المُفلِحُون (۶) ، یعنی: او هغه څوک چې د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړی ، د الله څخه وبیریږی او پرهیزګاري غوره کړي نو هغوی به په مراد ورسیږی.
ب-انَ اللهَ یَامُرُ بالعَدلِ وَالاحسَانِ وَایتأ ذِی القربی وَیَنهی عنِ الفحشاءِ وَالمُنکرِ وَالبَغی یَعِظکُم لعَلکُم تَذکرُون (۷) ، یعنی: الله د عدالت ، ښېګڼې او صلهً رحمی حکم کوي او د بدی ، بې حیایۍ او ظلم او تیري څخه منع کوی ، هغه تاسی ته نصیحت کوی تر څو قبول یې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج.یَا ایُها الذِینَ آمَنوا اصبرُوا وَصَابرُوا وَرَابِطو وَاتقَوا اللهَ لعَلکُم تُفلحُون(۸) ، یعنی: اې ایمان لرونکو ، صبر وکړئ ، یو بل ته د صبر تلقین وکړئ ، مقابلې ته چمتو سئ او د الله څخه وبیرېږئ تر څو بریالي سئ.

پوښتنه: دا خو ډیر مهم آیتونه وو . اوس به راسم دې پوښتنې ته چې آیا تا داسې حروف هم استعمال کړي دي چې د بیلو بیلو تورو په شکل وي ؟ که وي ، نو تعداد یې څو ته رسیږي؟
ځواب: هو ، ما دغسې حروف ذکر کړي دي چې شمیر یې ۱۴ ته رسیږي او هغه « مقطعات» بلل کیږي چې تول د سورتو په پیل کې راغلي دي ، مثلاً :
الم(۹) ، المص(۱۰) ، الر(۱۱) ، طه(۱۲) ، طس(۱۳) ، طسم(۱۴) ، حم(۱۵) ، حم عسق(۱۲) ، ق(۱۷) ، ن(۱۸) ، ص(۱۹) ، یس(۲۰) ، المر(۲۱) ، کهیعص(۲۲) .

پوښتنه: آیا ستا د تلاوت پر مهال سجده کول واجب دی ؟
ځواب: زما په متن کې څو ځایه داسې دي چې د هغو د تلاوت یا اوریدو پر مهال سجده کول واجب ده (۲۳).

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا په خپل متن کې قسم هم اخیستی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما ډیر ځله قسمونه اخیستي دي ، مثلاً: والعصر(۲۴) یعنی په زمانه مې قسم ، والشمس (۲۵) یعنی په لمر مې قسم ، والیل(۲۲) یعنی په شپه مې قسم او ډیر نور.

پوښتنه: آیا تا تشبیهه هم استعمال کړې ده ؟ که وي یو مثال یې راکړه.
ځواب: هو ډیر تشبیهات مې کارولي دي مثلاً: مَثلُ الذین اتخَذوا مِن دُون الله اولیأ کمَثلِ العَنکبُوت اِتخَذت بَیتا وَاِن اوهَنَ البُیُوت لبَیتُ العَنکبُوت لو کانوا یَعلمُون(۲۷) یعنی: هغه کسان چې الله یې پریښود بل معبود یې غوره کړ نو د هغه غنې په شان دی چې کور یې جوړ کړی دی ، حقیقت دا دی چې تر تولو کمزوره هماغه د غنې کور دی کاشکې دغه خلک پوهېدای.
په دغه مثال کې د مشرکانو معبودان د غنې د ځالې سره تشبه سوي دي معنا دا چې څومره چې د غنې ځاله کمزوره ده په هماغه اندازه د دغو خلکو معبودونه هم کمزوره او بې اغیزې دي.

پوښتنه: آیا تا کومه استعاره یا کنایه هم بیان کړې ده ؟ خصوصاً د پرونیو او ننیو ګمراهانو لپاره ؟
ځواب: هو ، ما ډیرې کنایې استعمال کړې دي ، مثلاً: صُمٌ بُکمٌ عُمیٌ فهُم لا یَرجعون(۲۸) ، یعنی: هغوی کاڼه دي ، ګونګیان دي او ړانده دي ، نو ربه نو هغوی بیرته را و نه ګرځي.
په دې مثال کې د کنایې په ډول هغه خلک کاڼه ، ګونګیان او ړانده بلل سوي دي چې حق نه اوري ، نه یې وایي او نه یې هم ویني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا پیش بینۍ هم کړي دي که یا ؟
ځواب: هوکی ، ما ځینی پیش ګویانی کړي دي چی ټولی ثابتی سوي هم دي ، مثلأ دا چی تا به خدای د خلګو څخه وساتی ، یا دا چی د غسی قرآن به هیڅکله هم رانه وړای سي ، یا دا چی کافران به ناکامه کیږی ، یا دا چی هغوی به مات سی (۲۹) . زما دغه پیش بینی ملاحظه کړه: وَاِن کادُوا لیَستفِزُونکَ مِنَ الارض لِیُخرجُوکَ مِنهَا وَاِذاً لا یَلبَثوُن خِلفکَ اِلا قلِیلا (۳۰) ، یعنی: او هغوی غوښته چی تا د دې سیمی څخه په شړلو سره وبیروی اَو نور به هغوی پخپله هم تر تا وروسته خورا لږ موده پاته سی.
کله چی د مکې کفارو محمد (ص) له وطنه شړلو ته اړیوست ، نو پخپله هغوی هم ډیر ژر د دنیا څخه ولاړل.

(۱) : آل عمران : ۷ . (۲) : النمل : ۳۰ . (۳) : الرحمن : ۱۳ . (۴) : القمر : ۱۷ ، ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۰ . (۵) : المرسلات : ۱۵ ، ۱۹ ، ۲۴ ، ۲۸ ، ۳۴ ، ۳۷ ، ۴۰ ، ۴۵ ، ۴۷ ، ۴۹ . (۶) : النور : ۵۲ . (۷) : النحل : ۹۰ . (۸) : آل عمران : ۲۰۰ . (۹) : البقره : ۱ ؛ ال عمران : ۱ ؛ العنکبوت : ۱ ؛ الروم : ۱ ؛ لقمان : ۱ ؛ السجده : ۱ . (۱۰) : الاعراف : ۱ . (۱۱) : یونس : ۱ ؛ هود : ۱ ؛ یوسف : ۱ ؛ ابراهیم : ۱ ؛ الحجر : ۱ . (۱۲) : طه : ۱ . (۱۳) : النمل : ۱ . (۱۴) : الشعرأ : ۱ ؛ القصص : ۱ .
(۱۵) : المومن : ۱ ؛ حم سجده : ۱ ؛ الزخرف : ۱ ؛ الدخان : ۱ ؛ الجاثیه : ۱ ؛ الاحقاف : ۱ ؛ الشوری : ۱ . (۱۶) : الشوری : ۱-۲ . (۱۷) : ق : ۱ . (۱۸) : القلم : ۱ . (۱۹) : ص : ۱ . (۲۰) : یس : ۱ . (۲۱) : الرعد : ۱ . (۲۲) : مریم : ۱ . (۲۳) : الاسرأ : ۱۰۷ ؛ مریم : ۵۸ ؛ السجده : ۱۵ ؛ الاعراف : ۲۰۶ ؛ الرعد : ۱۵ . (۲۴) : العصر : ۱ . (۲۵) : الشمس : ۱ .
(۲۶) : اللیل : ۱ . (۲۷) : العنکبوت : ۴۱ . (۲۸) : البقره : ۱۸ . (۲۹) : الاسرأ : ۷۶ ؛ المایِّده : ۶۷ ؛ البقره : ۲۳-۲۴ ؛ آل عمران : ۱۲ ، ۱۵۱ ؛ القمر : ۴۵ . (۳۰) : الاسرأ : ۷۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دا دی د پنځمې روژې لپاره پنځم سوغات لطفاً مطالعه کړئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (پنځمه برخه) :

پوښتنه: آیا ته د علم ښېګنې ته تسلیم یې ، یعنی هغه منې ؟ ځکه بعضی کسان ګمراه کونکي ادعاګانې کوي.
ځواب: زما په نظر د علم ښېګڼه ثابته او غوښه ده او زه پر علم ډیر ټینګار کوم. ما علم روڼا او عالم اصلي لیدونکی بللی دی ، د عالمانو درجې خدای لوړوی ، علم د انسان پوهه ، ایمان ، ادب او مدنیت پیاوړی کوی. نو آیا دا هر څه د علم سره زما علاقه او رابطه نه ثابتوی ؟(۱).

پوښتنه: هو باالکل همدا سی ده. آیا کولای سم چې وپوښتم ستا د تلاوت آداب کوم دي ؟
ځواب: ډیر ښه ، زما د تلاوت څو مهم آداب په دې ډول دي:
لومړی-پاک او صاف والی (۲) ؛
دوهم-تر هر څه مخکی تعوذ (یعنی اعوذ باالله من الشیطن رجیم) ویل (۳) ؛
دریم-وروسته تسمیه (یعنی بسم الله الرحمن الرحیم) ویل (۴) ؛
څلورم-سَوکه سَوکه او په سړه سینه تلاوت کول (۵) ؛
پنځم-په تلاوت کی له تلواره کار نه اخیستل (۶) ؛
شپږم-په خشوع او خضوع سره تلاوت کول (۷) ؛
اووم-پر هغه باندی غور او تدبُر کول (۸) ؛
اتم-د نورو لخوا په چوپتیا او ډیره توجه سره زما تلاوت اوریدل (۹) ؛
نهم-د سجده آیتونو په لوستلو یا اوریدلو سره سجده ادا کول (۱۰) ؛

پوښتنه: ستا فضایل یا ښېګنې څه دي ؟
ځواب: زما ښېګنې ډیری دي چې څو مختصری بیلګې به یې دا سی در وپیژنم:
لومړی-زه د الله کلام یم (۱۱) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زما غوندې بل کلام نسته او زه بهترين کلام يم (۱۲) ؛
دريیم-زما کار دا دی چې انسانان د ګمراهۍ د تياري څخه راوباسم او د هدايت رڼا ته يې راوبولم (۱۳) ؛
څلورم-زه زړونو ته حوصله بخښم او ذهن او فکر ته ټينګښت عطأ کوم (۱۴) ؛
پنځم-زه د ټولو انسانانو د روحی ناروغيو لپاره د شفا پيغام يم (۱۵) ؛
شپږم-زه ايمان والاوو ته بشارت يا زيری يم (۱۲) ؛
اووم-زما اغېزه ثابته او مُسَلمه ده (۱۷) ؛
اتم-زما تلاوت يو ډېر لوی عبادت دی (۱۸) ؛

پوښتنه: ډيره مننه ، آيا راته ويلای سې چې پر تا باندی مخالفينو اعتراضونه کړي دي که يا ؟ که وی لطفأ يې څو بيلګې راته وو ايه.
ځواب: هو ، پر ما مخالفينو يو څه اعتراضات او نيوکي کړي دي چې ځينی يې دا دي:
لومړی-وايی چې زه د رسول الله (ص) لخوا جوړ سوی يم او ګواکی الله تعالی نه يم نازل کړی (۱۹) ؛
دوهم-وايی که موږ دا ومنو چې ته د الله لخوا نازل سوی يې ، نو بيا سوال دا دی چې ولی په يو ځايی توګه نه يې نازل سوی او ولی لږ لږ نازل سوی يې (۲۰) ؛
دريیم-وايی چې رسول الله (ص) زه د يو عجمی شخص (غير عرب) په مرسته جوړ کړی يم (۲۱) ؛
څلورم-وايی چې زه بايد د هغو دوو مشهورو کسانو څخه پر يوه نازل سوی وای چې د عربو د دوو مشهورو ښارونو (يعنی مکې او طايف) مشران وو (۲۲) ؛
پنځم-وايی چې زما پر ځای کوم بل [نرم دريځه] قرآن بايد نازل سوی وای تر څو د دوی لپاره د منلو وړ وای (۲۳) ؛
شپږم-وايی چې زه بايد د دوی د هيلو مطابق بدل سم (۲۴) ؛
اووم-زه يې شعر او شاعري بللی يم (۲۵) ؛
اتم-زه يې د پخوانيو خلکو بې سر او بې پښو داستانونه ګڼلی يم (۲۲) ؛
نهم-زه يې د خوب او خيال پاشلی بيان بللی يم (۲۷) ؛
لسم-زه يې جادو بللی يم (۲۸) ؛

پوښتنه: هغوی ولی داسی کول يا يې اوس کوی ؟ يعنی ستا مخالفت ولی سوی دی ؟
ځواب: د بيلا بيلو خلکو لخوا زما سره مخالفت سوی دی چې د علتونو څو مثالونه يې دا دي:
لومړی-د نفسانی غوښتنو پيروی (۲۹) ؛
دوهم-د لاس تنګی او بد حالۍ خطر (۳۰) ؛
دريیم-د ظلم او زيادتيو ناوړه عادت (۳۱) ؛
څلورم-د پلرونو او نيکونو په پټو سترګو تقليد (۳۲) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم.خپل منځي تعصب او ډلې ډلې والی (۳۳) ؛
شپږم.مجرمانه ذهنيت او تفکر (۳۴) ؛
اووم.ضديت او سپين سترګي (۳۵) ؛

پوښتنه: هغوی دی الله اصلاح يا تباه کړي چې بې دليله او چټې دغسې ضديت درسره لري. اوس به يوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې د دې دنيا په باره کې څه فکر کوې ؟
ځواب: دا دنيا د انسانانو ازموينځی دی (۳۶) ، دا يو مؤقتی او فانی ځای دی او تر دې وروسته به قيامت راځی او يو بل مستقل او تلپاته جهان به شتون ولری (۳۷) . دا دنيا د لوبو ځای دی (۳۸) ، د خطا ايستلو ځای دی (۳۹) ، د ښکلاوو او وياړ ښودلو نوم دی (۴۰) ، د آخرت په پرتله دا ډير محدود او کوچنی دی (۴۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د ژوند څخه مقصد څه دی ؟
ځواب: زما په نظر د انسان د ژوندانه مقصد د الله بشپړ اطاعت ، عبادت او بندګي ده (۴۲) .

پوښتنه: آيا دا به لازمه وی چې در څخه وپوښتم چې لوی خدای ټوله کايينات په څومره موده کی جوړ کړل ؟
ځواب: هو ، هر سوال چې لرې ، آزادانه يې مطرح کولای سې. ستا د دې پوښتنی په ځواب کی به درته ووايم چې لوی الله ټول کاينات په شپږو ورځو کی ببله هيڅ ډول ستړيا څخه جوړ کړي دي (۴۳) . خو دا می هم ويلی دي چې ښه غور او تدبر وکړه (۴۴) .

پوښتنه: داسی ادعا کيږی چې د ساينس له مخی د کايّنات هر شی جوړه جوړه پيدا سوی دی. خو داسی هم اوريدل کيږی چې کله ساينس د خالپوڅو په حال کی و ، تا ويلی وو چې الله هر شی جوړه جوړه خلق کړی دی. آيا په دې هکله څه راته ويلای سې ؟
ځواب: هو ، په دې کی هيڅ شک نسته چې ما واضحاً ويلی دي چې الله هر شی جوړه جوړه پيدا کړی دی (۴۵) . آن دا چې زما يو نوم پخپله هم مثانی (يعنی جوړه جوړه) دی (۴۶) .

(۱) : الزمر : ۹ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ المجادله: ۱۱ ؛ الکهف: ۱۱۴ ؛ الحجرات: ۱۳. (۲) : الواقعه: ۷۹. (۳) : النحل: ۹۸. (۴) : العلق: ۱. (۵) : المزمل: ۴. (۶) : القيامه: ۱۲ ؛ طه: ۱۱۴. (۷) : الاسرأ: ۱۰۹. (۸) : النسأ: ۸۲ ؛ ص: ۲۹. (۹) : الاعراف: ۲۰۴. (۱۰) : مريم: ۵۸ ؛ الاسرأ: ۱۰۷ ؛ السجده: ۱۵. (۱۱) : التوبه: ۲ ؛ الفتح: ۱۵ ؛ يونس: ۳۷. (۱۲) : الاسرأ: ۸۸ ؛ يونس: ۳۸ ؛ البقره: ۲۳-۲۴ ؛ هود: ۱۳-۱۴. (۱۳) : ابراهيم: ۱ ؛ الاسرأ: ۹. (۱۴) : النحل: ۱۰۲. (۱۵) : يونس: ۵۷ ؛ الاسرأ: ۸۲ ؛ حم سجده: ۴۴. (۱۶) : البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ . (۱۷) : الزمر: ۲۳ ؛ الاسرأ: ۱۰۷ ، ۱۰۹ ؛ الحشر: ۲۱ . (۱۸) : فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴ . (۱۹) : یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ ؛ الانبیأ: ۵ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳ . (۲۰) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۶ ؛ التوبه: ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ محمد: ۲۰ . (۲۱) : النحل: ۱۰۳ ؛ الفرقان: ۴ . (۲۲) : الزخرف: ۳۱ . (۲۳) : یونس: ۱۵ . (۲۴) : یونس: ۱۵ . (۲۵) : یس: ۶۹ ؛ انبیأ: ۵ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰ . (۲۶) : الانعام: ۲۵ ؛ الانفال: ۳۱ ؛ النحل: ۲۴ ؛ الفرقان: ۵ ؛ المطففین: ۱۳ . (۲۷) : الانبیأ: ۵ . (۲۸) : السبا: ۴۳ ؛ الزخرف: ۲۰ ؛ الانبیأ: ۳ ؛ الاحقاف: ۱۷ ؛ المدثر: ۲۴ . (۲۹) : القمر: ۳ . (۳۰) : القصص: ۵۷ . (۳۱) : العنکبوت: ۴۹ . (۳۲) : البقره: ۱۷۰ ؛ المایِّده: ۱۰۴ . (۳۳) : ص: ۱-۲ ؛ الفتح: ۲۶ . (۳۴) : المطففین: ۱۲ . (۳۵) : البقره: ۸۹-۹۰ ؛ العنکبوت: ۴۷ . (۳۶) : الملک: ۲ ؛ هود: ۷ ؛ المایِّده: ۴۸ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الکهف: ۷ . (۳۷) : یونس: ۲۴ ؛ الکهف: ۴۵ . (۳۸) : الانعام: ۳۲ ؛ العنکبوت: ۶۴ ؛ محمد: ۳۶ ؛ الحدید: ۲۰ . (۳۹) : آل عمران: ۸۵ : الانعام: ۷۰ ، ۱۳۰ ؛ الاعراف: ۵۱ ؛ لقمان: ۳۳ ؛ فاطر: ۵ . (۴۰) : الحدید: ۲۰ . (۴۱) : النسأ: ۷۷ ؛ التوبه: ۳۸ ؛ الرعد: ۲۶ ؛ یونس: ۲۴ . (۴۲) : الذاریات: ۵۶ ؛ البقره: ۲۱ ؛ یونس: ۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ الانبیأ: ۲۵ . (۴۳) : الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۳ ؛ هود: ۷ ؛ الفرقان: ۵۹ ؛ ق: ۳۸ . (۴۴) : النسأ ۸۲ ؛ ص: ۲۹ ؛ محمد: ۲۴ . (۴۵) : الذاریات: ۴۹ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ یس: ۳۶ ؛ الرعد: ۳ ؛ الزخرف: ۱۲ . (۴۶) : الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې هم د شپږمې روژې لپاره شپږم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (شپږمه برخه) :

پوښتنه: انسان په کومه درجه یا کوم مقام کې ځای لري ؟

ځواب: انسان تر ټولو مخلوقاتو افضل دی او بهتر مقام لري یعنی اشرف المخلوقات دی (۱) .

پوښتنه: ما داسې هم اورېدلي چې تا انسان د خدای نایب یعنی نماینده بللی دی ، آیا دا رښتیا ده ؟

ځواب: ما انسان ته تر هر څه دا ستر نعمت عطا کړی چې هغه مې د الله نایب او خلیفه بللی دی او کله چې الله د هغه د جوړولو په هکله ملایکو ته خبر ورکړ نو فرشتو ورته وویل چې آیا هغه څه ایجادوې چې پر مځکه فساد جوړوی او وینې تویوي ؟ خو الله ورته وویل چې بېشکه ما ته هر څه ښه معلوم دي نه تاسو ته (۲).

پوښتنه: دا خو ډېر مهم معلومات وو . اوس به را سم دې ته چې د بشر دغه لومړنی انسان څوک و ؟

ځواب: دا لومړنی انسان آدم (علیه السلام) نومېږي او ټول بشر د هغه اولاد دی (۳) .

پوښتنه: آیا دا صحیح ده چې ملایکو دغه انسان ته سجده وکړه ؟ که وی آیا دا تر هر څه ستر درښت نه دی؟

ځواب: هو باالکل همداسې ده. کله چې الله هغه خلق کړ نو فرشتو ته یې د سجدې امر وکړ او هغوی هم ټولو بېله شیطان څخه آدم (ع) ته سجده وکړه (۴) .

پوښتنه: نو آیا انسان د دې ستر امتیاز تر څنګ یو مسؤل او ذمه وار مخلوق هم دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هغه ډير مسؤليتونه لري. مثلاً: بې خبره او بې ثبوته بايد په چا پسې څه و نه وايي او نه هم څه وکړي ، هغه د الله د عبادت لپاره خلق سوی دی (۵) ، نو ځکه به د هر انسان حتی رسولانو سره هم حساب کتاب کيږي (۶) .

پوښتنه: خدای دی هر انسان خصوصاً مسلمانان منجمله افغانان په خپل دغه حساس مسؤليت پوه کړي.
بله پوښتنه مې دا ده چې د انساني فطرت مهمې ځانګړتياوې کومې دي ؟
ځواب: د انسان د فطرت څو مهمې ځانګړنې دا دي:
۱ـ لومړنی انسان د خاورو څخه جوړ سو (۷) ، وروسته نور د نطفې څخه پيدا سوي دي (۸) .
۲ـ د هغه په خټه (فطرت) کی د نيکۍ او بدۍ دواړو شعور موجود دی (۹) .
۳ـ په هغه کی هدايت تعبيه سوی دی (۱۰) .
۴ـ هغه د زحمت او مشقت ګاللو لپاره پيدا سوی دی (۱۱) .
۵ـ هغه په عمومي توګه تلواري (۱۲) ، ناشکره (۱۳) ، زړه تنګیً او کم ظرفه (۱۴) ، ناپوه (۱۵) ، ظالم او تيری کونکی (۱۶) ، جګړه پال (۱۷) ، بخيل (۱۸) ، حريص (۱۹) او دنيا پرست (۲۰) دی.
۶ـ د خوښۍ په حالت کی انسان فخر او لويی کوی ، خو د لاس تنګۍ او بد حالۍ پر مهال د بې صبرۍ او مأيوسۍ په غيږ ورځی (۲۱) .
۷ـ په هغه کی د ميرمنی او اولادو طبيعی شوق او رغبت موجود دی (۲۲) .
۸ـ که پر انسان څه مصيبت راسی نو الله ته مراجعه کوی (۲۳) ، او ځکه نو په تاوان کی دی (۲۴) .

پوښتنه: آيا انسان دښمن لري ؟ که وی نو ستا په نظر هغه څوک دی ؟
ځواب: د انسان تر ټولو ستر دښمن شيطان دی (۲۵) .

پوښتنه: آيا تا داسی هم ويلي چې الله پر ځينو کسانو باندی شيطان مسلط کړی دی حال دا چې هغوی ځانونه سم بولی ؟
ځواب: هو دا صحيح ده. هر څوک چې د رحمان د ذکر څخه غافل وی نو الله پر هغوی شيطان مسلط کوی او هغه يې ملګرئ وی او د سمی لارې څخه يې ليری ساتی حال دا چې هغوی ځانونه پر سمه لار روان بولی (۲۶) .

پوښتنه: الله دی ټولو مسلمانانو ته د دغسی مُهلکی ناروغۍ څخه چې ډيرئ په مبتلا دي ، نجات ورکړي.
بله پوښتنه مې دا ده چې آيا په انساني خټه کی الله تعالی د لومړۍ ورځی څخه د خپل ربوبيت اقرار تعبيه کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو باالکل همداسې ده ، د هر انسان روح د لومړۍ ورځې څخه الله د خپل رب په حیث منلی دی (۲۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د انسان لویې لویې نفساني غوښتنې کومې دي ؟
ځواب: د انسان څو عمده نفسی خواهشات چې ما ذکر کړي دي ، دا دي:
۱۔جنس (۲۸) ؛
۲۔اولاد (۲۹) ؛
۳۔مال او دولت (۳۰) ؛
۴۔سوَرلي (۳۱) [لکه د آس ، موټر او نورو] ؛
۵۔څاروی او اهلی حیوانات (۳۲) ؛
۶۔مځکه او د هغې پیداوار (۳۳) ؛
۷۔کور او محل (۳۴) ؛

پوښتنه: د دې اړینو معلوماتو څخه مننه. بله پوښتنه مې دا ده چې ستا په نظر انساني عقل څه اهمیت لری ؟
ځواب: انسان ته چې الله تر ټولو غټ نعمت عطأ کړی دی هماغه عقل دی. نو د هغه څخه سم کار نه اخیستل د الله ناشکري ده (۳۵). ما په خپل متن کی انسانی عقل ته بلنه ورکړې ده چې کایناتو ته ښه غور او فکر وکړی او په هغه کی د الله قدرت او حکمت ووینی (۳۶). د الله شریعت هم د عقل او حکمت سره باالکل سمون لری (۳۷). د بل چا په پټو سترګو تقلید کول او د خپل عقل څخه کار نه اخیستل غلط کار دی (۳۸). په کومه معامله او مسأله کی د علم او تحقیق څخه پرته صرف د وهم او ګومان څخه کار اخیستل ښه نه دی (۳۹). د هر انسان څخه به د هغه د عقل د نه استعمالولو له کبله پوښتنه کیږی (۴۰).

پوښتنه: ډیره مننه. اوس به راسم دې ته چې آیا هر انسان مړ کیږی که څنګه ؟
ځواب: هوکې ، هر پیدا کېدونکی انسان مړ کیږی (۴۱).

(۱): الاسرأ: ۷۰ ؛ التین: ۴ ؛ البقره: ۳۴. (۲): البقره: ۳۰. (۳): آل عمران: ۵۹ ؛ الاعراف: ۲۶ ؛ الحجر: ۳۳ ؛ الاسرأ: ۷۰ ؛ یس: ۶۰. (۴): البقره: ۳۴. (۵): الذاریات: ۵۶. (۶): القیامه: ۳۶ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الاعراف: ۶. (۷): الحجر: ۲۶ ؛ السجده: ۷ ؛ الرحمن: ۱۴. (۸): النحل: ۴ ؛ السجده: ۸ ؛ الدهر: ۲ ؛ الطارق ۵۔۷. (۹): الشمس: ۸ ؛ البلد: ۱۰. (۱۰): طه: ۵۰ ؛ الدهر: ۳ ؛ الاعلی: ۳ ؛ البلد: ۱۰ ؛ الشمس: ۸. (۱۱): البلد: ۴. (۱۲): الاسرأ: ۱۱ ؛ الانبیأ: ۳۷. (۱۳): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۲۷ ؛ الحج: ۶۶ ؛ الشوری: ۴۸ ؛ الزخرف: ۱۵. (۱۴): الاسرأ: ۱۰۰. (۱۵): الاحزاب: ۷۲. (۱۶): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاحزاب: ۷۲. (۱۷): الکهف: ۵۴ ؛ یس: ۷۷. (۱۸):

(c) ketabton.com: The Digital Library

المعارج:۲۱ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۱۹) : المعارج : ۱۹ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۰) : العاديات : ۸ ؛ الفجر : ۲۰ ؛ آل عمران : ۱۵۲ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۱) : الشورى : ۴۸ ؛ هود : ۱۰ ؛ الروم : ۳۶ ؛ المعارج : ۲۰ ؛ هود : ۹ ؛ حم سجده : ۹ ؛ الاسرأ : ۸۲ . (۲۲) : الفرقان : ۷۴ ؛ الروم : ۲۱ ؛ آل عمران : ۳۸ ؛ ابراهيم : ۳۹ . (۲۳) : يونس : ۱۲ ؛ الزمر : ۸ ، ۴۹ . (۲۴) : العصر : ۲ . (۲۵) : البقره : ۳۶ . (۲۶) : الزخرف : ۳۶-۳۷ . (۲۷) : الاعراف : ۱۷۲ . (۲۸) : آل عمران : ۱۴ . (۲۹) : آل عمران : ۱۴ . (۳۰) : آل عمران : ۱۴ . (۳۱) : آل عمران : ۱۴ . (۳۲) : آل عمران : ۱۴ . (۳۳) : آل عمران : ۱۴ . (۳۴) : التوبه ۲۴ . (۳۵) : الملک : ۲۳ . (۳۶) : البقره : ۱۲۴ ؛ الانعام : ۹۵-۹۹ ؛ الروم : ۸ ؛ الجاثيه : ۲۲ ؛ التغابن : ۳ . (۳۷) : البقره : ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ ؛ الاعراف : ۱۵۷ . (۳۸) : البقره ک ۱۷۰ ؛ المايّده : ۱۰۴ . (۳۹) : الاسرأ : ۳۶ ؛ النجم : ۲۳ و ۲۸ . (۴۰) : الاسرأ : ۳۶ . (۴۱) : آل عمران : ۱۵۸ ؛ الانبيأ : ۳۴ ، ۳۵ ؛ العنکبوت : ۵۷ ؛ الزمر : ۳۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږی او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اوومې روژې لپاره اووم سوغات وړاندې کوم ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اوومه برخه) :

پوښتنه: لوی خدای انسانانو ته څومره نعمتونه عطأ کړي دي ؟
ځواب: الله تعالی انسان په بې حده ډيرو حتی بې حسابه نعمتونو سره نازولی دی (۱) .

پوښتنه: د دغو ډيرو او بې حسابه نعمتونو يو مثال راکولای سې ؟
ځواب: اولين او تر ټولو غټ نعمت د الله روح ده ، يعنی الله خپله روح هغه ته ورکړې ده (۲) .

پوښتنه: خو د دې سترو پيرزوينو سره سره ما داسی هم اورېدلي چې تا ځينی انسانان ړانده بللي دي. که وی ، نو دا څوک دي ؟
ځواب: هو دا صحيح ده. زه هغه کسان ړانده بولم چې د الله سبحان وتعالی نښانيو ته غور او فکر نه کوی (۳).

پوښتنه: چې داسی ده ، نو الهی نښې چيری دي او څنګه يې بايد وپيژنو ؟آيا څو بيلګې راته ويلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه. څو الهی نښې دا دي: د آسمانو او مځکی پيدا کول ، د شپې او ورځې يو په بل اړول ، په سمندر کی د ګټورو شيانو د حصول په خاطر تګ راتګ ، د آسمان څخه د اوبو اورول چې په هغه سره مړه مځکه ژوندۍ کيږی ، پر مځکه ډول ډول حيوانات ، د موسمونو يو په بل بدلېدل ، د آسمان او مځکی تر منځ لويې لويې اوريځې د پوهو انسانانو لپاره الهی نښانې دي (۴) . د انسانانو د ژبو او رنګونو تنوع پخپله الهی نښې دي (۵) . نو که د الله د ستاينو د ليکلو لپاره د سمندر اوبه رنګ سی ، دغه رنګ به پای ته ورسيږی خو د الله بيان به لا نه وی ختم سوی او که يو بل دغسی سمندر هم راوړه سی ، بيا به هم الهی ستاينه پای و نه مومی (۶) . دا لا څه ، که د مځکی ټولې ونې قلمونه او د سمندر اوبه يې هم رنګ سی ، آن که د اوو سمندرونو ټولې اوبه هم رنګ سی بيا به هم د الله بيان ختم نسی (۷) . نو ځکه الله انسانانو ته غوړونه ، سترګې او زړه عطا کړی دی تر څو د هغه شکر ادا کړی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا خو ډیر په زړه پوری ارشادات او معلومات وو. داسی هم ویل کیږی چی تا د انسانی زړه ډیر انواع ذکر کړي دي. آیا په دې هکله هم څه وضاحت راکولای سې؟
ځواب. تا صحیح اوریدلي دي. ما په خپل متن کی د انسانانو څو ډوله زړونه بیان کړي دي چی څو مثالونه یې دا دي:
۱-سخت زړه (۹).
۲-زنګ وهلی زړه (۱۰).
۳-کوږ یا خیرن زړه (۱۱).
۴-سم او نه کږیدونکی زړه (۱۲).
۵-بیریدونکی زړه (۱۳).
۶-په ګناه لړلی زړه (۱۴).
۷-بند یا مُهر لګیدلی زړه (۱۵).
۸-ډاډه یا مطمیّن زړه (۱۶).
۹-تیاره یا تور زړه (۱۷).
۱۰-روغ یا سالم زړه (۱۸).
۱۱-بې ایمانه یا دریدونکی زړه (۱۹).
۱۲-مغرور او متکبر زړه (۲۰).
۱۳-ایمان لرونکی یعنی ایمانداره زړه (۲۱).
۱۴-نرم زړه (۲۲).

پوښتنه: آیا تا د زړه د تسکین او ډاډمنیدو کومه طریقه هم ویلې ده؟
ځواب: هو، ولی نه. یوه بیلګه یې دا ده چی مؤمنان د الله په ذکر سره ډاډمن کیږی او زړونه یې له خوفه بیغمه کیږی (۲۳).

پوښتنه: ما داسی هم اوریدلي چی ته مو پرله پسې صبر ته هڅوې. آیا د دې کار یوه ګټه را ته ویلای سې؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده. ستر ښښتن تاسی په لوږه، بیره، ځانی او مالی زیانونو سره امتحانوی او زیرئ درکوي چی کله د څه مصیبت سره مخامخ سی، نو وو ایی چی موږ صرف د الله مال یو او د هغه خوا ته ورتلونکي یو. پر دغسی خلکو بیله شکه د خپل رب عنایتونه او رحمتونه لوریږی (۲۴).

پوښتنه: نن د نفاق او فتني یو عجیب حالت مسلط دی. ځینی کسان په ناخبری او ځینی په تجاهل سره او ځینی نور بیا قصداً ستا د ارشاداتو څخه لرې یا ډیر مخ اړوی او په ډول ډول پلمو او حیلو سره دلایل جوړوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ادعا کوی چی زه (یا موږ) د فلاني شخص یا فلاني سیستم او یا هم فلاني جوړښتون د قوانینو پیروی کوم (یا کوو) . دغسی کړنو او خلکو ته ستا ځواب څه دی ؟
ځواب: ما هر څه ته واضحاً اشاره کړې ده او صریحاً می ویلي چی اسلام یو بشپړ دین دی او پخپله الله هغه ستاسو لپاره خوښ کړی دی (۲۵) . ما هغوی ته ویلی دي چی صرف د هغه څه پیروی وکړئ چی د الله لخوا درته نازل سوی ، له هغه پرته د نورو اولیاوو پیروي مه کوئ (۲۶) . په کوم شي کی چی تاسو اختلاف ولرئ ، نو د هغه فیصله الله ته وسپارئ (۲۷) . د الله او د هغه د رسول اطاعت کوئ ، اختلاف مه کوئ که نه بې زړه به سئ او قوت به مو له منځه ولاړ سي (۲۸) . که مو په یو شي کی اختلاف پیښ سو ، نو که واقعاً هم پر الله او د آخرت پر ورځ ایمان لرئ ، هغه الله او رسول ته راجع کړئ (۲۹) .

پوښتنه: واقعاً چی تر څه حقایق دې بیان کړل ، اوس خو نو باالکل واضح سوه چی څوک ستا ارشادات و نه منی او مراعات یې نکړي حال به یې دغسی وی لکه تا چی اشاره ورته وکړه چی نن عملاً بې زړه سوي دي او هم یې قوت له منځه تللی دی او څوک هیڅ اهمیت نه ورکوي. په دې اړه می بل سوال دا دی چی آیا ممکنه ده چی ستا ډیره حصه ومنل سی او عملی کړای سی خو یوه برخه یې عملی نسی ؟
ځواب: دا هیڅ امکان نلری او له همدې امله نن هره خوا فساد او مصیبت مسلط دی او ما واضحاً ویلی دي چی زما د یوې برخی څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار معنا لری (۳۰) .

(۱) : ابراهیم: ۳۴ ؛ النحل: ۱۸ . (۲) السجده: ۹ . (۳) : الاسرأ: ۷۲ ؛ الحج: ۴۶ . (۴) : البقره: ۱۲۴ . (۵) : الروم : ۲۲ . (۶) : الکهف: ۱۰۹ . (۷) : لقمان: ۲۷ . (۸) : النحل: ۷۸ . (۹) : البقره: ۷۴ ؛ الزمر: ۲۲ ؛ الحدید : ۱۶ ؛ المایّده: ۱۳ . (۱۰) : المطففین: ۱۴ . (۱۱) : آل عمران: ۷ . (۱۲) : آل عمران: ۸ . (۱۳) : الانفال: ۲ ؛ الحج: ۳۵ . (۱۴) : البقره: ۲۸۳ . (۱۵) : یونس: ۷۴ . (۱۶) : الرعد : ۲۸ . (۱۷) : الحج: ۴۶ . (۱۸) : الشعرأ : ۸۹ . (۱۹) : الزمر: ۴۵ . (۲۰) : المؤمن: ۳۵ . (۲۱) : الحدید : ۱۶ ؛ الحج: ۷ . (۲۲) : الزمر : ۲۳ . (۲۳) : الرعد : ۲۸ . (۲۴) : البقره : ۱۵۵-۱۵۷ . (۲۵) : المایّده: ۳ . (۲۶) : الاعراف: ۳ . (۲۷) : الشوری: ۱۰ . (۲۸) : آل عمران: ۶۴ . (۲۹) : النسأ : ۵۹ . (۳۰) : البقره: ۴۱ ، ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اتمې روژې لپاره اتم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اتمه برخه) :

پوښتنه: پر کومو شیانو ایمان راوړل حتمي دی ؟
ځواب: پر هر مسلمان باندی دا حتمی او لازمی ده چی پر الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر پیغمبرانو ، د هغه پر کتابو ، او د آخرت پر ورځی ایمان راوړی (۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د اُخروی ښېګڼې لپاره شرایط کوم دي ؟
ځواب: صرف او صرف یو شرط دی او هغه دا چی ایمان لرل او د هغه سره سم عمل کول (۲) .

پوښتنه: آیا د دې مطلب دا دی چی د ایمان څخه پرته نور اعمال غلط دي ؟
ځواب: هو همدا سی ده ، د ایمان راوړلو څخه پرته هیڅ عمل نه صالح کېدای سی او نه هم د منلو وړ دی (۳) .

پوښتنه: نو آیا د صالح عمل څخه پرته ایمان اعتبار نه لری ؟
ځواب: هر هغه ایمان چی له امله یې د نېک او صالح عمل د کولو عزم پیدا نسی ، اعتبار نلری (۴) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چی ایمان لږیا ډیرېدای سی ؟
ځواب: هو کې ، د ایمان کیفیت کمیږی او ډیریږی (۵) .

پوښتنه: آیا د ځنکدن پر مهال توبه او ایمان قبلیږی ؟
ځواب: مخکی قبلیږی ، خو د مرګ پر پوله قطعاً نه قبلیږی (۲) .

پوښتنه: ډېره ساده خو مهمه پوښتنه لرم ، او هغه دا چی الله څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: که څه هم مخکې مې دا ځواب مختصراً درکړی دی، خو دا دی اوس به يې يو څه مفصلاً دروښيم: الله د هغه هستۍ حقيقي نوم دی (۷) چې دا ټول کايِّنات يې پيدا کړي دي (۸). الله يو دی او شريک نه لري (۹). هغه د هر ډول عيب او نقص څخه خلاص او پاک دی (۱۰) او د هر ډول ښه والي او کمال صفتونه لري (۱۱). هغه ژوندی دی (۱۲)، هر څه اوري (۱۳) او ويني (۱۴). هغه د ارادې څښتن دی (۱۵). همدغه الله رزق ورکونکی دی (۱۶)، هدايت ورکونکی دی (۱۷)، د هر شي او هر څه مالک يعنې څښتن دی (۱۸). هغه پروردګار او رب دی (۱۹). هغه مطلق حاکم دی (۲۰). ستر طاقت او اختيار ټول د هغه سره دی (۲۱). هغه پر هر څه قدرت لري (۲۲). هغه د ناپايه رحم لرونکی دی (۲۳). د عبادت وړ صرف او صرف هماغه دی (۲۴). هغه حکيم (۲۵) او طاقت لرونکی دی (۲۶). هغه د امن او سولې عطا کونکی دی (۲۷). هغه ساتونکی او ژغورونکی دی (۲۸). هغه معافوَنکی (۲۹) او بخښونکی دی (۳۰). هغه باريک بين دی (۳۱). نرم او حليم دی (۳۲). هغه ستر او عظيم دی (۳۳). هغه د هيڅ څخه هر څه يعنې د عدم څخه هستۍ ته راوړونکی دی (۳۴). هغه د ښکلاوو جوړونکی يعنې مصور دی (۳۵). هغه خورا ستر دی (۳۶). هغه په ستاينو متصف دی (۳۷). هغه ظاهر (۳۸) او باطن (۳۹) دی. هغه شتمن او غنی دی (۴۰). هغه مهربان (۴۱) او مرستندوی (۴۲) دی. هغه نور دی (۴۳). هغه جبار (۴۴) او قهار (۴۵) هم دی. هغه پر هر څه غيږ راګرځونکی دی (۴۶). هغه حساب اخيستونکی دی (۴۷). هغه خورا نږدې دی (۴۸). هغه مينه او محبت کونکی دی (۴۹). هغه د لوړو درجو څښتن دی (۵۰). هغه د توبې قبلونکی دی (۵۱). هغه د عظمت او قدرت لرونکی دی (۵۲). هغه دا ټول کاينات چلوي (۵۳). که هغه نه وي نو دا کاينات به ټول ګډوډ او درهم و برهم سي (۵۴). خير او شر، ګټه او زيان د هغه په لاس کې دي (۵۵). هغه هر ځای حاضر او موجود دی (۵۶). هغه د مځکې او آسمان په هر پټ او ښکاره شي خبر دی (۵۷). هغه په هر حرکت خبر دی (۵۸). هر څوک د هغه محتاج دی (۵۹). هغه هيچا ته اړ نه دی (۶۰). هغه دعاوې اوري او قبلوي يې (۶۱). هغه د فرياد اورېدونکی دی (۶۲). ببره صرف د هغه څخه ده (۶۳). هغه بايد ياد کړه سي يعنې وبلل سي (۶۴). د هغه څخه پناه غوښتل کيږي (۶۵). اميدونه د هغه څخه کيږي (۶۶). د هغه سره مينه او محبت بايد وسي (۶۷). د هغه ذکر او شکر بايد ادا سي (۶۸). ژوند او مرګ صرف د هغه په اختيار کې دی (۶۹). اولاد هغه ورکوي (۷۰). هغه د تل راهيسې موجود دی او تل به پاته وي (۷۱). هغه نه د چا پلار او نه هم زوی دی (۷۲). هغه د هيچا نه خپل دی او نه يې په ذات يا قوم دی (۷۳). هغه تر ټولو ستر دی (۷۴). هغه يو دی او هيڅ شريک نه لري (۷۵). هغه بې ساری او بې مثاله دی (۷۶).

پوښتنه: دا خو ډېر ضروري معلومات وو. آيا راته ويلای سې چې د يو مؤمن حقيقي محبوب څوک دی؟
ځواب: الله تعالی دی (۷۷).

پوښتنه: تا په خپل متن کې کوم نوم تر ټولو ډېر ذکر کړی دی؟
ځواب: ما تر ټولو د خپل مؤلف يعنې الله نوم ډېر ذکر کړی چې تر ۲۹۰۰ ځله مې هم ډېر ياد کړی دی (۷۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی تا د الله(ج) کوم صفت ډیر ذکر کړی دی ؟
ځواب: د ربوبیت صفت ، یعنی هغه می تر ۹۰۰ ځله هم زیات ذکر کړی دی (۷۹) .

پوښتنه: تا د الله تعالی کوم صفت په ډیر وسعت او کثرت سره بیان کړی دی ؟
ځواب: د رحمت صفت می په ډیر وسعت سره بیان کړی دی (۸۰) .

پوښتنه: آیا لوی خدای د هر مسلمان دعا اوری او هغه قبلوی ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده ، الله وایی ما ور وبوله چی دعا دې قبوله کړم (۸۱) .

پوښتنه: د الهی محبت معیار کوم دی ؟
ځواب: د محمد (ص) رښتیانی پیروي هغه معیار دی چی دا ترې معلومېدای سی چی یو څوک د خدای سره څومره مینه او محبت لری (۸۲) .

(۱) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ، ۲۸۵ . (۲) : البقره: ۱۲ ، ۲۲ ؛ المایّده: ۶۹ ؛ هود : ۲۳ ؛ الکهف: ۱۰۷ ؛ العصر: ۳ .
(۳) : الکهف: ۱۰۵ ، ۱۰۲ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد : ۹ ، ۳۲ . (۴) : العنکبوت: ۲ ؛ البقره: ۸ ، ۱۳ ؛ العصر: ۳ ؛ الروم: ۴۴ . (۵) : آل عمران: ۱۷۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ التوبه: ۱۲۴ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ المدثر: ۳۱ . (۶) : النسأ: ۱۸ ؛ یونس: ۹۰ ـ۹۱ . (۷) : طه: ۱۴ . (۸) : الانعام: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ الرعد : ۱۶ ؛ المومن: ۶۲ ؛ طه: ۵۰ . (۹) : البقره ۱۶۳ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ یوسف: ۳۹ ؛ الرعد : ۱۶ ؛ ابراهیم: ۴۸ . (۱۰) : البقره: ۳۲ ؛ الانعام: ۱۰۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۴۳ ؛ الانبیأ: ۸۷ . (۱۱) : الانعام: ۱ ؛ الاعراف: ۱۸۰ ؛ الاسرأ: ۱۱۰ـ۱۱۱ ؛ طه: ۸ . (۱۲) : البقره: ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ ؛ الفرقان: ۵۸ ؛ المومن: ۶۵ . (۱۳) : البقره: ۱۲۷ ، ۲۴۴ ؛ آل عمران ۳۵ ؛ المایّده ۲۷ ؛ الانعام: ۱۱۵ ؛ الشوری: ۱۱ . (۱۴) : البقره: ۹۶ ، ۱۱۰ ؛ آل عمران: ۱۵ ؛ المایّده: ۷۱ ؛ الانفال: ۳۹ ؛ الملک: ۱۹ . (۱۵) : النحل: ۴۰ ؛ یس: ۸۲ ؛ ابراهیم: ۲۷ ؛ الحج: ۱۸ ؛ القصص: ۶۸ . (۱۶) : الذاریات: ۵۸ ؛ الجمعه: ۱۱ ؛ المومنون: ۷۲ ؛ الحج: ۵۸ ؛ المایّده: ۱۱۴ . (۱۷) : الفرقان: ۳۱ ؛ الحج: ۱۶ ، ۵۴ ؛ البقره: ۱۴۲ ، ۲۷۲ ؛ الشوری: ۱۳ . (۱۸) : البقره: ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۱۲۹ ، ۱۸۰ ؛ النسأ: ۱۲۶ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ لقمان: ۳۷ . (۱۹) : الفاتحه: ۲ ؛ الانعام: ۴۵ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۶ . (۲۰) : یوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۶ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۳۱ ؛ السجده: ۵ . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ؛ البقره: ۱۰۷ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ البروج: ۹ . (۲۲) : البقره: ۲۰ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ الملک: ۱ . (۲۳) : الاعراف: ۱۵۶ ؛ المومن: ۷ ؛ الفاتحه: ۱ ؛ الحشر: ۲۲ ؛ یوسف: ۹۲ . (۲۴) : البقره: ۱۶۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایّده: ۷۳ ؛ الناس: ۳ . (۲۵) : البقره: ۳۲ ؛ آل عمران: ۶ ؛ النسأ: ۲۶ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ التحریم: ۲ . (۲۶) : البقره: ۲۶۰ ؛ آل عمران: ۶ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ الانفال: ۱۰ ؛ الجمعه: ۳ . (۲۷) : الحشر: ۲۳ . (۲۸) : یوسف: ۶۴ ؛ هود : ۵۷ . (۲۹) : البقره: ۱۷۳ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ النسأ: ۲۵ ؛ الانعام: ۶۵ ؛ البروج: ۱۴ . (۳۰) : الحج: ۶۰ ؛ المجادله: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النسأ: ۴۳ ، ۹۹ ، ۱۴۹ ؛ الشوری: ۲۵ ، ۳۰ . (۳۱) : لقمان: ۱۲ ؛ الملک: ۱۴ ؛ الاحزاب: ۱۳۴ ؛ الانعام: ۱۰۳ ؛ الحج: ۲۳ . (۳۲) : البقره: ۲۲۵ ، ۲۳۵ ، ۲۶۳ ؛ آل عمران: ۱۵۵ ؛ النسأ: ۱۲ ؛ المایّده: ۱۰۱ ؛ التغابُن: ۱۷ . (۳۳) : البقره: ۲۵۵ ؛ الشوری: ۴ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الحاقه: ۳۳ ، ۵۲ . (۳۴) : البقره: ۱۱۷ ، ۱۵۴ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴ . (۳۵) : الحشر: ۲۴ ؛ المومن: ۶۴ ؛ التغابُن: ۳ ؛ آل عمران: ۶ ؛ الاعراف: ۱۱ . (۳۶) : هود: ۷۳ . (۳۷) : البقره: ۲۶۷ ؛ هود: ۷۳ ؛ ابراهیم: ۱ ؛ التغابن: ۶ ؛ البروج: ۸ . (۳۸) : الحدید: ۳ . (۳۹) : الحدید: ۳ . (۴۰) : البقره: ۲۶۳ ، ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ الممتحنه: ۶ ؛ التغابن: ۶ . (۴۱) : الفاتحه: ۳ ؛ البقره: ۱۶۳ ؛ طه: ۹۰ ؛ النمل: ۳۰ ؛ حم سجده: ۲ . (۴۲) : الانفال: ۴۰ ؛ التوبه: ۱۱۶ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النسأ: ۴۵ ؛ الفرقان: ۳۱ . (۴۳) : النور: ۳۵ . (۴۴) : الحشر: ۲۳ . (۴۵) : الانعام: ۱۸ ، ۶۱ ؛ یوسف: ۳۹ ؛ الرعد: ۱۱ ؛ ابراهیم: ۴۸ ؛ المومن: ۱۶ . (۴۶) : النسأ: ۱۲۶ ، ۱۰۸ ؛ حم سجده: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ هود: ۹۲ ؛ البقره: ۱۹ . (۴۷) : النسأ: ۶ ، ۸۶ ؛ الاحزاب: ۳۹ ؛ البقره: ۲۰۲ ؛ الرعد: ۴۰ ؛ المومن: ۱۷ . (۴۸) : البقره: ۱۸۶ ؛ هود: ۶۱ ؛ السبا: ۵۰ . (۴۹) : هود: ۹۰ ؛ البروج: ۱۴ ؛ البقره: ۱۹۵ ، ۲۲۲ ؛ آل عمران: ۷۶ ، ۱۳۴ ؛ المایّده: ۴۲ . (۵۰) : البقره: ۲۵۵ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ ؛ سبا: ۲۳ ؛ الشوری: ۵۱ . (۵۱) : البقره: ۳۷ ، ۵۴ ، ۱۶۰ ؛ التوبه: ۱۰۴ ، ۱۱۸ ؛ النور: ۱۰ ؛ الحجرات: ۱۲ ؛ النسأ: ۱۶ . (۵۲) : الرحمن: ۲۷ ، ۷۸ . (۵۳) : یونس: ۳۱ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: ۲۵ ؛ حم سجده: ۱۲ . (۵۴) : الانبیأ: ۲۲ ؛ المومنون: ۷۱ ؛ البقره: ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ . (۵۵) : الانبیأ: ۳۵ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ یونس: ۱۰۷ ؛ فاطر: ۲ . (۵۶) : البقره: ۱۱۵ ؛ الحدید: ۴ ؛ المجادله: ۷ . (۵۷) : الانعام: ۵۹ ، ۷۳ ؛ التوبه: ۹۴ ؛ الرعد: ۹ ؛ المومنون: ۹۲ ؛ العنکبوت: ۶۲ . (۵۸) : البقره: ۲۳۴ ؛ آل عمران: ۱۵۳ ؛ المایّده: ۸۵ ؛ الانعام: ۱۸ ؛ التحریم: ۳ . (۵۹) : فاطر: ۵۵ ؛ محمد: ۳۸ . (۶۰) : الاخلاص: ۲ ؛ البقره: ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ التغابن: ۶ . (۶۱) : البقره: ۱۸۶ ؛ المومن: ۶۰ ؛ النمل: ۶۲ ؛ هود: ۶۱ ؛ الصافات: ۷۵ . (۶۲) : الانفال: ۹ . (۶۳) : البقره: ۱۵۰ ؛ المایّده: ۳ ؛ الرعد: ۲۱ ؛ الانبیأ: ۴۹ ؛ الاحزاب: ۳۹ . (۶۴) : الجن: ۱۸ . (۶۵) : الفلق: ۱ ؛ الناس: ۱ـ۳ . (۶۶) : الکهف: ۱۱۰ . (۶۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ المایّده: ۵۴ ؛ آل عمران: ۳۱ . (۶۸) : الاحزاب: ۴۱ ؛ الجمعه: ۱۰ ؛ البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ لقمان: ۱۲ . (۶۹) : الملک: ۲ ؛ آل عمران: ۵۶ ؛ الاعراف: ۵۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ الحدید: ۲ . (۷۰) : الشوری: ۴۹ ؛ الانبیأ: ۹۰ ؛ آل عمران: ۳۸ ؛ مریم: ۵ ؛ ص: ۳۰ . (۷۱) : الحدید: ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: ۱۵ ؛ حم سجده: ۲۱ ؛ یونس: ۷۹ . (۷۲) : الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الصافات: ۱۵۱ـ۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مریم: ۳۵ ، ۹۲ . (۷۳) : الصافات: ۱۵۸ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الجن: ۳ . (۷۴) : النسأ: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۴۳ ؛ الرعد: ۹ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ . (۷۵) : الانعام: ۱۲۳ ؛ الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الاعراف: ۱۹۰ ؛ التوبه: ۳۱ . (۷۶) : الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل: ۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱ . (۷۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ المایّده: ۵۴ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانعام: ۱۲۲ . (۷۸) : الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۷ ؛ آل عمران: ۱۲ ؛ النسأ: ۵ ؛ الاخلاص: ۱ . (۷۹) : الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۲۱ ؛ آل عمران: ۵۱ ؛ النسأ: ۱ ؛ المایّده: ۲۸ . (۸۰) : الاعراف: ۱۵۶ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

حم سجده: ۷ ؛ المومن: ۷ ؛ الزمر: **۵۳** ؛ الانعام: ۱۲. (۸۱) : البقره: **۱۸۶** ؛ النمل: **۲۲** ؛ المومن: ۲۰: الشوری: ۲۲. (۸۲) : آل عمران: ۳۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بې له حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بې له عمله !

نو د نهمې روژې لپاره نهم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (نهمه برخه) :

پوښتنه: پر الله تعالی کوم کوم خلک ډیر ګران دي ؟

ځواب: الله تعالی دغه خلک ډیر خوښوي :

۱ـ پاک انسانان (۱) .

۲ـ نیک عمله کسان (۲) .

۳ـ پرهیزګاره خلک (۳) .

۴ـ انصاف یا عدالت خوښونکي کسان (۴) .

۵ـ توبه کونکي انسانان (۵) .

۶ـ صبر کونکي یعنی صابران (۶) .

۷ـ پر خدای توکل کونکي کسان (۷) .

۸ـ د خدای په لاره کی جهاد کونکي انسانان (۸) .

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چې د الله تعالی د کومو کومو خلکو څخه بد راځي ؟

ځواب: هو ولی نه ، الله تعالی دغه انسانان هیڅ نه خوښوي:

۱ـ کافر (۹) .

۲ـ ظالم (۱۰) .

۳ـ بې ایمانه او خاین (۱۱) .

۴ـ فتنه او فساد خپرونکی (۱۲) .

۵ـ چتې یا بې ځایه مصرف کونکی (۱۳) .

۶ـ متکبر یا کبرجن (۱۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په رښتيا هم نن هره اسلامی خصوصاً افغانی ټولنه د ظالمانو ، فاسدانو ، خاينانو او کبرجنانو ځخه ډکه ده نو ځکه هر څه وران دي. الله دی دغسی کسان اصلاح او فلاح کړی. په هر صورت ، اوس به راسم دې مسألې ته چې آيا په رښتيا هم د غيب علم صرف خدای ته معلوم دی ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده. په آسمانو کی او پر مځکه باندی هيڅوک او هيڅ شی هم بېله خدايه له غيبه ناخبره دي (۱۵).

پوښتنه: چې داسی ده ، نو موږ خو پوهيږو چې رسولانو معجزې لرلې او په ځينو مواردو کی به له غيبه هم خبر وو. په دې حساسه مسأله کی څه وضاحت راکولای سې ؟
ځواب: الله تعالی بعضی وختونه د خپل حکمت او مصلحت پر اساس د غيب يو څه علم خپلو رسولانو ته عطا کړی دی او بس (۱۶).

پوښتنه: يوه بله مسأله چې له ډيره وخته يې په ذهن کی لرم دا ده چې ځينی پوهان او پروفيسوران ادعا کوی چې موږ په لابراتوار کی دا يا هغه ژوندی شی جوړ کړ. آيا را ته ويلای سې چې الهی مخلوق ځومره قدرت لری ؟
ځواب: خورا لږ حتی هيڅ ، که ټول مخلوق هم سره يو ځای سی ، حتی يو مچ به هم جوړ نه کړای سی. (۱۷).

پوښتنه: دا خو واقعاً هم ډير غټ چلنج دی. اوس به راسم دې ته چې آيا په رښتيا هم ته د شِرک په خلاف يې ؟
ځواب: هو ، زه د شرک سخت مخالف او ضد يم او تر ما بل هيڅ شی هم د شرک ډير مخالف نه دی (۱۸).
بايد ووايم چې په الهي ذات او صفتونو کی هيڅوک هم نسي شريک کېدای بلکی الله وحدهُ لا شريک دی (۱۹).

پوښتنه: که راته ووايې چې د مشرک نښې کومی دي ، خوشاله به سم.
ځواب: د يو مشرک انسان پيژندنه دا ده چې کله د هغه په مخ کی د الله د توحيد بيان وسی نو د هغه زړه تنگ ، منقبض او کوچنی کيږی خو که د الله ځخه ماسېوا د نورو هستيو بيان وی نو خوشالی احساسوي (۲۰).

پوښتنه: آيا دا رښتيا ده چې د عربو د هغه مهال مشرکانو الله ته عقيده لرله يعنی هغه يې مانه ؟
ځواب: هو همداسی ده ، هغوی الله د کايناتو خالق او مُدبر باله (۲۱).

پوښتنه: چې داسی ده نو د بتانو عبادت يې ولی کاوه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هغوی دا بتان د خدای لپاره وسیله او واسطه بلله (۲۲) او د هغو په عبادت سره يې ځانونه الله ته نږدې احساسول (۲۳).

پوښتنه: هغه کومه ګناه ده چې نه بخښل کيږی ؟
ځواب: هغه شِرک دی چې هيڅ نه معافيږی (۲۴).

پوښتنه: آيا د کوم مشرک لپاره بخښنه يا مغفرت غوښتل کېدای سی ؟ ځکه ځينی کسان په بې خبرۍ يا بې تفاوتۍ سره وايی چې فلانی (کافر يا مشرک يا هندو...) دی خدای وبخښی. آيا له خدايه د کافر لپاره دغسی مغفرت غوښتل کېدای سی ؟
ځواب: يا قطعاً نه، دا ځکه چې د هغه کفر، شِرک او غير مسلمانتوب له وړاندی لا معلوم او ثابت دی چې ځای يې دوږخ دی (۲۵).

(۱): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۰۸. (۲): البقره: ۱۹۵ ؛ آل عمران: ۱۳۴ ، ۱۴۸ ؛ المايَده: ۱۳ ، ۹۳. (۳): آل عمران: ۷۶ ؛ التوبه: ۴ ، ۷. (۴): المايَده: ۴۲ ؛ الحجرات: ۹ ؛ الممتحنه: ۸. (۵): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۶): آل عمران: ۱۴۶. (۷): آل عمران: ۱۵۹. (۸): الصف: ۴. (۹): آل عمران: ۳۲ ؛ الروم: ۴۵. (۱۰): آل عمران: ۵۷ ، ۱۴۰ ؛ الشوری: ۴۰. (۱۱): النسأ: ۱۰۷ ؛ الانفال: ۵۸ ؛ الحج: ۳۸. (۱۲): المايَده: ۶۴ ؛ القصص: ۷۷. (۱۳): الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱. (۱۴): النحل: ۲۳. (۱۵): المايَده: ۱۰۹ ؛ النمل: ۶۵ ؛ الانعام: ۷۳ ؛ الزمر: ۴۶. (۱۶): الجن: ۲۶ـ۲۷. (۱۷): الحج: ۷۳. (۱۸): البقره: ۲۲ ؛ الرعد: ۳۶ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الحج: ۲۶ ؛ يونس: ۱۰۶. (۱۹): الانعام: ۱۲۳ ؛ المومنون: ۹۱ـ۹۲ ؛ النمل: ۶۳ ؛ الروم: ۴۰ ؛ الاخلاص: ۴. (۲۰): الزمر: ۴۵ ؛ الاسرأ: ۴۶. (۲۱): يونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴ـ۹۰. (۲۲): يونس: ۱۸ ؛ الزمر: ۴۳. (۲۳): الزمر: ۳. (۲۴): النسأ: ۴۸ ، ۱۱۶. (۲۵): التوبه: ۱۱۳ـ۱۱۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د لسمې روژې لپاره لسم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (لسمه برخه) :

پوښتنه: د ملایکو یعنې فرشتو په هکله څه نظر لرې ؟ که په دې هکله یو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.

ځواب: ملایکې هم د الله یو مخلوق دی (۱) . پر هر مسلمان دا فرض ده چې پر هغوی به ایمان راوړي (۲) . د هغوی دنده د الله تسبیح او تقدس کول (۳) ، نبیانو او رسولانو ته د الهی پیغام رسول (۴) ، او د هغه په امر سره بیلابیلې جوړښتې او تکوینې چارې سر ته رسول دي (۵) . ملایکې د الله د فرمان تابع دي او د هغه د هیڅ حُکم څخه سرغړوَنه نه کوی (۶) . د هغوی سره دښمني د خدای سره د دښمنۍ معنا لری (۷) . ځینې ملایکې تر نورو افضل او غوره وی او الله ته نږدې وی (۸) . د الله په حُکم سره یوې ملایکې زه نازل کړم چې جبریل نومیږی (۹) . ملایکې پر نبی کریم (ص) باندی درود وایی (۱۰) . ملک الموت یعنی د مرګ فرشته د انسان روح قبض کوی (۱۱) . په دوږخ کې د عذاب ورکولو په خاطر یوه توند خویه ملایکه مقرره ده (۱۲) . د عربو مشرکینو دا باطله عقیده لرله چې ویل یې ملایکې د الله لوڼی دي (۱۳) . د الله تعالی په حکم سره ټولو فرشتو آدم علیه السلام ته سجده وکړه (۱۴) .

پوښتنه: آیا د څو ملایکو نومونه را ښودلای سې ؟

ځواب: هو ولی نه. د ځینو ملایکو نومونه دا دي: جبریل (۱۵) ، میکایل (۱۶) ، هاروت (۱۷) او ماروت (۱۸) .

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چې ځینو ملایکو انسانانو ته سحر یعنی جادو هم ورښوولی. آیا دا کار منع او حرام نه دی ؟

ځواب: اصلی قصه له دې قراره ده چې دوې فرشتې وې چې هاروت او ماروت نومېدې او په بابل کې یې جادو ښودله مګر دا هر څه د امتحان لپاره وو او خلک یې تر ښوونی مخکی باخبره کول او له دې کاره ځکه چا ته زیان نه رسېدئ چې هر څه د الله په اختیار کی دي (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ډېره مننه. اوس به يوې بلې موضوع ته اشاره وکړم او هغه دا چې آيا تا په خپل متن کی د نبيانو عليهم السلام ذکر هم کړی دی ؟ که وی ، نو د څو پيغمبرانو نومونه را اخيستلای سې ؟
ځواب: هو ، ما د ډېرو رسولانو او انبياوو نومونه ذکر کړي دي (۲۰) ، چې څو يې په دې ډول دي:
نوح (۲۱) ، هود (۲۲) ، صالح (۲۳) ، ابراهيم (۲۴) ، اسحاق (۲۵) ، اسمعيل (۲۶) ، يعقوب (۲۷) ، داؤد (۲۸/۲۹) ، سليمان (۳۰) ، ايوب (۳۱) ، يونس (۳۲) ، ادريس (۳۳) ، لوط (۳۴) ، موسی (۳۵) ، هارون (۳۶) ، ذولکفيل (۳۷) ، اليسع (۳۸) ، زکريا (۳۹) ، الياس (۴۰) ، يحيی (۴۱) ، عيسی (۴۲) او محمد (۴۳) عليهم السلام.

پوښتنه: آيا دغه او نور ټول انبيأ انسانان وو ؟
ځواب: هو باالکل ، د الله ټول نبيان انسانان وو (۴۴). هغوی ودونه کړي وو ، او اولادونه يې لرل (۴۵).

پوښتنه: آيا دا راته ويلای سې چې د نبيانو په لړ کی ښځی هم شاملې وې که يا ؟
ځواب: يا ، نبوت صرف نارينه وو ته حاصل و ، هيڅ نبي ښځه نسته (۴۶).

پوښتنه: آيا نبوت اکتسابی و ؟
ځواب: يا قطعأ داسی نه ده ، بلکی هغه په تمامه معنی وهبی و ، يعنی د کسب څخه نه حاصلېدئ او الله چې څنګه غوښته هغسی به يې يو انسان د نبوت لپاره غوره او انتخاب کاوه (۴۷).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې ټول نبيان په مرتبه او رتبه کی سره برابر وو که يا ؟
ځواب: يا داسی نه ده ، بلکی ځينو نبيانو ته پر نورو فضيلت حاصل و (۴۸).

پوښتنه: آيا په هر ملت او قوم کی پيغمبر راغلی دی ؟
ځواب: هو ، په هر قوم کی پيغمبر مبعوث سوی دی (۴۹).

پوښتنه: آيا پر ټولو نبيانو ايمان راوړل حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ټولو نبيانو بايد ايمان راوړه سی (۵۰) ، بلکی د صرف يو نبی څخه انکار د ټولو د انکار معنا لری (۵۱).

پوښتنه: آيا ټولو نبيانو عين يو دعوت ورکړی و که د هر يوه بلنه له بله بېله وه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ټولو نبیانو دعوت عین یو شی و ، یعنی ټولو د صرف یو دین بلنه ورکوله چی هغه اسلام دی (۵۲) او د هغه لنډیز دا دی چی د یوازيني خدای بندګي باید ومنل سی او برعکس د غیرالله د بندګۍ څخه ډډه وسی (۵۳) .

پوښتنه: نو چی دا سی ده ، آیا انبیأ کرام پخپله د خپل دعوت نمونې وو که یا ؟
ځواب: هو باالکل هغوی د خپل دعوت بهترینی بیلګې وې (۵۴) .

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د نبی اطاعت د خدای د اطاعت په معنا دی ؟
ځواب: هو ، چا چی د رسول اطاعت وکړ نو د الله اطاعت يې وکړ (۵۵) . دا ځکه چی هر نبی د الله نماینده او استاځی دی (۵۶) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چی هر نبی د مخالفت سره مخامخ سوی دی که صرف ځینی نبیان ؟
ځواب: هر نبی د مخالت سره مخامخ سوی دی (۵۷) .

پوښتنه: ډیرئ خلک وایی چی د نبی او رسول تر منځ فرق سته. آیا دا رښتیا ده ؟ که وی نو هغه په څه کی دی ؟
ځواب: هو ، نبی او رسول فرق سره لری چی هغه د مرتبې او مقام له مخی دی ، یعنی د رسول درجه د نبی څخه لوړه ده (۵۸) .

(۱):الصافات: ۱۵۰ ؛ (۲): البقره: ۲۲۵ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ البقره: ۱۷۷. (۳): البقره: ۳۰ ؛ الرعد: ۱۳ ؛ الزمر: ۷۵ . (۴): الحج: ۷۵ ؛ فاطر: ۱ ؛ البقره: ۹۷. (۵): السجده: ۱۱ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ النحل: ۳۲ ؛ المعارج: ۴ ؛ القدر: ۴. (۶): التحریم: ۶ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۱۹. (۷): البقره: ۹۸. (۸): النسأ: ۱۷۲. (۹): البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرأ: ۱۴۳. (۱۰): الاحزاب: ۵۶. (۱۱): السجده: ۱۱. (۱۲): التحریم: ۶. (۱۳): الاسرأ: ۵۰ ؛ الصافات: ۱۵۰ ؛ الزخرف: ۱۹ ؛ النجم: ۲۷. (۱۴): الحجر: ۳۰ ؛ البقره: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۶۱ ؛ الکهف: ۵۰ ؛ طه: ۱۱۶. (۱۵): البقره: ۹۷-۹۸ ؛ التحریم: ۴ ؛ النحل: ۱۰۲. (۱۶): البقره: ۹۸. (۱۷): البقره: ۱۰۲. (۱۸): البقره: ۱۰۲. (۱۹): البقره: ۱۰۲. (۲۰): البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ المایِّده: ۴۴ : الاحزاب: ۷ ؛ الزخرف: ۲. (۲۱): النسأ: ۱۶۳ ؛ هود: ۳۶ ؛ نوح: ۲۱. (۲۲): هود: ۵۳ ؛ الشعرأ: ۱۲۴. (۲۳): الاعراف: ۷۷ ؛ هود: ۶۲ ؛ الشعرأ: ۱۴۲. (۲۴): البقره: ۱۲۴ ، ۱۳۶ ؛آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۶۳. (۲۵): الصافات: ۱۱۲ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ البقره: ۱۳۶ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۶۳. (۲۶): مریم: ۵۴ ؛ البقره: ۱۳۶ ؛ النسأ: ۱۶۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۸. (۲۷): البقره: ۱۳۶ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۶۳. (۲۸): الانعام: ۸۴ ؛ المومن: ۳۴ ؛ یوسف: ۴ ، ۵ ، ۶ ، ۲۲. (۲۹): الانعام: ۸۴ ؛ الاسرأ: ۵۵ ؛ النسأ: ۱۶۳. (۳۰): النسأ: ۱۶۳. (۳۱): النسأ: ۱۶۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۱. (۳۲): الصافات: ۱۳۹ ؛ النسأ: ۱۶۳ ؛ الانعام: ۸۴. (۳۳): مریم: ۵۶ ؛ الانبیأ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵. (۳۴): الصافات: ۱۳۳؛ الشعرأ: ۱۷۱؛ الانعام: ۸۲؛ الانبيأ: ۷۴. (۳۵): مريم: ۵۱؛ البقره: ۵۳، ۸۷؛ آل عمران: ۸۴؛ الانعام: ۹۱؛ هود: ۹۲. (۳۶): النسأ: ۱۲۳؛ الانعام: ۸۴؛ يونس: ۷۵؛ مريم: ۵۳؛ المومنون: ۴۵. (۳۷): الانبيأ: ۸۹؛ ص: ۴۸. (۳۸): الانعام: ۸۲؛ ص: ۴۸. (۳۹): الانعام: ۸۵؛ مريم: ۲؛ الانبيأ: ۸۹. (۴۰): الصافات: ۱۲۳؛ الانعام: ۸۵. (۴۱): الانعام: ۸۵؛ آل عمران: ۳۹؛ مريم: ۱۲. (۴۲): النسأ: ۱۷۱؛ الانعام: ۸۵؛ الصف: ۲؛ الحديد: ۲۷؛ الزخرف: ۲۳. (۴۳): الاحزاب: ۴؛ الفتح: ۲۹؛ محمد: ۲. (۴۴): يوسف: ۱۰۹؛ النحل: ۴۳؛ الانبيأ: ۷؛ ابراهيم: ۱۱. (۴۵): الرعد: ۳۸؛ الاحزاب: ۵۹. (۴۶): يوسف: ۱۰۹؛ النحل: ۴۳؛ الانبيأ: ۷. (۴۷): الحج: ۷۵؛ يوسف: ۲؛ الاعراف: ۱۴۴؛ ص: ۴۷. (۴۸): البقره: ۱۵۳؛ الاسرأ: ۵۵. (۴۹): الرعد: ۷؛ يونس: ۴۷؛ النحل: ۳۶؛ فاطر: ۲۴. (۵۰): البقره: ۱۳۶، ۱۷۷، ۲۸۵؛ آل عمران: ۸۴. (۵۱): الفرقان: ۳۷؛ الشورى: ۱۳؛ آل عمران: ۱۹، ۸۵. (۵۲): الفرقان: ۳۷؛ الشورى: ۱۳؛ آل عمران: ۱۹، ۸۵. (۵۳): النحل: ۳۶. (۵۴): الانعام: ۵۰؛ الاعراف: ۲۰۳؛ هود: ۸۸؛ الاحقاف: ۹. (۵۵): النسأ: ۷۴، ۸۰؛ آل عمران: ۵۰؛ الشعرأ: ۱۰۸، ۱۱۰. (۵۶): الكهف: ۱۰۲؛ المومنون: ۴۴؛ الحديد: ۲۵؛ المجادله: ۲۱. (۵۷): آل عمران: ۸۴؛ الانعام: ۱۰، ۳۴؛ الانبيأ: ۴۱؛ سبا: ۴۵؛ فاطر: ۴. (۵۸): الاعراف: ۱۵۸؛ مريم: ۵۱، ۵۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې يوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د يوولسمې روژې لپاره يوولسم سوغات ومنئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (يوولسمه برخه) :

پوښتنه: آيا انبيأ کرامو د خپل نبوت ، دعوت او تبليغ لپاره د خلکو څخه معاوضه يا فيس اخيست ؟
ځواب: يا هيڅکله نه ، بلکې ټولو نبيانو صرف او صرف د الله څخه اجر غوښت او بس (۱) .

پوښتنه: ځنې کسان وايي چې انبيأ عليهمُ السلام د قيامت په ورځ د حساب کتاب او پوښتنې څخه خلاص دي. آيا دا خبره صحيح ده ؟
ځواب: يا دا غلطه ده ، بلکې هر نبي به د قيامت په ورځ د خپلو اعمالو ځواب وايي او د هغوی ټولو څخه به بشپړ حساب کتاب غوښتل کيږي (۲) .

پوښتنه: آيا تا په خپل متن کې د کوم نبي دُعا هم بيان کړې ده ؟ که وی لطفاً يې يوه بيلګه راته ووايه تر څو لوستونکي ورڅخه ګټمن سی.
ځواب: هو ، ما د ځينو نبيانو دعاوی ذکر کړي دي. د مثال په توګه د يوسف (ع) دغه دعا : رَب قد آتينی مِن المُلکِ وَ عَلمنِی مِن تأويلِ الاحادث فاطِرَ السموتِ وَ الارض انت ولِی فِی الدُنيا وَ الاخِرتِ توَفنِی مُسلِماً وَ الحقنِی بالصالِحين (۳) . يعنی: اې زما ربه ! تا ما ته حکومت بخښلی او معامله فهمی دې را عطأ کړې ده ، د آسمان او مځکې پيدا کونکې ! همدا ته په دنيا او آخرت کی زما کارسازه يې ، نو که ماته مرګ راسی هغه دی ستا د اطاعت په حالت کی وی او ما په خپلو نيکو بندګانو کی شامل کړه.

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آيا کوم نبي ښېرا هم کړې ده که يا ؟
ځواب: هو ، کړې يې ده. کله چې نوح (ع) حتی ۹۵۰ کلنۍ ته ورسېدئ بيا يې هم خپل قوم ته دعوت ورکاوه (۴) . خو کله چې د دې سره سره د قوم اکثريت سمې لارې ته رانغلل (۵) ، نو هغه دا ښېرا ورته وکړه: وَ قال نوح رَب لا تذر عَلی الارض مِن الکافِرين دَياراً انکَ اِن تذرهُم يُضلوا عِبادکَ وَ لا يَلِدُوآ الا فاجراً کفاراً (۲) . يعنی: او نوح عرض وکړ چې اې زما ربه ! د مځکې پر مخ د کافرانو هيڅ کوم کور مه پرېږده. که ته هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسی پریږدې نو هغوی به ستا بندګان ګمراه کړی او د هغوی راتلونکي نسلونه به هم د حق مخالف او نافرمانه سی.

پوښتنه: آیا تا د کوم نبی مُعجزه هم بیان کړې ده ؟
ځواب: هو ، الله تعالی هر نبی ته ځانګړی دلیل او نښانی عطأ کړی ده (۷) ، لکه موسی (ع) ته چی یې د لکړی (۸) او یدبیضأ (۹) نښانی ورکړي وې. صالح (ع) ته یې د یوې اوښې نښاني ورکړې وه (۱۰) ، او عیسی (ع) ته یې هم د الهی حُکم مطابق د مړو ژوندي کول عطأ کړی و (۱۱).

پوښتنه: دا چی خبره عیسی (ع) ته راغله ، آیا پوښتلای سم چی عیسی (ع) په رښتیا هم بې پلاره پیدا سوی دی ؟
ځواب: هو ، هغه بې پلاره پیدا سوی دی (۱۲).

پوښتنه: خو ځینی کسان ادعا کوی چی هغه د خدای زوی دی. آیا دا ادعا صحیح ده ؟
ځواب: یا ، دا کورټ دروا غ ده (۱۳). بلکی هغه صرف د الله بنده (۱۴) او د هغه نبی و (۱۵). الله تعالی د هیچا پلار نه دی (۱۶).

پوښتنه: بعضی انسانان په افراط سره ادعا کوی چی عیسی (ع) پخپله خدای دی ، آیا دا خبره درواغ نه ده ؟
ځواب: دا ادعا باالکل درواغ ده (۱۷). د الله ښخه پرته بل هیڅ خدای نسته (۱۸).

پوښتنه: آیا ویلای سې چی الله (ج) نبیان د څه لپاره مأمور او رالیږلي دي ؟
ځواب: د انبیاوو د بعثت یا مؤظف کولو ښخه مقصد خلکو ته د حق د لاری ورښوول او پر هغه باندی د الله دلیل بشپړول دی (۱۹).

پوښتنه: د رسول مخالفت کونکو ته به د الله لخوا عذاب ورکول سی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هغوی به سخت الهی عذاب نازلیږی (۲۰).

پوښتنه: د انسانیت وروستی لارښود څوک دی ؟
ځواب: د الله آخری نبی محمد صلی الله علیه وسلم دی (۲۱) چی د ټول بشر لپاره واجب الاتباع مشر او لارښود دی (۲۲). دا ځکه چی هغه د ټولی دنیا د ښېګڼی لپاره کار وکړ (۲۳) ، خلکو ته یې هدایت وکړ (۲۴) ، هغوی ته یې د ژوندون حیاتی نظام عطا کړ (۲۵) ، په رغنده او ښه توګه یې یوه ټولنه جوړه کړه (۲۶)
.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د رسول الله (ص) د سيرت په هکله تا کوم تضمين کړی دی که يا ؟ لطفاً ګرانو لوستونکو ته معلومات ورکړه.
ځواب: ډير ښه ، له هغه مهاله چې الله تر قيامته زما د ساتنی ضمانت وکړ ، نو له هماغه ساعته ما هم په خپلو آيتونو کی د خپل حامل نبی (ص) سيرت د تل لپاره محفوظ او ساتلی دی (۲۷).

پوښتنه: که لطفاً د رسول الله (ص) په باره کی يو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: د هغه نوم محمد (ص) دی (۲۸). هغه د الله بنده (۲۹) او رسول (۳۰) او وروستی نبی دی (۳۱). هغه د عربستان په مکه کی زوکړلی دی (۳۲). د هغه تر زوکړی مخکی يې پلار مړ سوی و (۳۳). هغه عرب او مورنۍ ژبه يې هم عربی وه (۳۴). د هغه د نسب لړۍ اسمعيل (ع) او ابراهيم (ع) ته رسيږي (۳۵). هغه امی يعنی نالوستی و (۳۶). د هغه د ژوند لومړنی پړاو د سختيو سره مل و خو وروسته يې ژوند سم سو (۳۷).

(۱): الشعرأ: ۱۰۹ ، ۱۲۷ ، ۱۴۵ ، ۱۲۴ ، ۱۸۰ ؛ الشوری: ۲۳ ؛ القلم: ۴۶. (۲): الاعراف: ۶ ؛ المايّده: ۱۱۶ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸. (۳): يوسف: ۱۰۱. (۴): العنکبوت: ۱۴. (۵): نوح: ۷ ؛ هود: ۳۲ ، ۳۶ ؛ الفرقان: ۳۷ ؛ الشعرأ: ۱۰۵ ؛ القمر: ۹. (۶): نوح: ۲۶ ، ۲۷. (۷): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الروم: ۴۷ ؛ الحديد: ۲۵ ؛ فاطر: ۲۵. (۸): البقره: ۶۰ ؛ الاعراف: ۱۱۷ ؛ القصص: ۳۱ ؛ الشعرأ: ۳۲ ؛ طه: ۱۸. (۹): الاعراف: ۱۰۸ ؛ طه: ۲۲ ؛ الشعرأ: ۳۳ ؛ النمل: ۱۲ ؛ القصص: ۳۲ ؛ (۱۰): الاعراف: ۷۳ ؛ هود: ۶۴ ؛ الاسرأ: ۵۹ ؛ الشعرأ: ۱۵۵ ؛ الشمس: ۱۳. (۱۱): آل عمران: ۴۹ ؛ المايّده: ۱۱۰. (۱۲): مريم: ۱۶-۳۴ ؛ آل عمران: ۴۵-۴۷ و ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۳): التوبه: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۴): مريم: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۵۹. (۱۵): آل عمران: ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الاحزاب: ۷. (۱۶): الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الصفت: ۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مريم: ۳۵ ، ۹۲. (۱۷): النسأ: ۱۷۱ ؛ المايّده: ۱۱۶. (۱۸): البقره: ۱۲۳ ، ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲۲ ؛ النسأ: ۸۷ ، ۱۷۱ ؛ المايّده: ۷۳ ؛ التغابُن: ۱۳. (۱۹): النسأ: ۱۲۵ ؛ البقره: ۲۱۳ ؛ الانعام: ۴۸ ؛ الکهف: ۵۶ ؛ الاسرأ: ۹۴. (۲۰): سبا: ۴۵ ؛ النحل: ۱۱۳ ؛ الشعرأ: ۱۳۹ ، ۱۸۹ ؛ العنکبوت: ۳۷ ؛ الشمس: ۱۴. (۲۱): الاحزاب: ۴۰. (۲۲): النسأ: ۶۴ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الانبيأ: ۱۹۷ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۲۳): يونس: ۱۰۸ ؛ الانبيأ: ۱۰۷ ؛ البقره: ۲۱ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الحجرات: ۱۳. (۲۴): الحج: ۴۰ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الاحزاب: ۴۵-۴۶ ؛ الشوری: ۵۲. (۲۵): يونس: ۵۷ ؛ يوسف: ۱۰۴ ؛ الحجر: ۹ ؛ ص: ۸۷ ؛ البقره: ۱۸۵. (۲۶): الفتح: ۲۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳. (۲۷): الحجر: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۹ ؛ القيامه: ۱۷. (۲۸): آل عمران: ۱۴۴ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ محمد: ۲ ؛ الفتح: ۲۹. (۲۹): الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ الحديد: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ النجم: ۱۰. (۳۰): آل عمران: ۱۲۴ ؛ المايّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۳۱): الاحزاب: ۴۰. (۳۲): البلد: ۲ ؛ ابراهيم: ۳۵ ؛ آل عمران: ۹۶ ؛ التين: ۳ ؛ الشوری: ۷. (۳۳): الضحی: ۶. (۳۴): الدخان: ۵۸ ؛ الجمعه: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ مریم: **۹۷** ؛ الشوری: ۷. (**۳۵**) : البقره: **۱۲۸** ، **۱۲۹**. (**۳۶**) : الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ الجمعه: **۲** ؛ العنکبوت: **۴۸**. (**۳۷**) : الضحی: **۸**.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېي تاسو او داېي هم د دوولسمې روژې لپاره دوولسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (دوولسمه برخه) :

پوښتنه : که د رسول الله (ص) د بعثت په هکله معلومات راکړې ، خوشاله به سم .
ځواب : کله چې هغه غټ سو ، نو د هدایت په لټه کې سو (۱) . الله تعالی هغه په نبوت سره ونازاوه او پر هغه باندې یې زه نازل کړم (۲) . په لومړي سر کې هغه له تلواره کار اخیست خو الله تعالی له داسې کاره منع کړ او زما د ساتنې او ژغورنې بشپړه ډاډ یې ورکړ (۳) .

پوښتنه : آیا لوی خدای د هغه (ص) د نبوت په باره کې له مخکې څخه کوم خبر راکړی و که یا ؟
ځواب : هو باالکل ، د هغه د راتلونکي نبوت په هکله په تورات ، انجیل او د عیسی (ع) د بشارت په ډول له مخکې څخه لا پیش ګویانې سوې وې (۴) . د هغه بعثت د نبوت د لړۍ تریو اوږد ځنډ وروسته راڅرګند سو (۵) .

پوښتنه : که لطفاً را ته ووایې چې کله حضرت محمد (ص) په رسالت مأمور سو ، نو لوی او عمده مسؤلیتونه یې څه وو ؟
ځواب : د الله تعالی د رسول کېدو په حیث د هغه لویې ذمه وارۍ او مسؤلیتونه په دې ډول وو :
۱ـ خلکو ته د الله د آیتونو ویل او د هغوی متوجه کول (۲) .
۲ـ د ایمان والاوو د نفس تزکیه او پاکوالی (۷) .
۳ـ هغوی ته د الله د کتاب ور زده کول او د هغه د احکامو ورښوول (۸) .
۴ـ هغوی په واقعیت او سترګو غړولو (بصیرت) پوهول (۹) .
۵ـ انسانانو ته زما تشریح او تفسیر کول (۱۰) .
۲ـ د انساني ژوندانه د لارښوونې لپاره د یوې عملي او علمي نمونې وړاندې کول (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ـ د اصلی دین په هکله د ټولو هغو اختلافونو د حقیقت واضح کول چی د پخوانیو انبیاوو په امتونو کی منځته راغلي وو او په دې لړکی د هر ډول ګډوډیو بېلول ، د تشویش او وارخطایی رفع کول ، د ګمراهیو د پردو څیرل او د هدایت د لارې څلول شامل وو (۱۲) .
۸ـ په دنیا کی د حق د فکری او عملی شاهد په توګه اوسېدل (۱۳) .
۹ـ خلک د غیرالله له پابندیو آزادول ، هغوی د غلطو عنعنو او رواجونو له ځنځیره خلاصول ، د حلال او حرام په ښه توګه تشخیص او بېلول (۱۴) .
۱۰ـ خلکو ته د ښېګڼو او نیکیو د حُکم ورکول او د بدیو څخه منع کول (۱۵) .
۱۱ـ د الله دین د انساني ژوندانه په هره برخه کی جاری او غالب کول (۱۶) .

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو . آیا د رسول الله (ص) د نبوت څو دلایل را ته ویلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه . د هغه د رسالت څو لنډ دلایل به دا سی در وښیم :
۱ـ د هغه د نبوت تر ټولو غټ دلیل (یعنی معجزه) زه پخپله یم (۱۷) ، او زما غوندی بل هیڅ کلام نسی وړاندی کېدای (۱۸) .
۲ـ هغه کوم نوی نبی نه و (۱۹) ، بلکی د ټولو نبیانو تصدیق یې کاوه (۲۰) .
۳ـ هغه اُمی و او د چا څخه یې لوستل او لیکل نه وو زده کړي ، خو د عمر د یوې ډېری حصې تر تیرېدو وروسته یې یو دم د علم او حکمت ستر تدریس پیل کړ (۲۱) .
۴ـ خلکو له پخوا څخه لا هغه د یو صادق او امین شخص په توګه پیژندئ (۲۲) .

پوښتنه: که ستا خوښه وی نو زه به د رسول الله (ص) د ژوند ، مبارزې او رسالت په موضوع کی نوری پوښتنی هم وکړم . لطفأ را ته ووایه چی تر بعثت وروسته هغه (ص) څنګه خلک اسلام ته رابلل ؟
ځواب: هغه په نبوت تر مؤظف کېدو ډېر ژر وروسته خلکو ته د حق بلنه پیل کړه (۲۳) . لومړی یې خپل کهول (بنو هاشم) ته د حق پیغام وړاندی کړ (۲۴) . د دعوت او تبلیغ دا لړۍ تر څه وخته په پټه کېده ، خو څه موده وروسته یې د مکې اوسېدونکو ته د حق پیغام په ښکاره سره ورکاوه (۲۵) .

پوښتنه: رسول الله (ص) په دې لار کی د خنډونو او ستونزو سره هم مخامخ سوی دی که یا ؟
ځواب: هو باالکل . د هغه د بلنې په نتیجه کی د حق او باطل تر منځ یوه شخړه رامنځته سوه او څه کسانو پر هغه ایمان راوړ خو د قوم اکثریت هغه درواغجن وباله او د الله د رسول والي څخه یې انکار وکړ (۲۶) . د کفارو او مشرکانو د دې انکار اصلی دلیل د هغوی نفس پالنه وه چی د هغه پر خلاف یې هیڅ حقیقت نه منئ (۲۷) . ابولهب د ده خورا سخت مخالفت وکړ چی د هغه په باره کی الله دا سی فرمایلی دي: تبَت یَدا أبی لهَب وَتب مَا اغنی عَنهُ مَا له وَمَا کسَب سَیَصلی نارأ ذات لهَب وَامرأته حَمَا لته الحَطب فِی جیدِهَا حَبل مِن مَسَد (۲۸) ، یعنی: د ابولهب لاس مات او هغه برباد سو ، نه د هغه مال د ده په درد وخوړ نه یې عاید . هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او میرمن به یې هم چې د دغو لرګیو راټولونکې ده ژر په سرو لمبو کې وسوځی یعنی هغه چې په غاړه کی به یې مظبوطه رسۍ وی.

پوښتنه: چې داسی ده ، نو کافرانو او مشرکانو د ده (ص) پر ضد څه وکړل ؟ که یو څه مفصلاً وفرمایې ، ښه به وی.
ځواب: کفارو او مشرکینو د ده پر ضد منفی جبهه جوړه کړه (۲۹) . په ده یې ملنډې وهلې (۳۰) . د بدو شیانو سره یې تشبه کاوه (۳۱) . بې ځایه انګېرنی یې کولې (۳۲) او د اعتراضونو او تهمتونو ځپې یې پر راوړلې (۳۳) . دئ یې جادوګر وباله (۳۴) ، شاعر یې وباله (۳۵) ، مجنون یې وباله (۳۶) ، سِحر ځپلی (۳۷) او کاهن (۳۸) یې وباله. پر ده یې د خبرو جوړولو تور ولګاوه (۳۹) . د بد حاله او بې اولاده پیغورونه یې ورکول (۴۰) . غوږ او د هری خبری اوربدونکی یې باله (۴۱) . له ډېره مخالفته به یې دا تور لګاوه چې پر هغه د الله لخوا کوم کلام یا بل شی نه نازلیږی بلکی دا ټول د ده خپلی جوړونَی او جعلیات دي (۴۲) .

(۱) : الضحی : ۷ . (۲) : الشوری : ۷ ؛ الفرقان : ۱ ؛ الانعام : ۹۲ ؛ یونس : ۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ . (۳) : طه : ۱۱۴ ؛ القیامه : ۱۲ ـ ۱۹ . (۴) : الاعراف : ۱۵۷ ؛ الصف : ۱۲ ؛ البقره : ۱۲۹ ، ۱۵۱ ؛ آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ . (۵) : المایّده : ۱۹ . (۶) : آل عمران : ۱۲۴ ؛ البقره : ۱۵۱ ؛ الجمعه : ۲ ؛ النمل : ۹۲ ؛ الطلاق : ۱۱ . (۷) : آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ ؛ البقره : ۱۵۱ . (۸) : آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ ؛ البقره : ۱۵۱ . (۹) : آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ ؛ البقره : ۱۵۱ . (۱۰) : النحل : ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران : ۱۲۴ ؛ الجمعه : ۲ ؛ البقره : ۱۵۱ . (۱۱) : الاحزاب : ۲۱ ؛ الحشر : ۷ . (۱۲) : المایّده : ۱۵ ، ۱۲ ؛ النحل : ۶۳ ، ۶۴ . (۱۳) : البقره : ۱۴۳ ؛ النسأ : ۴۱ ؛ النحل : ۸۱ ؛ الحج : ۷۸ . (۱۴) : الاعراف : ۱۵۷ . (۱۵) : الاعراف : ۱۵۷ . (۱۶) : التوبه : ۳۳ ؛ الفتح : ۲۸ ؛ الصف : ۹ . (۱۷) : العنکبوت : ۵۰ ، ۵۱ ؛ الاسرأ : ۱۷ ، ۱۰۵ ؛ البقره : ۲۳ ؛ هود : ۱۲ ـ ۱۳ . (۱۸) : البقره : ۲۳ ؛ یونس : ۳۸ ؛ هود : ۱۳ ؛ الطور : ۳۴ . (۱۹) : الاحقاف : ۷۹ ؛ النسأ : ۱۲۳ ؛ النحل : ۳۶ ؛ النجم : ۵۶ ؛ الشوری : ۱۳ . (۲۰) : البقره : ۱۰۱ ؛ آل عمران : ۸۱ ؛ الصف : ۶ . (۲۱) : الاعراف : ۱۵۷ ـ ۱۵۸ ؛ العنکبوت : ۴۸ ؛ الجمعه : ۲ . (۲۲) : الاحزاب : ۲۲ ؛ یس : ۵۲ ؛ آل عمران : ۱۲۱ . (۲۳) : الشوری : ۷ ؛ الفرقان : ۱ ؛ الانعام : ۹۲ ؛ یونس : ۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۵ . (۲۴) : الشعرأ : ۲۱۴ . (۲۵) : الحجر : ۹۴ . (۲۶) : الانعام : ۶۶ ، ۵۷ ، ۳۳ ، ۳۴ ، ۱۴۷ . آل عمران : ۱۸۴ . (۲۷) : العنکبوت : ۱۸ ؛ فاطر : ۴ ، ۲۵ ؛ الفرقان : ۷۷ ؛ یونس : ۴۱ ؛ الحج : ۴۲ . (۲۸) : اللهب : ۱ ـ ۶ . (۲۹) : الفرقان : ۳۱ . (۳۰) : الفرقان : ۴۱ ؛ الانبیأ : ۳۶ ؛ الحجر : ۹۵ ؛ الانعام : ۱۰ ؛ الصافات : ۱۴ ـ ۲ . (۳۱) : الفرقان : ۴۱ ؛ الانعام : ۲۵ ، ۵۳ ؛ النحل : ۲۴ . (۳۲) : الفرقان : ۲۱ ؛ یونس : ۲۰ ؛ طه : ۱۳۳ ؛ هود : ۱۹ . (۳۳) : آل عمران : ۱۸۴ ؛ الانعام : ۵۷ ، ۱۴۷ ؛ فاطر : ۴ ؛ یونس : ۴۱ ؛ الحج : ۴۲ . (۳۴) : ص : ۴ ؛ یونس : ۲ ؛ الانبیأ : ۳ ؛ المدثر : ۲۴ ؛ هود : ۷ . (۳۵) : الانبیأ : ۵ ؛ الطور : ۳۰ ؛ الحاقه : ۴۱ ؛ یس : ۶۹ . (۳۶) : الحجر : ۶ ؛ الطور : ۲۹ ؛ القلم : ۲ ، ۵۱ التکویر : ۲۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: ۱۸۴. (۳۷) : الفرقان: ۸ ؛ الاسرأ: ۴۷. (۳۸) : الحاقه: ۴۲ ؛ الطور: ۲۹. (۳۹) : الحاقه: ۴۴. (۴۰) : الکوثر: ۳. (۴۱) : التوبه: ۲۱. (۴۲) : النحل: ۱۰۱ ؛ هود: ۱۳ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳ ؛ الاحقاف: ۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دیارلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایی . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داپې تاسو او داپې هم د دیارلسمی روژې لپاره دیارلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (دیارلسمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د دې تهمتونو او اعتراضونو مقابله کوله ؟ بل دا چې کفارو د رسول الله (ص) څخه څه معجزې او دلایل غوښتل ؟ که په دې هکله مختصر معلومات راکړې ، ښه به وی.
ځواب: هو ، ما د دې ټولو تهمتونو او اعتراضونو ځواب ځای پر ځای ویلی دی(۱) . د مکې کفارو د هغه څخه عجیبې معجزې غوښتې او ورته ویل به یې چې موږ تر هغه مهاله ستا خبره نه منو څو چې زموږ لپاره مځکه څیرې او یوه چینه ورڅخه جاری نکړې او یا هم دا چې ځانته د خرماوو او انګورو باغونه جوړ کړې او په هغو کې ویالې وبهوې ، یا دا چې لکه ته چې ادعا کوې نو دغه آسمان ټوټه ټوټه کړه او پر موږ یې راوا چوه ، یا دا چې خدای او ملایکې مستیقماً زموږ سره مخامخ کړه ، یا دا چې ستا لپاره دې د سروزرو یو کور جوړ سی ، یا دا چې آسمان ته وخیژه خو بیا هم تر هغو پوری موږ یقین نه کوو تر څو چې له هغې خوا زموږ لپاره یو داسی لیکلی سند رانه وړې چې موږ یې ولولو (۲) .

پوښتنه: آیا کفارو او مشرکانو به مزاحمت ورته کاوه که یا ؟ که وی ، نو یو مثال یې راکولای سې ؟
ځواب: هو ، د حق مخالفین د هغه د بلنی اوریدلو او ځان پوهولو ته هیڅ نه چمتو کېدل ، بلکې کله چې به ده هغوی ته زما آیتونه ویل نو هغوی به غالمغال او شور کاوه او ګډوډئ به یې جوړاوه تر څو په دغسی هنګامه کې چا ته د غور او فکر کولو موقع مساعده نسی . د دې حربې او شیطانۍ په ذریعه به نوموړو خلکو خپله جبهه پیاوړې بلله (۳) .

پوښتنه: آیا څه خاص چلنجونه به یې هم ورکول که یا ؟
ځواب: هو خورا ډیر . کله کله به یې د ټوکو او ملنډو په توګه ورڅخه پوښتل چې قیامت به کله راسی ؟ (۴) . کله به یې په مسخرو سره داسی دعا کوله چې اې الله ! که دا واقعی حق وی او ستا له لوری وی نو پر موږ باندی له آسمانه ډبری را واوروه ، یا کوم بل دردناک عذاب راباندی نازل کړه (۵) . کله به یې دا اعتراض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه چي پر دغه نبی هيڅ خزانه نه ده نازله سوې (۲) . او کله به يې ويل چی د ده سره هيڅ کومه ملايکه نه ليدل کيږی (۷) .
يو وخت د ډيری مودې لپاره وحی نه راغله نو کفارو به مسلسل ويل چی رب يې ورڅخه خوابدی سوی دی او دئ يې همداسی پر ميدان پرې ايښی دی (۸) .

پوښتنه: د دې ټولو سپکاويو او خواريو په وړاندی هغه (ص) څه غبرګون ښودئ او څه به يې کول ؟
ځواب: نبی (ص) بيا هم د دې ټولو بې ادبيو او بدو خبرو د توپان په وړاندی خپل عرض وړاندی کاوه ، د حق اظهار به يې کاوه او د بد اخلاقه خلکو څخه به يې ځان ګوښه کاوه (۹) . د ده ستره هيله دا وه چی خلک ايمان پر راوړی او هدايت حاصل کړی او له همدې امله به پريشان او غمجن و (۱۰) .

پوښتنه: په دغسی مشکل حالت کی د هغه (ص) سره ستا مرسته او لاسنيوئ موجود و که يا ؟ که و ، نو څه دې کول ؟
ځواب: ما د کفارو د پروپاګنډو په مقابل کی د ده د اصلی حيثيت د ښه ترا څرګندولو لپاره دئ په ډيرو ښه لقبونو سره نازولی دی تر څو عامو خلکو د ده په هکله صحيح تصور کولای . ما داسی ويلی دي چی محمد (ص) د الله بنده (۱۱) ، د هغه رسول (۱۲) ، او نبی دی (۱۳) . هغه نذير (۱۴) ، بشير (۱۵) ، احمد (۱۶) ، مبشر (۱۷) يعنی زيری ورکونکی ، مُذکِر (۱۸) يعنی د دين ور په يادونکی ، مُنذر (۱۹) ، يعنی خبر ورکونکی ، داعی الا الله (۲۰) ، يعنی د الله خوا ته رابلونکی ، مُزمِل (۲۱) يعنی په کمپل کی پيچلی ، مُدثِر (۲۲) يعنی په تلتک کی پيچلی ، خاتم النبين (۲۳) ، يعنی آخری نبی ، هادی (۲۴) ، يعنی د هدايت لارښوونکی ، رحمته اللعالمين (۲۵) ، يعنی د ټول جهان لپاره رحمت ، د هدايت روښانه څراغ (۲۶) ، د حق شاهد (۲۷) ، د امت خير غوښتونکی او غمخور (۲۸) ، د مسلمانانو لپاره رؤف (۲۹) ، يعنی د شفقت او مهربانۍ لورونکی ، او رحيم (۳۰) دی .

پوښتنه: آيا د رسول الله (ص) هڅی او دعوت نتيجه ورکوله ؟ آيا کافرانو خنډونه ورته ايجادول که يا ؟
ځواب: د ده دعوت به سَو که سَو که ټول عرب تر اغيزې لاندی راوستل چی له امله يې د اسلام جبهه ټينګه او غښتلې کېده او د کفر په ځواک کی لړزښت راتی (۳۱) . خو د دې سره سره باطل فکره انسانان ډير فعال وو . هغوی د حق د بلنی څخه د خلکو د پام اړولو په خاطر د ساعتيريو محاذ خلاص کړ ، د خوشالولو او تفريح کارونو ته يې لاس واچاوه ، د عياشۍ او لوبو ننداري يې راويستلې او د دلچسپو افسانوی کيسو بيانونه يې شروع کړل (۳۲) .

پوښتنه: ډيره مننه د دې جامع وضاحت څخه . نو رسول الله (ص) به د دې مزاحمتونو په وړاندی څه کول ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: کفارو د ده سره د معاملو او موافقو هڅی هم وکړې او داسی به یې ویل چی د دغه قرآن پر ځای کوم بل قرآن راوړه یا په همدغه کی زموږ د خوښي سره سم ترمیم راوړه. په دې هکله الله تعالی خپل نبی ته وفرمایل چی «دغو خلکو ته ووایه چی زه د دې اختیار نه لرم چی په هغه کی له ځانه څه بدلون راوړم. زه صرف د هغو وحیو پیرو یم چی ما ته رالیږل کیږی. که زه د خپل رب نافرماني وکړم نو د قیامت د عذاب څخه بیریږم» (۳۳).

پوښتنه: الله (ج) د دې خنډونو او تکلیفونو په بدل کی څه کومک ورسره کاوه ؟
ځواب: الله خپل نبی ته د کفارو د دې ډول معاملو په مقابل کی د ثابت قدمۍ او د هغوی د چلونو څخه د ژغورنی تلقین وکړ او الله د ځان له لوری د هغه د ساتنی بشپړ ډاډ ورکړ (۳۴).
د حق مخالفینو د غیر الله څخه د ده د بیرولو هڅی هم وکړې خو الله تعالی په هر حالت کی د ئ ثابت قدمه کړ او په هر حالت کی یې د ده د ساتنی اطمینان ورکاوه (۳۵).

پوښتنه: د اهل کتاب والاوو رویه څنګه وه ؟آیا هغوی په دې مبارزه کی رغنده رول نه لوباوه ؟
ځواب: اهل الکتاب یعنی یهودو او عیسویانو هم د ده څخه انکار وکړ او مخالف یې سول ، حال دا چی د ده په حقانیت ښه پوه وو (۳۶). د هغوی په انکار کی حسد ، ضدیت ، او مطلب پالنه نغښتې وه (۳۷).

(۱): الاعراف: ۱۸۴ ؛ یس: ۶۹ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۲۹ ؛ السجده: ۳. (۲): الاسرأ: ۹۰ـ ۹۳. (۳): حم سجده: ۲۶. (۴): الاعراف: ۱۸۷ ؛ الاحزاب: ۶۳ ؛ النازعات: ۴۲. (۵): الانفال: ۳۲. (۶): هود: ۱۲. (۷): هود: ۱۲. (۸): الضحی: ۱، ۲، ۳. (۹): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ النمل: ۷۰ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): الحدید: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰. (۱۲): آل عمران: ۱۶۴ ؛ المایّده: ۲۷ ؛ الاحزاب: ۲۱، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۱۳): آل عمران: ۶۸ ؛ الاعراف: ۱۵۷، ۱۵۸ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحریم: ۱. (۱۴): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المایّده: ۱۹. (۱۵): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المایّده: ۱۹. (۱۶): الصف: ۶. (۱۷): الفرقان: ۵۶ ؛ الفتح: ۹ ؛ الاسرأ: ۱۰۵ ؛ الاحزاب: ۴۶. (۱۸): الغاشیه: ۲۱. (۱۹): الرعد: ۷. (۲۰): الاحزاب: ۴۶. (۲۱): المزمل: ۱. (۲۲): المدثر: ۱. (۲۳): الاحزاب: ۴۰. (۲۴): الشوری: ۵۲. (۲۵): الانبیأ: ۱۰۷. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): النحل: ۸۹ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۴۱ ؛ الحج: ۸. (۲۸): التوبه: ۱۲۸. (۲۹): التوبه: ۱۲۸. (۳۰): التوبه: ۱۲۸. (۳۱): الرعد: ۴۱ ؛ الانبیأ: ۴۴. (۳۲): لقمان: ۲. (۳۳): یونس: ۱۵. (۳۴): الاسرأ: ۷۴ـ۷۵ ؛ هود: ۱۱۲ـ ۱۱۳. (۳۵): الزمر: ۳۶. (۳۶): البقره: ۸۹، ۱۰۹، ۱۴۴، ۱۴۶ ؛ آل عمران: ۸۶، ۹۹ ؛ الانعام: ۱۱۴ ؛ الرعد: ۴۳. (۳۷): القصص: ۵۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ البقره: ۸۹، ۱۰۹ ؛ النسأ: ۵۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې خورلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅيدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بيله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بيله عمله !

نو دا يې تاسو او دا يې هم د څوارلسمې روژې لپاره څوارلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (څوارلسمه برخه) :

پوښتنه: آيا کفار آرام کښيناستل او مسلمانان يې آزاد پريښوول ؟

ځواب: يا ، د مکې کفارو د رسول الله او د هغه د ملګرو ژوند ډير تنګ کړ او هغوی يې په سختو تکليفونو کې راګير کړل (۱) . مؤمنان ډير کمزوره او بې وزله وو او د دښمنانو په محاصره کې راغلي وو (۲) .

پوښتنه: آيا د دعوت او مبارزې په دې بهير کې رسول الله (ص) د څه خاصو پيښو سره هم مخامخ سوی دی ؟

ځواب: هو ، دا مهال د رسول الله د ژوندانه يوه ډيره مهمه پيښه اسرأ يعنی معراج دی چې د هغه په ترڅ کې الله (ج) خپل نبی (ص) په يوه شپه کې د مسجد الحرام څخه يوور او د مسجد اقصی له برکته ډکه فضا کې يې وګرځاوه . په دې ترڅ کې يې ځينې خاصی نښانې هم په وليدلې (۳) .

پوښتنه: آيا د دې هر څه سره سره کافرانو د رسول الله (ص) ژوند د تهديد او خطر سره مخامخ نکړ ؟ که وی ، نو څه يې وکړل او رسول الله (ص) په مقابل کې څه وکړل ؟ که يو څه مفصل وضاحت راکړې ، ښه به وی .

ځواب: د مکې کفارو د ده د بندي کولو يا له وطنه شړلو او يا هم وژلو پلانونه جوړ کړل (۴) چې له امله يې رسول الله په پټه د مکې څخه هجرت کولو ته اړوت (۵) . د هجرت پر مهال د ده يو صحابی [حضرت صديق رضی الله عنه] هم ورسره ملګری و . کفارو دئ تعقيباوه . دئ د خپل ملګري سره په غار کې پټ و . د اسلام دښمنان دغه غار ته بالکل نږدې راورسيدل چې دا مهال د ده ملګرئ يو څه وبيريدئ ، خو ده هغه ته ډاډ ورکړ او داسی يې ورته وويل: « غم مه کوه ، الله زموږ سره دی » (۶) .

دئ د الله په مرسته او نصرت سره مع الخير يثرب (مديني) ته ورسيدئ (۷) او هلته د تګ پر مهال يې پر لاري د يو مسجد [قبا] بنسټ هم کښيښود (۸) . ده څه موده وروسته د مکې څخه د راغلو مهاجرينو او مديني د پاک زړو انصارو تر منځ ورورري رامنځته کړه (۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا په مدینه کی د انصارو د اخوت او رغبت سره سره کفارو څه منفی غبرګون ښکاره نکړ ؟
ځواب: په مدینه کی د یهودو او عیسویانو څخه علاوه د منافقینو ډله هم د ده سخت مخالف وو (۱۰) .
هغوی د حق رټلو او سپکولو لپاره ډیر زور وواهه خو د هغوی دغه پوف کولو د حق څراغ مړ نه کړ بلکی هغه ته یې نوره رڼا او تازګي هم ورکوله او د حق پلویانو نور ښه منظم قوت هم اخیست او پسی غښتلي کېدل (۱۱) .
په مکه کی مسلمانان خورا کمزوره او بې ترتیبه او د دښمنانو په محاصره کی وو . خو مدینې ته له راتګه وروسته الله تعالی هغوی ته فتح او نصرت عطأ کړ ، پیاوړي او خوشاله یې کړل (۱۲) .

پوښتنه: کله چی مدینې ته له هجرته وروسته رسول الله (ص) او مسلمانان آرام او ډاډه سول ، مابعده اقدامات یې څه وو ؟
ځواب: مابعده اقدامات یې دعوت او جهاد و . رسول الله په ډیرو غزاوو کی برخه واخیسته چی په هغو کی د بدر غزا (۱۳) ، د احزاب غزا (۱۴) ، بیعتِ رضوان (۱۵) یعنی د حُدیبیه سوله ، د مکې فتح (۱۲) او د حُنین غزا (۱۷) شاملی دي.

پوښتنه: اوس به د هغه (ص) شخصی ژوند ته راسم . که لطفاً د رسول الله (ص) د میرمنو او اولادونو په هکله معلومات راکړې ، بې مناسبته به نه وی.
ځواب: هغه څو مایني لرلي (۱۸) او اولادونه یې هم درلودل چی په هغو کی لوڼی هم وې (۱۹) . خو هیڅ کوم زوی یې ډیر عمر ته و نه رسېدئ (۲۰) .

پوښتنه: هغه (ص) چیری او څنګه رحلت وکړ ؟
ځواب: هغه د خپل عمر په پای کی حج وکړ او د حج خطبه یې هم وویله (۲۱) . تر هغه لږ موده وروسته وفات سو (۲۲) .

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د مقام او حیثیت په باره کی مختصراً معلومات راکړې ښه به وی تر څو لوستونکي پوه سی چی تا په خپل متن کی په دې اړه څه ارشاد فرمایلی دی.
ځواب: ډیر ښه. هغه انسان و (۲۳) ، ملایکه نه و (۲۴) . هغه د الله بنده و (۲۵) ، رسول (۲۲) او وروستی نبی یې و (۲۷) . هغه معصوم و (۲۸) . د انسانیت یوه بشپړ نمونه وه (۲۹) . په هغه کی خدایی اشتراک نه و (۳۰) . هغه د ځان د عبادت کولو لپاره نه و راغلی (۳۱) ، بلکی د دې لپاره مؤظف و چی خلک صرف او صرف د خدای عبادت ته راوبولی (۳۲) . هغه هم د نورو نبیانو غوندی مؤظف سوی و ، او د قیاموت په ورځ به د خپلو اعمالو مسؤل او ځواب ویونکی وی (۳۳) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې لوی خدای رسول الله (ص) په نبوت او رسالت سره مبعوث کړ، او تا په دې هکله زیات ارشادات هم وفرمایل، نو آیا پر مسلمانانو د رسول الله (ص) اطاعت واجب دی که یا ؟ که وی، د سرغړونی په صورت کی ستا فیصله څه ده ؟

ځواب: رسول الله د ټولو انسانانو لپاره واجب الاطاعت لارښود دی (۳۴). د هغه هره پریکړه د الله پریکړه ده چې سرغړونه یې د پوښتنی وړ جرم ګڼل کیږی (۳۵). د هغه اطاعت د خلکو لپاره یو امتحان دی (۳۶). د هغه د اوامرو سرغړونکی به د قیامت په ورځ افسوس او پښېماني وکړی (۳۷). هغه زما یو مستند مفسر او تشریح کونکی دی (۳۸). په قانون جوړولو کی د هغه سنت زما غوندی یو قانونی مأخذ دی (۳۹). د ده فیصله تر قیامته هم نسی بدلېدای (۴۰). د ده د حُکم څخه سرغړوَنه د کفر او منافقت نښه ده (۴۱). د ده پیروي د ایمان اصلی معیار دی (۴۲).

(۱): الاعراف: ۱۸۸؛ التوبه: ۲۱. (۲): الانفال: ۲۲. (۳): الاسرأ: ۱. (۴): الانفال: ۳۰. (۵): الاسرأ: ۵۰؛ التوبه: ۱۳، ۴۰. (۶): التوبه: ۴۰. (۷): الاسرأ: ۵۰؛ التوبه: ۱۰۱. (۸): التوبه: ۱۰۸. (۹): آل عمران: ۱۰۳؛ الانفال: ۷۲، ۷۴. (۱۰): التوبه: ۲۴، ۱۰۱؛ الاحزاب: ۱، ۱۲؛ الانفال: ۴۹؛ المنافقون: ۸. (۱۱): التوبه: ۳۲، ۳۳، ۱۰۰؛ الصف: ۸، ۹؛ الفتح: ۲۹. (۱۲): الانفال: ۲۲. (۱۳): آل عمران: ۱۲۳. (۱۴): الاحزاب: ۹-۲۵. (۱۵): الفتح: ۱۸. (۱۶): الحدید: ۱۰؛ النصر: ۱. (۱۷): التوبه: ۲۵، ۲۶، ۲۷. (۱۸): الاحزاب: ۶، ۲۸، ۵۳، ۵۹؛ التحریم: ۱-۶. (۱۹): الاحزاب: ۵۹؛ الرعد: ۳۸. (۲۰): الاحزاب: ۴۰. (۲۱): التوبه: ۳. (۲۲): الزمر: ۳۰؛ آل عمران: ۱۴۴؛ الحجر: ۹۹. (۲۳): التوبه: ۱۲۸؛ الکهف: ۱۱۰؛ الفرقان: ۷؛ الاسرأ: ۱۰، ۹۳؛ الانبیأ: ۷، ۸. (۲۴): الانعام: ۵۰. (۲۵): الحدید: ۹؛ الجن: ۱۹؛ الاسرأ: ۱؛ الکهف: ۱؛ النجم: ۱۰. (۲۶): آل عمران: ۱۶۴؛ المایّده: ۶۷؛ الاحزاب: ۲۱، ۴۰؛ الفتح: ۲۹؛ الحشر: ۷. (۲۷): الانفال: ۶۴، ۶۵، ۷۰؛ التوبه: ۷۳؛ الاحزاب: ۲۸، ۴۵، ۵۰؛ الممتحنه: ۱۲؛ التحریم: ۱. (۲۸): الفتح: ۲. (۲۹): القلم: ۴؛ الاحزاب: ۲۱. (۳۰): یونس: ۱۵، ۴۹؛ الانعام: ۱۷، ۵۰، ۵۷، ۵۸؛ الاعراف: ۱۸۸؛ الرعد: ۴۰؛ الزمر: ۴۱. (۳۱): آل عمران: ۷۹. (۳۲): الانبیأ: ۲۵؛ الانعام: ۱۰۲؛ یونس: ۳؛ النجم: ۱۲؛ النسأ: ۳۶. (۳۳): البقره: ۱۴۵؛ النسأ: ۸۴؛ المایّده: ۶۷، ۱۱۲، ۱۱۷، ۱۱۸؛ الاعراف: ۶. (۳۴): النسأ: ۶۴، ۶۵. (۳۵): الاحزاب: ۳۶. (۳۶): البقره: ۱۴۳. (۳۷): الفرقان: ۲۷. (۳۸): النحل: ۴۴، ۶۴؛ آل عمران: ۱۶۴؛ الجمعه: ۲؛ البقره: ۱۵۱. (۳۹): النسأ: ۶۵، ۱۰۵؛ النحل: ۴۴، ۶۴؛ الاحزاب: ۲۱، ۳۶. (۴۰): الاحزاب: ۴۰؛ الحشر: ۷؛ الاعراف: ۱۵۷. (۴۱): النسأ: ۶۱. (۴۲): النسأ: ۶۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو دایې تاسو او دا یې هم د پنځلسمی روژې لپاره پنځلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (پنځلسمه برخه) :

پوښتنه: کله کله په کفري نړۍ کی د خاص تعصب او حسد له مخی د رسول الله (ص) په هکله عجیب او غریب کارتونونه او د سپکاویو نور ډول ډول اهانتونه کیږی. نو آیا ښه به نه وی چی د دغه عظیم شخصیت اصلی خویونه او کړه وړه راته ووایې تر څو اول موږ او بیا نوره نړۍ هغه (ص) ښه ترا و پیژنی ؟
ځواب: دا چی الله تعالی پخپله رسول الله ته دایمی شهرت او حیثیت عطا کړی دی نو کفار به څنګه دا عالی مقام راټیټ کړای سی ؟(۱) . د هغه اخلاق او ځانګرتیاوی فوق العاده عالی وو (۲) . هغه صادق او امانت کار یعنی امین و (۳) ، ډارن نه و (۴) ، متین او باعزمه و (۵) . په هر حالت کی یې پر خدای ډاډ او توکل درلود (۲) . هغه د لوړی حوصلې څښتن و (۷) . هغه د خپل حتی خورا بد دښمن لپاره هم د خیر دعا کوله (۸) . خورا نرم طبیعته و ، خُلق تنګه او په زړه سخت نه و (۹) . خلکو ته د الهی هدایت په رسولو کی خورا جدی او مصمم و او د حق د بلنی د منکرینو د ګمراهۍ پر رویه او سرغړونه به یې افسوس کاوه (۱۰) . خورا ډیر عابد او پرهیزګاره و ، او د شپې به په ویښه ویښه کی د الله په ذکر او عبادت مشغول و (۱۱) . ساده ګي یې ډیره خوښه وه او د تکلیف روادارنه و (۱۲) . د غریبو او بې وزلو خلکو سره یې ناسته ولاړه کوله او هغوی به یې ډاډمن کول او تشویقول (۱۳) . د خپلو اُمتیانو سره یې بې حده ډیره مینه لرله ، په هر حال کی یې د هغوی ښېګڼه غوښته ، د هغوی زیان یې خپل زیان باله او د هغوی ډیر غمخورو او بې حده ډیر مشفق او همدرد و (۱۴) . مطلب دا چی د اخلاقو او خویونو له مخی د هغه شخصیت زما د تعلیماتو تر ټولو عالی او غوره نمونه ده (۱۵) . دئ د ټول بشر لپاره د خورا ښو اخلاقو لوړترین معیار دی (۱۲) .

پوښتنه: په رښتیا هم هر مسلمان او غیر مسلمان باید دغو عینی واقعیتونو ته تسلیم سی او پر سترګو یې و منی. بله پوښتنه می دا ده چی کولای سې د هغه (ص) څو ښېګڼی او فضایل هم را ته ووایې ؟
ځواب: رسول الله له هره حیثه یو بشپړ او بې سارئ انسان و (۱۷) . الله تعالی هغه د ټولی نړۍ لپاره د رحمت په توګه مؤظف او رالیږلی دی (۱۸) . هغه بهترین خوی او سلوک درلود (۱۹) . الله تعالی هغه د تل لپاره د شهرت او حیثیت څخه برخمن کړ (۲۰) . هغه ته کوثر (یعنی عظیم خیر) عطأ سو (۲۱) . هغه اُمی و (۲۲) ، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی په خپل کتاب ، حکمت او پراخ علم سره ونازاوه (۲۳) . پر هغه د الله خاص فضل او کرم و (۲۴) . په ده سره د اسلام دین بشپړ سو (۲۵) . هغه د هدایت او لارښوونی لمر او سپوږمۍ دی (۲۶) . د ټولو انبیأ کرامو څخه الله تعالی دا ژمنه اخیستې وه چې که ستاسو په زمانو کی ده تشریف راوړ ، نو تاسو به ایمان پر راوړئ او تایید او تصدیق به یې کوئ (۲۷) . هغه هم د نورو نبیانو غوندی د خپل نبوت د چارو لپاره د چا څخه عوض نه غوښت (۲۸) . د هغه بعثت د مؤمنانو لپاره یو ستر احسان دی (۲۹) . هغه خورا پوه او لایق و (۳۰) . پر هغه باندی الله خپل خاص رحمت رالیږی ، د الله ملایکی پر هغه باندی درود وایی او ما ټولو مسلمانانو ته امر کړی دی چی هغوی هم ټول پر ده باندی درود ووایی (۳۱) . د هغه بیعت الله ته بیعت دی او د هغه لاس د الله د لاس نمایندګي کوی (۳۲) . د هغه اطاعت د الله اطاعت دی (۳۳) . د هغه پیروی د الهی محبت اصلی معیار دی (۳۴) . د هغه د ژوند طرزالعمل د ټولو انسانانو لپاره اُسوهً حسنه یعنی بیلګه او سرمشق دی (۳۵) .

پوښتنه: آیا دا ټولی الهی پیرزوینی او عطاینی په دې معنا دي چی هغه (ص) د هر ډول سهوی او خطا څخه خلاص و ؟
ځواب: یا داسی نه ده بلکی د هغه څخه هم د یو انسان په توګه څو کوچني سؤ تفاهُمات پیښ سوي دي چی الله تعالی ډیر ژر ورمعاف کړي دي (۳۶) .

پوښتنه: ما داسی هم اوریدلي چی پرهر مسلمان د رسول الله (ص) ګرانښت د خپلی کورنۍ تر خورا نږدې اعضاوو هم باید زیات وی ، او د هغه (ص) بشپړ متابعت باید وسی . آیا په رښتیا هم پر هر مسلمان د رسول الله (ص) مطلق اطاعت او متابعت واجب دی ؟
ځواب: هو ، بالکل همداسی ده او زما آیتونه همداسی امر کوی . د هغه څو ځانګړي آداب داسی دي چی مراعات او پاملرنه یې پر هر مسلمان لازمه ده ، یعنی :
۱ـ د هغه بشپړ او بېله قید او شرطه اطاعت کول (۳۷) ؛
۲ـ د هغه عزت ، تعظیم او درناوی کول (۳۸) ؛
۳ـ هغه پر خپل ځان باندی آن تر خپل ځان ، مال ، میرمنی او اولادونو ، خپلوانو او د دنیا تر هر شي ډیر ګرانول او محبوب ګرځول (۳۹) ؛
۴ـ د هغه سپیڅلي میرمنی (ازواج مطهرات) د خپلو میندو غوندی ګڼل (۴۰) ؛
۵ـ د هغه د نوم په ذکر یا اوریدلو سره پر هغه درود او سلام ویل (۴۱) ؛
۶ـ د هغه په مجلس کی مسلمانانو ته په نرمۍ او آرامۍ سره د مجلس اجازه وه خو په زوره او لوړ ږغ د خبرو اجازه نه وه ، دا ځکه چی په دغسی کار سره د هغوی د ټولو اعمالو د ضایع کېدلو امکان و (۴۲) ؛
۷ـ د هغه په تکلیفول او آزارول منع وو (۴۳) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ـ د هغه څخه بې مقصده او بې ځایه پوښتنی منع وي (۴۴) ؛
۹ـ د هغه کور ته ورتګ او د ډوډی دعوت او نور خاص آداب وو چی د هغو مراعاتول ضروری وو (۴۵) ؛
۱۰ـ هغه ته د کور څخه د راوتلو لپاره ږغ کول ناجایز و (۴۶) ؛
۱۱ـ د هغه په مجلس کی چی به کومه ټولنیزه مسأله یا معامله تر بحث لاندی وه ، نو د هغه له اجازې پرته ولاړېدل او تلل جایز نه وو (۴۷) ؛

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی رسول الله (ص) د ټول بشر لپاره ټاکلی و او هر څوک (یعنی کافر او مسلمان) باید تر قیامته د هغه اطاعت او پیروی وکړی ؟ آیا دا صحیح ده چی پر هغه (ص) باندی ایمان راوړل د خلاصون اصلی شرط دی ؟

ځواب: هو باالکل همداسی ده. د هغه د نبوت چاری په کوم خاص نسل یا قوم یا زماني پوری محدودي نه دي بلکی د هغه نبوت او هدایت په هره زمانه کی د ټول بشریت لپاره عام دی (۴۸) ، همدا علت دی چی د هغه د بعثت څخه نیولې تر قیامت پوری پر هر چا د هغه اطاعت واجب او لازم دی (۴۹) . الله هغه د ټول جهان لپاره د رحمت په حیث ټاکلی او رالیږلی دی (۵۰) . هغه د هدایت په هکله د لمر او سپوږمۍ غوندی څرګند مقام لری چی رڼا یې د ټول عالم لپاره ده (۵۱) . د هغه خطاب ټولو انسانانو ته دی (۵۲) . پر هغه ایمان راوړل د خلاصون شرط دی (۵۳) . د هغه أسوهً حسنه د ټول بشر لپاره مثال او نمونه ده (۵۴) .

(۱): النشرح: ۴. (۲): القلم: ۴. (۳): الاحزاب: ۲۲ ؛ یس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱. (۴): التوبه: ۴۰. (۵): الاحقاف: ۳۵. (۶): آل عمران: ۱۵۹ ؛ النسأ: ۸۱ ؛ الفرقان: ۵۸ ؛ التوبه: ۱۲۹ ؛ الاحزاب: ۳ ، ۴۸. (۷): الاحقاف: ۳۵ ؛ الاعراف: ۱۹۹ ؛ المایّده: ۱۳ ؛ الحجر: ۸۵ ؛ الزخرف: ۸۹. (۸): التوبه: ۸۰ ؛ المنافقون: ۶. (۹): آل عمران: ۱۵۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): هود: ۱۲۳ ؛ الشعرأ: ۲۱۷ـ۲۱۹ ؛ المزمل: ۲۰. (۱۲): ص: ۸۶. (۱۳): الانعام: ۵۲ ؛ الشعرأ: ۲۱۵. (۱۴): التوبه: ۱۲۸. (۱۵): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۶): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۷): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۸): الانبیأ: ۱۰۷. (۱۹): القلم: ۴. (۲۰): النشرح: ۴. (۲۱): الکوثر: ۱. (۲۲): الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ الجمعه: ۲. (۲۳): النسأ: ۱۱۳. (۲۴): النسأ: ۱۱۳. (۲۵): المایّده: ۳. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): آل عمران: ۸۱. (۲۸): الانعام: ۹۰ ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۵۷ ؛ سبا: ۴۷ ؛ ص: ۴۷. (۲۹): آل عمران: ۲۴. (۳۰): البقره: ۲۷۳. (۳۱): الاحزاب: ۵۶. (۳۲): الفتح: ۱ ؛ الانفال: ۱۷. (۳۳): النسأ: ۸۰. (۳۴): آل عمران: ۳۱. (۳۵): الاحزاب: ۲۱. (۳۶): التوبه: ۴۳ ؛ الانفال: ۶۷ ؛ التحریم: ۱ ؛ الاحزاب: ۳۷ ؛ عبس: ۱ـ۱۰. (۳۷): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ محمد: ۳۳ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحشر: ۷. (۳۸): الفتح: ۹ ؛ الاعراف: ۱۵۷. (۳۹): الاحزاب: ۶ ؛ التوبه: ۹. (۴۰): الاحزاب: ۶. (۴۱): الاحزاب: ۵۶. (۴۲): الحجرات: ۲ـ۳. (۴۳): الاحزاب: ۵۷ ؛ التوبه: ۶۱. (۴۴): البقره: ۱۰۸. (۴۵): الاحزاب: ۵۳. (۴۶): الحجرات: ۴ـ۵. (۴۷): النور: ۶۲. (۴۸): الاعراف: ۱۵۸ ؛ سبا: ۲۸ ؛ الانعام: ۱۹ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ التکویر: ۲۷ـ۲۸. (۴۹): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ؛ الحشر: ۷. (**۵۰**)؛ الانبیأ: ۱۰. (**۵۱**)؛ الاحزاب: ۴۲. (**۵۲**)؛ یوسف: **۱۰۴** ؛ الفرقان: ۱ ؛
الاعراف: **۱۵۷** ؛ الحجر: **۹** ؛ التکویر: **۲۷**. (**۵۳**)؛ النسأ: **۴۷**. (**۵۴**)؛ الاحزاب: ۲۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپاړلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د شپاړسمی روژې لپاره شپاړسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شپاړسمه برخه) :

پوښتنه: داسې ویل کیږي چې تا د یوې خاصې ورځې په هکله مکرراً او پرله پسې د بیرې خبرداریٔ ورکړی دی ، که وي ، نو دا کومه ورځ ده ؟
ځواب: هو همداسې ده او دا د قیامت ورځ ده چې هلته به هیڅوک هم د چا په درد و نه خوری (۱) .

پوښتنه: آیا په هغه ورځ به څه خاصه پیښه وسي ؟ یعنی ولې باید د محشر له ورځې وبیریږو ؟
ځواب: د قیامت ورځ د اصلي امتحان ورځ ده ، یعنې په دغه ورځ به د هر انسان څخه د هغه د یو یو عمل پوښتنه کیږي (۲) . د هغه ښه او بد ټول اعمال به وتلل سي (۳) . وروسته چې د چا نیکۍ او ښه کړنې زیاتې وی هغه ته به جنت عطأ سي (۴) ، او د چا بدۍ چې زیاتي وی نو هغه به د دوږخ په اور کی اچول کیږي (۵) .

پوښتنه: آیا د دې معنا دا ده چې انسانی کړنی یا اعمال د هغه په ژوند کی ثبت او ریکارډ کیږي ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د هر انسان د اعمالو د ساتنې او لرنی بشپړ انتظام کړی دی او د قیامت په ورځ به هغه ټول معلوم وی او حساب به ورسره کیږي (۶) .

پوښتنه: آیا د قیامت په ورځ به هر انسان یو یو د الله حضور ته وړاندی کیږي که ټول په ګډه ؟
ځواب: لکه څنګه چې هر انسان په یوازې او انفرادی توګه دې دنیا ته راځی ، نو همداغسې به د الله حضور ته هم یوازې او تنها ور وړاندی کیږي (۷) .

پوښتنه: دا چې هر انسان یوازې د الله سره مخامخ کیږي ، نو د ګنهکارانو ، مجرمانو او جنایت کارانو پر ضد به شاهدي څوک ورکوی ؟
ځواب: په قیامت به د هر مجرم خپل د بدن اعضاوی پر هغه شاهدي ورکوی ، یعنی د هغوی غوږونه ، سترګی ، پښې او پوستکی (جلد) به پر هغو اعمالو شاهدی ورکوی چې کړی یې وی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: کله چې د قیامت په ورځ الله یو په یو د هر انسان سره د هغه د اعمالو محاسبه وکړي ، نو د کامیابۍ یا ناکامۍ خبر به مخامخ ورته وواییي ؟ مطلب دا چې اړونده شخص به څنګه پوه سي چې زه دوږخي یم که جنتي ؟
ځواب: الله به د اړونده نفر په مخکې د هغه د اعمالو کتاب (اعمال نامه) خلاصوي چې هر څه به واضح پکښې ثبت او درج وي (۹) ، او هغه کس ته چې یې په ښي (راسته) لاس کې ورکړي نو هغه به وپوهیږي چې زه جنتي یم او ډیر به خوشاله سي (۱۰) . خو که چا ته په کیڼ (چپه) لاس کې ورکول سي نو هغه به افسوس وکړي او پوه به سي چې زیانمن دی (۱۱) . خو هر چا ته که د شا لخوا وسپارل سي نو هغه به سخت بربادیږي او د دوږخ په لمبو کې به غورځول کیږي (۱۲) .

پوښتنه: د محشر پر میدان به د انسانانو څیرې څنګه وي ؟ یعنی انسانی څیرو به کوم حالت غوره کړي وي ؟
ځواب: په هغه ورځ به ځینی څیرې سپینی وي او ځینی به توری آن تکی توری وي چې هغوی به ګنهکاران وي (۱۳) .

پوښتنه: آیا د قیامت ورځ له مخکی څخه ټاکلې او معلومه وي که نابېره راځي ؟
ځواب: د قیامت ورځ ناڅاپه رارسیږي او هیڅوک به هم بېله خدایه له مخکی څخه خبر نه وي (۱۴) .

پوښتنه: آیا هغه ساعت به ژر وي که وروسته ؟ یعنی د هغه لپاره به ځانګړي ترتیبات نیول کیږي که څنګه ؟
ځواب: یا ، هغه ساعت به ډیر ژر وي ، حتی د سترګو په رپ کی به راورسیږي (۱۵) .

پوښتنه: آیا د دې معنا دا ده چې د قیامت د غه ګړی به ډیر نږدې وي او هیڅ موقع یا فرصت به چا ته ورنکړه سي ؟
ځواب: هو ، باالکل همدا سی ده . ځکه د هغه ګړی په هکله انسانانو ته همدا اوس خبر او فرصت ورکړه سوی دی (۱۶) .

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم سخت امتحان دی . تا مخکی د جنت او دوږخ خبره وکړه . اوس به راسم دې ته چې جنت څه شي دی ؟
ځواب: جنت د آرام ځای یا مقام دی (۱۷) چې په آخرت به یې الله تعالی خپلو نیکو بندګانو ته د هغوی د ښه اعمالو په عوض کی عطأ کوی (۱۸) . په جنت کی به د هغوی د خپلو غوښتنو مطابق هر ډول آسانتیاوی او نعمتونه مهیا وی (۱۹) ، او دوی به د تل لپاره همالته و اوسیږي (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ښه ، آیا دا راته ویلای سې چې دوږخ څه شي دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دوږخ د اور یوه کنده ده (۲۱) چې په آخرت کې به الله تعالی نافرمانان او کافران د سزاوار بللو په نتیجه کې هغه ته اچوی (۲۲). هغوی به د تل لپاره په همدې دوږخ کې پاته وی (۲۳). هغوی به همدا اور د خوراکی موادو په توګه خوری (۲۴) او هیڅکله به هم نه مړه کیږی (۲۵).

پوښتنه: دغه سزا او جزا ولې دومره ضروری ده ؟
ځواب: دا ځکه چې په دې ډول هر انسان ته د خپل عمل بدله ورکړه سی (۲۶).

پوښتنه: آیا د قیامت په ورځ به الله تعالی ولیدل سی ؟
ځواب: هو ، په آخرت کې به نیک او ښه انسانان د الله تعالی په لیدو مشرف سی (۲۷) ، خو بد او مجرم انسانان به د الله د لیدو څخه محروم وی (۲۸).

(۱): البقره: ۱۲۳. (۲): الاعراف: ۲ ؛ الانبیأ: ۴۷ ؛ الزلزال: ۷-۸ ؛ ابراهیم: ۴۱ ؛ البقره: ۲۸۴. (۳): الاعراف: ۸ ؛ الانبیأ: ۴۷. (۴): القارعه: ۲ ؛ المومنون: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۸. (۵): القارعه: ۸ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الاعراف: ۹. (۶): الانعام: ۹۵. (۷): الزلزال: ۷-۸ ؛ لقمان: ۲ ؛ ق: ۱۷-۱۸ ؛ الحاقه: ۱۸. (۸): حم سجده: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ یس: ۶۵. (۹): الاسرأ: ۱۳. (۱۰): الحاقه: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ الانشقاق: ۷ ، ۸ ، ۹. (۱۱): الحاقه: ۲۵ ، ۲۶. (۱۲): الانشقاق: ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲. (۱۳): آل عمران: ۱۰۶ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ یونس: ۲۷. (۱۴): الانعام: ۳۱ ؛ یوسف: ۱۰۷ ؛ الحج: ۵۵ ؛ یس: ۵۰ ؛ الزخرف: ۶۶ ؛ محمد: ۱۸. (۱۵): النحل: ۷۷ ؛ القمر: ۵۰. (۱۶): الاحزاب: ۶۳ ؛ الشوری: ۱۷ ؛ القمر: ۱. (۱۷): الدخان: ۵۱-۵۲ ؛ الفرقان: ۱۵ ، ۲۴ ، ۷۵ ، ۷۶. (۱۸): الاحقاف: ۱۴ ؛ الفرقان: ۱۵ ؛ البینه: ۹۸ ؛ آل عمران: ۱۳۶ ؛ الدهر: ۱۲. (۱۹): حم سجده ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۲ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الفرقان: ۱۶ ؛ الزمر: ۳۴ ؛ الشوری: ۲۲. (۲۰): البقره: ۲۵ ، ۸۲ ؛ آل عمران: ۱۵ ؛ الاعراف: ۴۲ ؛ یونس: ۲۶ ؛ هود: ۲۳. (۲۱): الفرقان: ۶۵-۶۶ ؛ آل عمران: ۱۹۷ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ الرعد: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۸. (۲۲): حم سجده: ۲۷ ؛ الاسرأ: ۹۷-۹۸ ؛ الکهف: ۱۰۵ ، ۱۰۶ ؛ فاطر: ۳۶. (۲۳): البقره: ۳۹ ، ۲۵۷ ؛ آل عمران: ۱۱۶ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الجن: ۲۳ ؛ البینه: ۲. (۲۴): الانفال: ۱۴ ؛ الحج: ۲۲ ؛ فاطر: ۷ ؛ الزخرف: ۷۴ ؛ الملک: ۲. (۲۵): الدخان: ۵۶. (۲۶): الجاثیه: ۲۲ ؛ البقره: ۲۸۱ ؛ آل عمران: ۲۵ ، ۱۹۵ ؛ القلم: ۳۵ ، ۳۶ ؛ الزلزال: ۲ ، ۷ ، ۸. (۲۷): القیامه: ۲۲ ، ۲۳. (۲۸): المطففین: ۱۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې تاسو او دا يې هم د اووه لسمې روژې لپاره اووه لسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (اووه لسمه برخه) :

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې د محشر پر میدان به د ځینو انسانانو خیرې سپینې او د ځینو دا به توری آن تکې توری وی. خو اوس به د موضوع سره په تړاو در څخه وپوښتم چې هغه ګړئ به د انسانانو خیرې د روحیاتو له پلوه څنګه وی ؟ یعنې کوم کوم حالتونه به ولری ؟

ځواب: ډیره ښه پوښتنه دی وکړه او ځواب يې هم په غور سره واوره.

۱ـ ظالمان او مجرمان به له ورایه د خپلو خیرو څخه وپیژندل سی ، هغوی به د سر تر وریښتانو او پښو ونیول سی (۱) ؛

۲ـ ځینې خیرې به د ایمان په نور منوری وی نو ځکه به خوشاله او خندانې وی (۲) ؛

۳ـ ځینې خیرې به تر او تازه وی او د الله خوا ته به ګوری (۳) ؛

۴ـ نیک عمله به د ډیر فضل او کرم څخه برخمن وی او په جنت سره به ونازول سی (۴) ؛

۵ـ ځینې خیرې به غمجنې وی او په دې به پوهیږی چې داسی عذاب به پر راځی لکه ملا چې یې ورماتوی (۵) ؛

پوښتنه: الله دی ظالمان او جنایت کاران اوس لا اصلاح کړی ، ځکه نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله. آیا د موضوع په ارتباط راته ویلای سې چې د محشر په ورځ به انسانان په څو ډلو کی د الله حضور ته حاضریږی ؟

ځواب: هغه ګړئ به ټول انسانان پر درو برخو ویشل کیږی (۲) . هغه کسان چې (د عرش عظیم) راسته یا ښی خوا ته وی نو هغوی به جنتی انسانان وی (۷) ، هغه کسان چې کیڼ یا چپه خوا ته وی بدبخته او دوږخیان به وي (۸) ، خو دریيمه ډله هغه خاص ، خورا ښه او د عملی او علمی کمالاتو څښتنان دي چې الله ته به نږدې ځای ولری (۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: الله تعالی د قیامت ورځی ته څه اهمیت ورکړی دی ؟ یعنی لوی خدای د دغی ورځی سترتیا څنګه را معرفی کوی ؟
ځواب: دا په رښتیا هم ډیره مهمه او عظیمه ورځ ده او ما په خپل متن کی پر دغه ورځ مسلسل ټینګار کړی دی تر څو انسانان ورته متوجه سی او همدا علت دی چی الله په دغه ورځ قسم اخلی او فرمایی چی زما دې د قیامت په ورځ قسم وی (۱۰) .

پوښتنه: د پورته ټول بیان څخه داسی ثابتیږی چی د قیامت ورځ ډیره مهمه ، ډیره عظیمه او ډیره صمیمه ورځ ده. آیا پوښتلای سم چی تا دغه ورځ په نورو نومونو سره هم بللې او متصف کړې ده که یا ؟ که وی ، نو څو بیلګې یې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل. ما دغه سرنوشت ټاکونکې ورځ په نورو نومونو سره هم بللې ده چی شمیر یې تر شپیتو هم اوړی ، خو یو څو بیلګې به یې در وښیم تر څو ښه ورته متوجه سې او غور پکښی وکړې:
۱ـ یوم الدین ، یعنی د انصاف یا عدالت ورځ (۱۱) ؛
۲ـ یوم الاخر ، یعنی وروستۍ ورځ (۱۲) ؛
۳ـ یوم القیامه ، یعنی د قیام یا راولاړیدو ورځ (۱۳) ؛
۴ـ یوم الیم ، یعنی د درد او عذاب ورځ (۱۴) ؛
۵ـ یوم البعث ، یعنی د راپورته کېدو ورځ (۱۵) ؛
۶ـ یوم تشقق الارض ، یعنی د مځکی د چاودلو ورځ (۱۶) ؛
۷ـ یوم التغابُن ، یعنی د ګټی او زیان یا کامیابۍ او ناکامۍ ورځ (۱۷) ؛
۸ـ یوم تقیلا ، یعنی سخته ورځ (۱۸) ؛
۹ـ یوم الجمع ، یعنی د راټولیدو ورځ (۱۹) ؛
۱۰ـ یوم الحساب ، یعنی د حساب ورځ (۲۰) ؛
۱۱ـ یوم الحسرة ، یعنی د غم ورځ (۲۱) ؛
۱۲ـ یوم الحق ، یعنی د حق یا حقیقت ورځ (۲۲) ؛
۱۳ـ یوم الخروج ، یعنی د راوتلو ورځ (۲۳) ؛
۱۴ـ یوم عسر ، یعنی مشکله او ستونځمنه ورځ (۲۴) ؛
۱۵ـ یوم عسیر ، یعنی سخته یا بده ورځ (۲۵) ؛
۱۶ـ یوم عظیم ، یعنی ستره او عظیمه ورځ (۲۶) ؛
۱۷ـ یوم الفصل ، یعنی د فیصلې ورځ (۲۷) ؛
۱۸ـ یوم مشهود ، یعنی د شاهدۍ ورځ (۲۸) ؛
۱۹ـ یوم معلوم ، یعنی ټاکلې او معلومه ورځ (۲۹) ؛
۲۰ـ یوم الموعود ، یعنی وعده کړل سوې ورځ (۳۰) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱-یوم الوعید ، یعنی د تهدید ورځ (۳۱) ؛
۲۲-یوم یبعثون ، یعنی د راپاڅېدلو ورځ (۳۲) ؛

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم عجیب مهم معلومات وو . لوی الله دی موږ ټولو ته دغه برخلیک ټاکونکي ورځی ته د نیکو عملونو سره راهنمایی کړی ، ځکه اوس لا فرصت او وخت لرو د اسی نه چی اعمال مو بې حاصله تم سی . بله پوښتنه می دا ده چی د محشر پر میدان کامیاب انسانان څوک دي ؟
ځواب: د محشر پر میدان بریمن انسانان هغه کسان دي چی د نورو سره یې مرسته او نیک عملونه کړي وی نو ځکه الله عوض ورکوی (۳۳) .

پوښتنه: نو الله به په دغه حساس حالت کی پر ښه او نیک عملو خلکو څه زیرئ وکړی ؟
ځواب: الله به صالحو او نیکو مؤمنانو ته ووایی چی پر تاسو دی د جنت زیرئ وی چی تر هغه لاندی ویالې بهیږی او د تل لپاره پکښی اوسیږئ او د لوی بریالیتوب او مراد اصلی ځای همدا دی (۳۴) .

پوښتنه: اوس به د موضوع بل اړخ مطرح کړم او هغه دا چی آیا د محشر پر میدان به گنهګاران او مجرمان یو تر بله په جنجال او جګړو بوختوی که یا ؟ که وی ، نو یو بل ته به څه سره وایی ؟
ځواب: هغوی به یو بل دغسی ملامت او متهم کوی: کمزوره کسان به غټانو او مشرانو ته په فریاد سره وایی چی موږ خو ستاسو تابع وو ، نو اوس خو مو له دغه عذابه وژغورئ. خو هغوی په ورته ووایی چی که الله موږ ته هدایت کړی وای نو بیا به مو تاسو ته لارښوونه کوله ، نو ځکه اوس هر څه له وخته تیر دي او هیڅ شی ګټه نلری. شیطان به ږغ پر وکړی چی اوس خو فیصله سوې ده ، الله تاسو ته رښتیانی او ما درواغجنه وعده درکړې وه ، لاکن تاسی بیا هم د الله خبره نه بلکی زما خبره واورېده. نو ځکه ما مه ملامتوئ بلکی خپل ځانونه ملامت کړئ او فعلاً به په ګډه عذاب زغمو (۳۵) .

(۱) : الرحمن: ۴۱ . (۲) : عبس: ۳۸-۳۹ . (۳) : القیامه: ۲۲-۲۳ . (۴) : یونس: ۲۶ . (۵) :القیامه: ۲۴-۲۵ . (۶) : الواقعه: ۷ . (۷) : الواقعه: ۸ . (۸) : الواقعه: ۹ . (۹) : الواقعه: ۱۰-۱۴ . (۱۰) : القیامه: ۱ . (۱۱) : الفاتحه: ۴ ؛ الحجر: ۳۵ ؛الانفطار: ۱۷-۱۸ ؛ البقره: ۱۷۴ . (۱۲) : البقره: ۸ ، ۶۲ ، ۱۲۶ ؛ النسأ: ۴ ؛ العنکبوت: ۲۳ . (۱۳) : البقره: ۸۵ ، ۱۱۳ ؛ آل عمران: ۷۷ ؛ النسأ: ۱۴۱ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ القیامه: ۱ ، ۶ . (۱۴) : هود : ۲۶ ؛ الزخرف: ۶۵ . (۱۵) : الروم: ۵۶ . (۱۶) : ق: ۴۴ . (۱۷) : التغابُن: ۹ . (۱۸) : الانسان: ۲۷ . (۱۹) : الشوری: ۷ ؛ التغابن: ۹ . (۲۰) : ص: ۱۶ ، ۲۶ ، ۵۳ ؛ الغافر: ۲۷ . (۲۱) : مریم: ۳۹ . (۲۲) : النسأ: ۳۹ . (۲۳) : ق: ۴۲ . (۲۴) : القمر: ۸ . (۲۵) : المدثر: ۹ . (۲۶) : الانعام: ۱۵ ؛ یونس: ۱۵ ؛ مریم: ۳۷ ؛ الزمر: ۱۳ ؛ المطففین: ۵ . (۲۷) : الصفت: ۲۱ ؛ الدخان: ۴ ؛ المرسلت: ۱۴ ؛ النبأ: ۱۷ . (۲۸) : هود : ۱۰۳ . (۲۹) : الواقعه: ۵۰ . (۳۰) : البروج: ۲ . (۳۱) : ق:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰. (۳۲) : الاعراف: ۱۴ ؛ الحجر: ۳۶ ؛ المومنون: ۱۰۰ ؛ الشعرأ: ۸۷ ؛ الصفت: ۱۴۴ ؛ ص: ۷۹. (۳۳) : آل عمران: ۱۸۵. (۳۴) : الحديد: ۱۲. (۳۵) : ابراهيم: ۲۱-۲۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کېږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د اتلسمې روژې لپاره اتلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (اتلسمه برخه) :

پوښتنه : د قیامت په ورځ به د انسان د بې وسۍ او ناتوانۍ حالت څنګه وي ؟
ځواب : د هیچا او هیڅ شي په فکر کې به نه وي بلکې صرف د ځان په غم کې به وي (۱) .

پوښتنه : کله چې د محشر پر میدان کافران او منکران د الله تعالی په وړاندې ودرېږي ، نو لوی خدای به څه پوښتنه ورڅخه وکړي ؟
ځواب : الله به د کافرانو او منکرانو څخه وپوښتي چې څنګه سو ؟ آیا دا بیرته راژوندي کېدل او راټولېدل مو حقیقت نه دی ؟ هغوی به فریاد وکړي چې هو کې . خو الله به دردناک عذاب پر مسلط کړي (۲) .

پوښتنه : آیا راته ویلای سې چې د محشر پر میدان به د جنتي خلکو او دوږخي خلکو د روانېدو صحنه څنګه وي ؟
ځواب : نیک او پرهیزګاره انسانان به د میلمنو غوندې د الله لخوا ورو بلل سی ، خو ګنهکاران به په ځغلولو او کشولو دوږخ ته شړل کیږي (۳) .

پوښتنه : کله چې دوږخیان مخ پر دوږخ د شړلو په حال کې وي ، نو پر لاری به خپل تر منځو شخړه سره ولری که یا ؟ که وی ، نو څه به سره وایی ؟
ځواب : هغوی به اعتراف وکړي چې هو کې ، موږ کافران وو . یوه ډله به پر بله ډله لعنت ووایي او الله ته به شکایت وکړي چې دغو کسانو موږ ګمراه کړي وو ، دوی ته د اور شدید عذاب ورکړه . خو الله به دواړو خواوو ته سخت عذاب ورکړي نو ځکه به لومړنۍ ډله هغې بلې ته ووایي چې تاسو خو زموږ لپاره ډېر عذاب غوښت ، اوس تاسی هم زموږ تر څنګ د دې ستر اور میلمانه سیًٔ (۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې ما په خپل متن کې د قیامت ورځ د غم ، حسرت ، پښیمانۍ ، افسوس او عذاب ورځ بللې ده. آیا په مجموع کې د منکرانو ، کافرانو ، ظالمانو او ګنهکارانو عام حالت راته ویلای سې چې په څه مصیبت به اخته وي ؟ او څه افسوس او پښیماني به کوي ؟
ځواب: ډیر مهم سوال دی وکړ ، نو په ښه غور ورته ځیر سه:
د قیامت ورځ د کفارو ، منافقانو ، مجرمانو ، ظالمانو او ګنهکارانو لپاره د غم او ناورین سخته ورځ او د پښیمانۍ صحنه ده (۵). د غسې انسانان به د نهیلۍ او پښیمانۍ اوښکې تویوي ، لاسونه به موښي ، سر به وهي ، چیغې او کریږې به وهي چې زما پر ځای زما اولاد ، زما میرمن ، زما وررور ، زما کورنۍ ، زما قوم او د نړۍ ټول انسانان ونیسه خو ما پرېږده (۶). مړینې ته به ناري وهي ، بیرته ژوند به وغواړي ، پر خپلو غلطیو او ګناهونو به اعتراف وکړي (۷). د الله او د هغه د رسول د اطاعت یقین به ورکړي ، د نیک او مؤمن کېدو ژمنه به وکړي. خو دا ټولې زارۍ او پښېمانۍ به ځای و نه نیسي ، دا ځکه چې هر شي او هر کار خپل وخت لري خو په دې ورځ به هغه ټول پای ته رسېدلي وي. هغوی به وایي چې کاشکې زما اعمال نامه نه راکول کېدای ، زه نه پوهېدای چې زما حساب څه دی ، کاشکې په دنیا کې مړینه وروستۍ پریکړه وای (۸) ؛ کاشکې د جزا ورځ لیرې وای (۹) ؛ کاشکې مخکه وچاودی او زه په هغه کې ورک سم (۱۰) ؛ کاشکې الله زما په عذاب کې صرف یوه ورځ راکمه کړي (۱۱) ؛ کاشکې زه خاورې وای (۱۲) ؛ ډیر افسوس ، د قیامت په هکله چې سخته غلطي راڅخه سوې ده (۱۳).

پوښتنه: الله دې هر انسان ته هدایت او هر مسلمان ته عنایت ولوروي. ما داسې اورېدلي دي چې دوږخ څو طبقې لري ، آیا دا خبره رښتیا ده ؟ که وي ، نو څو طبقې دي ؟
ځواب: هو ، دوږخ اووه طبقې لري چې د لوړې څخه مخ پر کښته په دې ډول دي:
۱- جهنم (۱۴) ؛
۲- السعیر (۱۵) ؛
۳- لظی (۱۶) ؛
۴- حُطمه (۱۷) ؛
۵- سقر (۱۸) ؛
۶- جحیم (۱۹) ؛
۷- هاویه (۲۰) ؛

پوښتنه: الله دې هر مؤمن د دوږخ له اوره وساتي او د هدایت په نور دې یې منور کړي تر څو له دغسې دایمي مصیبته خلاص او په امان سي. تا مخکې وویل چې د قیامت ورځ ډیر ستر او ستونځمن ساعت دی چې آسمان او مځکه به د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي. نو آیا پوښتلای سم چې په هغه ورځ به آسمان په څه حالت کې وي ؟ او مځکه به څنګه بدلیږي ؟ یعنې دواړو ته به څه ورپیښیږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، آسمان او مځکه دواړه د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي (۲۱) . آسمان به لوګی یعنی دود ونیسي (۲۲) ، سخت به وریږدي (۲۳) ، څیري به سي او وبه چاودي (۲۴) . مځکه به سخته وښوري (۲۵) ، یعنی مځکه او غرونه به سخت وریږدي (۲۲) او سخته زلزله به وسي (۲۷) . هر څه به يې د سترګو په رپ کي دباندي راووزي (۲۸) او هواره به سي (۲۹) .

پوښتنه: نو په دغسي يو غير تصوري او بحراني حالت کي به د سمندرونو څه حال وي او دومره ډيري اوبه به يې چيري ځي ؟
ځواب: د سمندرونو اوبه به دونه تودې سي چي و به ايشي (۳۰) او د جوش په حال کي به سره ګډي سي (۳۱) .

پوښتنه: د داسي صحنې انځورول خو بالکل د انساني دماغ څخه بهر او په ريښتيا هم د بيري وړ دي . آيا راته ويلای سې چي د لمر او سپوږمۍ حال به څه وي ؟ ځکه ، هغه دواړه خو هم د همدې آسمان يوه کوچنۍ حصه ده . آيا هغوی به پر خپل اوسني حالت پاته وي او که به تغيير مومي ؟
ځواب: لمر او سپوږمۍ به هم اساسي بدلون مومي ، يعنی لمر به راخطا کيږي (۳۲) ، سپوږمۍ به خسوف ونيسي (۳۳) ، او لمر به ورسره يو ځای سي (۳۴) .

پوښتنه: لوی الله دی هر مسلمان په دغه سخت امتحان کي بريالی کړي او سر له اوسه بايد توبه ورته برابره کړي تر څو له دوږخه په امان او د جنت ميلمه سی . آيا دا ريښتيا ده چي د جنت باغونه څو ډوله دي او هر يو يې خپل نوم لري ؟ که وی ، نو يو څو نمونه يې راښوولای سې تر څو هر مؤمن تير هير کړي ، ريښتيانۍ توبه وکړي او سر له اوسه هغه ته د ورتګ لپاره واقعي چمتوينه ونيسي ؟
ځواب: هو ، جنت څو خورا ښکلي ، جذاب او له تصوره وتلي په زړه پوري باغونه لري چي مهم يې دا دي:
۱ـ روضت الجنة (۳۵) ؛
۲ـ جنة الخلد (۳۲) ؛
۳ـ جنة عاليه (۳۷) ؛
۴ـ جنت عدن (۳۸) ؛
۵ـ جنت الفدوس (۳۹) ؛
۲ـ جنة الماوی (۴۰) ؛
۷ـ جنت نعيم (۴۱) ؛

(۱) : عبس: ۳۴ـ۳۷ . (۲) : الانعام: ۳۰ . (۳) : مريم: ۸۵ـ۸۷ . (۴) : الاعراف: ۳۷ـ۳۹ . (۵) : الفرقان: ۲۷ .
(۲) : المعارج: ۱۱ـ۱۴ . (۷) : المومن: ۱۱ . (۸) : الحاقه: ۲۵ـ۳۰ . (۹) : آل عمران: ۳۰ . (۱۰) : النسأ: ۴۲ . (۱۱) :

(c) ketabton.com: The Digital Library

الومومن: ۱۱ . (۱۲) : النسأ : ۴۰ . (۱۳) : الانعام: ۳۱ . (۱۴) : ابراهیم: ۲۸ ـ ۲۹ ؛ النسأ : ۹۳ ؛ مریم: ۸۶ ؛ النسأ : ۲۱ . (۱۵) : الاسرأ : ۹۷ ؛ الحج: ۴ ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الملک : ۱۱ . (۱۶) : المعارج: ۱۲ . (۱۷) : الهُمزه: ۴ ـ ۷ . (۱۸) : القمر : ۴۹ ؛ المدثر : ۲۶ ـ ۲۹ ، ۴۲ . (۱۹) : الانفطار: ۱۴ ؛ المایًده: ۱۰ ، ۸۶ ؛ الحدید : ۱۹ ؛ الطور: ۱۸ . (۲۰) : القارعه: ۸ ـ ۱۱ . (۲۱) : ابراهیم: ۴۸ . (۲۲) : الدُخان: ۱۰ . (۲۳) : الطور : ۹ . (۲۴) : الحاقه: ۱۲ ؛ التکویر: ۱۱ ؛ الانشقاق: ۱ ؛ الرحمن: ۳۷ . (۲۵) : الواقعه: ۲ . (۲۶) : المزمل: ۱۴ . (۲۷) : الزلزال: ۱ . (۲۸) : ق: ۴۴ ؛ الانشقاق: ۴ . (۲۹) : الکهف: ۴۷ ؛ الانشقاق: ۳ . (۳۰) : التکویر: ۲ . (۳۱) : الانفطار: ۳ . (۳۲) : التکویر: ۱ . (۳۳) : القیامه: ۸ . (۳۴) : القیامه: ۹ . (۳۵) : الشوری: ۲۲ . (۳۶) : الفرقان: ۱۵ . (۳۷) : الحاقه: ۲۲ ؛ الغاشیه: ۱۰ . (۳۸) : التوبه: ۷۲ ؛ الرعد : ۲۳ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الکهف: ۳۱ . (۳۹) : الکهف: ۱۰۷ ؛ المومنون: ۱۱ . (۴۰) : النجم: ۱۵ ؛ السجده: ۱۹ . (۴۱) : الشعرأ : ۲۶ ؛ الواقعه: ۸۹ ؛ المعارج: ۳۸ ؛ یونس: ۹ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د نولسمې روژې لپاره نولسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (نولسمه برخه)

پوښتنه: نو د دې لپاره چې هر څوک د جنت څخه برخمن سي او د دوږخ له اوره نجات ومومي ، بايد څه وکړي ؟

ځواب: هر څوک چې پر يوازيني الله ، د هغه پر ملايکو ، د هغه پر نبيانو ، د هغه پر کتابونو او د آخرت پر ورځ ايمان راوړي (۱) ، او خلک نيکو او ښه کارونو ته راوبولي ، د ښه اعمالو امر وکړي او د بدو يا ناوړه اعمالو څخه يې منع کړي نو هغوی بريمن او د فلاح او مراد څښتنان يعنی جنتيان دي (۲) .

پوښتنه: آيا ستا د احکامو پيروي او اطاعت حتمی دی ؟

ځواب: هو باالکل ، پر هر مسلمان فرض دی چې زما اوامر او احکام به منی (۳) .

پوښتنه: آيا ستا د کومی فيصلې څخه سرغړونَه کېدای سی ؟

ځواب: يا قطعاً نه ، زما د هری پريکړی منل او عملی کول حتمی دی او په هغه کی استثنأ ځای نلری (۴) .

پوښتنه: که احياناً داسی مسأله چې تا اشاره نه وی ورته کړې يا دې نه وی حل کړې نو بايد څه وسی ؟

ځواب: په داسی حالت کی د رسول الله (ص) پر سُنت بايد عمل وسی ، دا ځکه چې زما تر ټولو معتبره او مستنده تشريح همالته ده (۵) .

پوښتنه: که احياناً داسی مسأله چې په سنت کی هم واضح نه وی ، نو بيا څه شي ته بايد مراجعه وسی ؟

ځواب: په داسی حالت کی بايد د امت د علماوو د اجماع پيروي وسی (۶) .

پوښتنه: آيا خپل څو اوامر او احکام راته ويلای سې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ولی نه. ما دوه ډوله احکام جاری کړي دي ، یو اوامر دي چی د هغو پر کولو می حُکم او امر کړی دی ، دوهم نواهی دي چی د هغو کول می منع کړي دي. دغو دواړو ته امر بالمعروف نهی عن المنکر ویل کیږی. زما ځو اوامر یا احکام چی کول یې حتمی دي دا دي:

۱ـ د لمانځه ټینګه پابندي (۷) .
۲ـ د روژې په میاشت کی روژه لرل (۸) .
۳ـ زکات ورکول (۹) .
۴ـ حج کول (۱۰) .
۵ـ د مور او پلار سره ښه چلند کول (۱۱) .
۶ـ فیصله په حق او عدالت سره کول (۱۲) .
۷ـ دعوت او تبلیغ کول (۱۳) .
۸ـ شاهدي په ربښتیا سره ورکول (۱۴) .
۹ـ صحیح تول کول (۱۵) .
۱۰ـ د وعدې مراعاتول (۱۶) .

زما ځو نواهی یا منکرات چی باید ډډه ځنی وسی ، دا دي:

۱ـ شِرک کول (۱۷) .
۲ـ درواغ ویل (۱۸) .
۳ـ غیبت کول (۱۹) .
۴ـ په وزن ، اندازه او تول کی کمیً کول (۲۰) .
۵ـ شراب ځښل (۲۱) .
۶ـ قمار یا جُوا کول (۲۲) .
۷ـ سود کول (۲۳) .
۸ـ زنا کول (۲۴) .
۹ـ چتی مصرف یا اِسراف کول (۲۵) .
۱۰ـ د یتیمانو مال یا حق خوړل (۲۶) .

پوښتنه: دا خو ډیر ضروري او اړین معلومات وو. آیا پوښتلای سم چی د کومو شیانو خوړل حرام دي ؟
ځواب: د یو مسلمان لپاره د خنځیر (خوک) د غوښو خوړل ، مردار شیان ، وینه او هر هغه شی چی د الله تعالی د نوم یادولو څخه پرته ذبح سوئ وی ، د دې ټولو خوړل حرام دی (۲۷) .

پوښتنه: تا په خپلو پورتنیو حُکمونو کی له ټولو نه پر کوم حُکم ډیر ټینګار کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ما تر ټولو د لمانځه پر ادا کولو ډير تأکيد کړی دی او دا امر مې په سلګونو واره تکرار کړی دی (۲۸).

پوښتنه: اوس به راسم دې پوښتنې ته چې د عبادت فلسفه څه ده ؟
ځواب: عبادت په اصل کې د الله تعالی د نعمتونو څخه د بنده د شکر څرګندونه ده (۲۹).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې عبادت په څه شي پوری تړلی يا مربوط دی ؟
ځواب: عبادت هم د هر عمل غوندی د نيت په اخلاص پوری تړلی دی (۳۰).

پوښتنه: آيا د لمانځه تر ادا کولو مخکی اودس تازه کول حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده (۳۱).

پوښتنه: نو چې داسی ده ، اودس څنګه بايد تازه سی ؟
ځواب: د اوداسه لپاره لومړی بايد دواړه لاسونه تر بندونو پوری په اوبو پرېولل سی ، بيا د سر يوه حصه مسح کيږی او په پای کی دواړی پښې پرېولل کيږی (۳۲).

پوښتنه: که احياناً د اوداسه لپاره اوبه پيدا نسی ، نو بايد څه وکړو ؟
ځواب: په هغه صورت کی تيمُم بايد وسی (۳۳).

پوښتنه: تيمم څنګه کيږی ؟
ځواب: په پاکه خاوره سره مخ او دواړه لاسونه مسح کيږی (۳۴).

(۱): البقره: **۱۳۲** ، ۱۷۷ ، **۲۸۵** . (۲): آل عمران: ۱۰۴ . (۳): الانعام: **۱۵۵** ؛ الاعراف: ۳ ؛ المايّده: **۴۴** ، **۴۵** ، **۴۷** ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الزمر: **۵۵** . (۴): النور: **۵۱** ؛ المايّده: **۴۹** ؛ محمد : ۲۳ . (۵): النسأ: **۲۵** ، **۱۰۵** ؛ النحل: **۴۴** ، **۲۴** ؛ الاحزاب: ۲۱ ، **۳۶** ؛ الحشر: ۷ . (۶): النسأ: **۵۹** ، **۸۳** ، **۱۱۵** . (۷): النور: **۵۲** ؛ الروم: ۳۱ ؛ الحج: ۷۸ ؛ الانعام: ۷۲ . (۸): البقره: ۸۳ ، **۱۸۵** . (۹): النور: **۵۲** ؛ الحج: ۷۸ ؛ المزمل: ۲۰ ؛ المجادله: ۱۳ . (۱۰): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶ـ۲۷ . (۱۱): الاسرأ: ۲۳ ؛ الاحقاف: **۱۵** ؛ النسأ: ۳۶ . (۱۲): المايّده: ۸ ؛ النسأ: **۵۸** ؛ النحل: ۹۰ . (۱۳): آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱ . (۱۴): المايّده: ۸ ؛ النسأ: **۱۳۵** . (۱۵): الاسرأ: **۳۵** ؛ الرحمن: ۹ ؛ الانعام: **۱۵۳** . (۱۶): المايّده: ۱ ؛ الاسرأ: **۳۴** ؛ الانعام: **۱۵۳** . (۱۷): النسأ: **۳۶** ؛ الانعام: ۱۴ ، **۱۵۲** ؛ الروم: ۳۱ . (۱۸): الحج: ۳۰ ؛ الفرقان: ۷۲ . (۱۹): الحجرات: ۱۲ . (۲۰): الرحمن: ۹ ؛ المطففين: ۳ ؛ هود: ۸۴ . (۲۱): المايّده: ۹۰ـ۹۱ . (۲۲): المايّده: ۹۰ـ۹۱ . (۲۳): البقره: **۲۷۵** ، ۲۷۸ ؛ آل عمران: ۱۳۰ . (۲۴): الاسرأ: ۳۲ ؛ الفرقان: ۲۸ ؛ الممتحنه: ۱۲ . (۲۵): الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الفرقان:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷. (۲۲) : الانعام: ۱۵۲ ؛ الاسرأ : ۳۴ ؛ النسأ : ۱۰. (۲۷) : البقره: ۱۷۳ ؛ النحل: ۱۱۵. (۲۸) : البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۱۷۷ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ: ۱۰۲ ؛ المایّده: ۲ ؛ هود: ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱. (۲۹) : العنکبوت: ۱۷ ؛ الکوثر: ۱-۲ ؛ قریش: ۱-۴ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ الزخرف: ۲۴. (۳۰) : الزمر: ۲ ، ۳ ، ۱۱ ، ۱۴ ؛ الحج: ۳۷. (۳۱) : المایّده: ۲. (۳۲) : المایّده: ۲. (۳۳) : المایّده: ۲. (۳۴) : المایّده: ۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شلم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایی . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د شلمې روژې لپاره شلم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شلمه برخه)

پوښتنه: آیا د لمونځ ادا کول فرض دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر هر مسلمان د لمانځه ادا کول فرض دی (۱) .

پوښتنه: آیا د یو مساپر لپاره په لمانځه کی قصر (لړېدنه) جایز ده که یا ؟
ځواب: هو باالکل جایز ده (۲) .

پوښتنه: آیا تر لمانځه مخکی اذان باید وسی که یا ؟
ځواب: هو اذان باید وسی (۳) .

پوښتنه: آیا تا د جمعې د لمانځه د ادا کولو حُکم هم کړی دی ؟
ځواب: هو ، کړی می دی (۴) .

پوښتنه: آیا د جنازې لمونځ هم حتمی دی ؟
ځواب: هو ، د هر مسلمان تر وفات وروسته هغه ته باید د جنازې لمونځ ورکړه سی خو د یو غیر مسلمان لپاره د جازې د لمانځه اجازه نسته (۵) .

پوښتنه: د روژې په باره کی څه حُکم کوې ؟
ځواب: پر مسلمانانو د روژې په میاشت کی روژه لرل فرض دی (۲) .

پوښتنه: آیا پوښتلای سم چی د روژې نیولو حکمت څه دی ؟
ځواب: روژه د تقوا یا پرهېزګاری د حصول تر ټولو ښه ذریعه ده (۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چې د زکات ورکول اختیاري دی ؟
ځواب: یا ، پر هر هغه مسلمان چې اړونده حد یا نصاب یې پوره کړی وی ، د زکات ورکول فرض دی (۸) .

پوښتنه: نو د زکات ګټی څه دي ؟
ځواب: د زکات څو فایدې په لاندی ډول دي:
۱- په هغه سره د بېوزلو او مسکینانو اړتیاوی پوره کیږی (۹) .
۲- په هغه سره شتمني په یو ځای کی نه زخیره کیږی (۱۰) .
۳- په هغه سره مال او شتمنی پاک کیږی (۱۱) .
۴- په هغه سره الله ته نږدېکت ډیریږی (۱۲) .

پوښتنه: زکات کومو کسانو ته ورکول کېدای سی ؟
ځواب: زکات دغو کسانو او مراجعو ته ورکول کېدای سی: غریبان ، فقیران ، زکات ټولونکي ، مساپر ، هغه غیر مسلمانان چې په زړونو کی یې د دین سره مینه پیدا کول مقصد وی ، د مریانو د آزادولو لپاره ، د پوروړو د پور ادا کولو لپاره ، او د الله په لاره کی (۱۳) .

پوښتنه:آیا پر پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو که صرف پر محمدی امت باندی ؟
ځواب: پر ټولو پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو (۱۴) .

پوښتنه:آیا د حج کول هم حتمی دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هر هغه مسلمان چې مالی وس یې ولری په ژوند کی یو ځل د بیت الله حج فرض دی (۱۵) .

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چې آیا جهاد هم فرض دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر مسلمان د الله په لاره کی جهاد فرض دی (۱۲) .

پوښتنه: الهی ذکر څنګه باید وسی او ګټی یې څه دي ؟
ځواب: ذکر باید په هغه طریقه سره وسی چې الله او رسول یې هدایت فرمایلی دی (۱۷) . باید متوجه اوسې چې د الله حمد او ثنا (۱۸) ، تسبیح (۱۹) ، تکبیر (۲۰) ، شکر (۲۱) ، لمونځ (۲۲) او زما تلاوت (۲۳) ټول په الهی ذکر کی شامل دي. د الله ذکر هر وخت او په هر حالت کی باید وسی (۲۴) . هغه انسان چې د الله ذکر نه کوی شیطان پر مسلط کیږی (۲۵) او ژوند یې لنډ او تنګ وی (۲۲) . د الهی ذکر څخه زړه ډاډمن کیږی (۲۷) .

پوښتنه: ډیر په زړه پوری او ګټور معلومات وو . آیا راته ویلای سې چې کوم ډول دُعا قبلیږی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هره دعا چې د الهی اطاعت د جذبې څخه په اخلاص سره وسی الله يې قبلوی (۲۸).

پوښتنه: آيا تا کومه دعا ښوولې هم ده ؟
ځواب: هو باالکل ، ما ډيرى دعاوى ښوولى دي چې د هغو څخه يوه يې دا ده :
رَبنا آتِنا فِی الدُنیا حَسَنَته وَفِی الاخِرَتِ حَسَنَته وَقِنا عَذابَ النار. يعنی: اې زما ربه ! په دنيا او آخرت دواړو کی ښيګڼه را عطأ کړه او د دوزخ له اوره مې وژغوره (۲۹).

(۱): البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ المايَده: ۶ ؛ هود: ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱. (۲): النسأ: ۱۰۱. (۳): المايَده: ۵۸ ؛ الجمعه: ۹. (۴): الجمعه: ۹. (۵): التوبه: ۸۴. (۶): البقره: ۱۸۳ ، ۱۸۵. (۷): البقره: ۱۸۳. (۸): التوبه: ۶۰ ؛ البينه: ۵ ؛ البقره: ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶. (۹): المعارج: ۲۴-۲۵ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۰): الحشر: ۷. (۱۱): التوبه: ۱۰۳ ؛ الیل: ۱۷ ، ۱۸. (۱۲): التوبه: ۹۹. (۱۳): التوبه: ۶۰. (۱۴): الانبيأ: ۷۳ ؛ البقره: ۱۸۳ ، ۸۳ ؛ المايَده: ۱۲ ؛ مريم: ۳۱ ، ۵۵. (۱۵): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶-۲۷. (۱۶): الحج: ۳۹-۴۰ ؛ البقره: ۱۹ ، ۲۱۶ ، ۲۴۴ ؛ التوبه: ۲۹ ، ۷۳ ، ۱۲۳ ؛ النسأ: ۷۴-۷۵. (۱۷): البقره: ۱۲۸ ، ۱۹۸ ، ۱۸۵ ، ۲۳۹ ؛ الحج: ۳۷. (۱۸): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الحجر: ۹۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ طه: ۱۳۰ ؛ الروم: ۱۸. (۱۹): طه: ۳۴ ؛ آل عمران: ۴۱ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الاعلی: ۱ ؛ النصر: ۳. (۲۰): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ المدثر: ۳. (۲۱): البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ الزمر: ۶۶. (۲۲): طه: ۱۴ ؛ الجمعه: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۵ ؛ الاعلی: ۱۵ ؛ النسأ: ۱۴۲. (۲۳): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴. (۲۴): آل عمران: ۱۹۱ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ الدهر: ۲۵. (۲۵): المجادله: ۱۹. (۲۶): طه: ۱۲۴. (۲۷): الرعد: ۲۸ ؛ الاحزاب: ۳۵ ؛ الزمر: ۲۳. (۲۸): ابراهيم: ۳۹ ؛ الاعراف: ۵۵ ؛ البقره: ۱۸۶ ؛ الاحقاف: ۱۵. (۲۹): البقره: ۲۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې يوويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې د يوويشتمې روژې لپاره يوويشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (يوويشتمه برخه) :

پوښتنه : نن الحمدلله غير مسلمانانو ته هم دا ثابته سوې ده چې ستا متن کاملأ د اخلاقي او بشري معيارونو څخه ډک دی ، او ځکه نو هغوی جوپه جوپه مسلمانان کيږي . آيا کولای سې چې خپلې څو اخلاقي ښوونې را ته ووايې تر څو دوستان سرلوړي او دښمنان سرځوړي سي ؟

ځواب : هو ، دا خو واضح حقيقت دی چې زما متن د روزنيزو او اخلاقي ارزښتونو ، ښوونو او معيارونو څخه ډک دی چې څو نمونې به يې دا سی دروښييم :

١ـ رښتيا ويل او د دروا غو څخه ډډه کول (١) .
٢ـ د چا له غيبته ځان ساتل (٢) .
٣ـ شاهدي په رښتيا سره ورکول (٣) .
۴ ـ يو پر بل عيب نه ترل يا د چا عيب نه لټول (۴) .
۵ ـ د هر ډول بې حيايې څخه ځان ساتل (۵) .
٦ـ پر چا بد ګوماني نه کول (٦) .
٧ـ په هر حالت کې عدالت او انصاف کول (٧) .
٨ـ په چا ملنډې يا ريشخند نه وهل (٨) .
٩ ـ ښه خبرې او مجلس کول (٩) .
١٠ـ څوک په بد يا ناوړه نوم سره نه بلل (١٠) .
١١ـ د ستونزو پر مهال صبر کول (١١) .
١٢ـ پر چا ظلم نه کول (١٢) .
١٣ـ خيانت نه کول (١٣) .
١۴ـ پر نعمت باندې شکر کول (١۴) .
١۵ـ حسد او غرور نه کول (١۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۶ـ د چا مال ناحقه یا د رشوت په توګه نه اخیستل (۱۶) .
۱۷ـ د عفوی او معافی ښخه کار اخیستل (۱۷) .
۱۸ـ قهر او غصه نه کول (۱۸) .
۱۹ـ وعده خلافي نه کول (۱۹) .
۲۰ـ د نیکیو یا ښېګڼو خپرول او د بدیو ښخه ځان ژغورل یا له منځه وړل (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ارزښتمن او ضروری معلومات دي راکړل. آیا تا د مجلس د آدابو ښوونه هم کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ایمان والاوو ته مجلسی آداب هم ورښوولي دي. مثلاً که یو ځای ډیر خلک ناست وی او د دباندی ښخه نور کسان راسي نو له مخکی ښخه ناستو کسانو ته لازمه ده چی یو تر بله ډیر سره نږدې سی او نوو کسانو ته ځای ورکړی (۲۱) . په مجلس کی غالمغال او ناري د مجلس د آدابو خلاف کار دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا تا د تقوا غوره کولو هڅونه هم کړې ده که څنګه ؟
ځواب: هو ، ما خلکو ته حُکم کړی دی چی په هر حالت کی د الله ښخه وبیریږی او د هغه د نافرمانۍ د ناوړه پایلی ښخه ځانونه وژغوری (۲۳) .

پوښتنه: آیا بُتانو ته د ښکنځلو اجازه سته که یا ؟
ځواب: یا ، قطعاً د نورو ادیانو او بتانو د سپکاوي اجازه نسته (۲۴) .

پوښتنه: پر وعده څوک ټینګ دئ او څوک یې خلاف دئ ؟
ځواب: الله پر خپله وعده ډیر ټینګ دی او شیطان ډیر وعده خلافه دی (۲۵) .

پوښتنه: آیا کوم ناوړه یا غلط بیان جایز دی ؟
ځواب: یا هیڅکله نه. بلکی الله به د هر ډول غلط بیان پوښتنه کوی (۲۶) .

پوښتنه: تر ټولو ښه کسان (خلایق) څوک دي ؟
ځواب: هغه دي چی حق ومنی او د ایمان او صالح یعنی ښه عمل لاره غوره کړی (۲۷) .

پوښتنه: نو تر ټولو بد کسان څوک دي ؟
ځواب: هغه کسان چی د حق تر راتللو وروسته بیا هم د هغه په وړاندی ړانده ، کاڼه او ګونګیان وی ، یعنی انکار ورڅخه وکړی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې د عيب ښخه د ځان ژغورنې اصل ته اشاره وکړه. خو تر کومه ځايه چې عملاً ليدل کيږي تقريباً ټوله اسلامي نړۍ منجمله ډيرئ افغانان د غيبت سره دومره زيات روږد سوي چې آن معتاد يا عمليان يې ګرځېدلي دي. د دغسې کسانو لپاره ستا تنبيه څه ده ؟ او هغوی بايد له دې مصيبته د خلاصون په خاطر څه وکړي ؟

ځواب: ما واضحاً امر کړی دی چې د يو بل غيبت مه کوئ او آيا تاسو غواړئ چې د خپل مړه ورور غوښې وخورئ ؟ نو که په رښتيا هم مسلمانان ياست بايد له دغه شنيع او کرغيړن عمله جداً ځانونه وژغورئ (۲۹) . که د غيبت کوم مجلس شروع وی نو د مخنيوی او ځان ژغورنې ډيره ښه چاره يې دا ده چې بايد له دغسې مجلسه ووزئ او تر هغو پورې بيرته ورنسئ چې غيبت پای ته نه وی رسېدلی ، که نه غيبت ويونکي او د هغه اورېدونکي دواړه يو برابر ګنهکاران دي (۳۰) .

پوښتنه: په همدې ارتباط عُلمأ او پوهان وايي چې غيبت او چُغلی (نمامی) د ترازو دوې پلې دي ، يعنی دا چې غيبت او چغلی اکثرأ سره تړلي وی. په دې هکله ستا اخلاقی ښوونه څه ده ؟ آيا دغسی ارتکاب د شيطان د وظيفې مخته وړنه نه ده ؟

ځواب: ما په شديدو الفاظو سره د هر هغه انسان اطاعت منع کړی دی چې ډير قسمونه اخلی ، د بل چا عيب لټوی او په چغليو بوخت وی ، دا ځکه چې دغسی کسان د مسلمانانو خپل منځي محبت په عداوت سره بدلوی (۳۱) . نو د سمون ښه طريقه يې دا ده چې که يو فاسق انسان دغسی خبر درته راوړي ، په هغه هکله تحقيق او ګروېږنه وکړه بلکی په پټو سترګو يې مه منه (۳۲) .

(۱) : الاحزاب: **۳۵** ، ۷۰ ؛ النسأ : ۹ ؛ آل عمران: ۱۷ . (۲) : الحجرات: ۱۲ . (۳) : المائِده : ۸ ؛ النسأ : **۱۳۵** . (۴) : الحجرات: ۱۱ . (**۵**) : الاعراف: ۲۳ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ الشوری: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ : **۵** . (۶) : الحجرات: ۱۲ . (۷) : المائِده : ۸ ، ۴۲ ؛ النسأ : **۵۸** ، **۱۳۵** ؛ الشوری: ۱۵ ؛ النحل: ۹۰ . (۸) : الحجرات: ۱۱ . (۹) : الاسرأ : **۵۳** ؛ النسأ : **۵** ، ۹ ؛ الاحزاب: ۷۰ . (۱۰) : الحجرات: ۱۱ . (۱۱) : البقره: **۴۵** ، **۱۵۳** ؛ آل عمران: ۲۰۰ ؛ الانفال: ۴۶ . (۱۲) : البقره: ۲۷۹ ؛ آل عمران: **۵۷** ، ۱۴۰ ؛ الاعراف: ۴۴ ؛ الشوری: ۴۴ . (۱۳) : الانفال: ۲۷ ، **۵۸** ؛ يوسف: **۵۲** . (۱۴) : البقره: **۱۵۲** ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۴۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ . (۱۵) : الفلق: **۵** ؛ النسأ: **۵۴** ، ۳۲ ؛ النحل: ۲۳ ؛ المومن: **۳۵** ؛ لقمن: ۱۸ . (۱۶) : البقره: ۱۸۸ . (۱۷) : البقره: ۱۰۹ ، ۲۳۷ ؛ النسأ : ۱۴۹ ؛ الاعراف : ۱۹۹ ؛ التغابن: ۱۴ ؛ النور: ۲۲ . (۱۸) : الشوری: ۳۷ . (۱۹) : الاسرأ: ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ الانعام: ۱۵۲ ؛ المائِده: ۱ ؛ الرعد : ۲۰ . (۲۰) : آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱ . (۲۱) : المجادله: ۱۱ . (۲۲) : لقمن: ۱۹ . (۲۳) : آل عمران: ۱۰۲ ؛ البقره: ۱۹۴ ؛ النسأ : ۱ ، ۱۳۱ ؛ الانعام: ۷۲ . (۲۴) : الانعام: ۱۰۸ . (۲۵) : ابراهيم: ۲۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ الروم: ۲ ؛ النسأ : ۱۲۰ ؛ الاسرأ: ۲۴ . (۲۶) : الاسرأ: ۳۶ . (۲۷) : البينه: ۷ . (۲۸) : البينه: ۷ ؛ الانفال: ۲۲ ، **۵۵** . (۲۹) : الحجرات: ۱۲ . (۳۰) : النسأ: ۱۴۰ . (۳۱) : القلم: ۱۰-۱۲ . (۳۲) : الحجرات : ۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې د دوه ويشتمې روژې لپاره دوه ويشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (دوه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: نن هر چا منجمله کفارو ته هم دا ثابته سوې ده چې تا د کورنۍ او ټولنې په اړه ټول اساسي مسايل څيړلي او حل لارې دې ويلې دي. خو دا چې ځينې کسان اغماض کوي او نور بې خبره دي ، ګناه يا مسؤليت د هغوی خپل دی. په دې اړه تا د کورنيز او ټولنيز ژوندانه په هکله څه هدايتونه لورولي دي ؟

ځواب: ما د انساني ټولنې د سمون او ښېګڼې لپاره ډير هدايات کړي چې څو يې دا دي:

۱- ټول انسانان د انساني شرافت له مخې برابر دي دا ځکه چې ټول د آدم (ع) اولاد دي. د رنګ ، نسل ، ژبې او سيمې له مخې هيڅ ډول توپير او امتياز جايز نه دی (۱) .

۲- د فضيلت او ښېګڼې معيار تقوا ، ايمان او ښه (يعنې نيک يا صالح) عمل دی (۲) .

۳- انسانان د ايمان او کفر له مخې دوه ډوله دي چې يوه ډله يې ايمان لرونکي او بله يې بې ايمانه دي (۳) .

۴- ما د يو ښه ټولنيز ژوندانه د جوړښت لپاره نر او ښځې ته د نکاح امر کړی دی (۴) . ميړه او ميرمن بايد خپل تر منځ په مينه او الفت سره ژوند وکړي (۵) . دواړه يو بل ته د لباس حثيت لري (۶) . هغوی دواړه يو بل سره تسکين کوي (۷) . دواړه يو پر بل مساوي حقوق لري (۸) . نارينه د کهول پالندوی او منتظم دی (۹) . هغه مسؤليت لري چې د خپلې ميرمنې او اولادو لپاره به نفقه ، او سېدنځای او نورې لومړنۍ آسانتياوې برابروي (۱۰) . ښځه د کور ملِکه ده (۱۱) . هغه بايد د نامحرمو کسانو څخه سَتر وکړي (۱۲) . نارينه ته د څلورو ميرمنو سره تر نکاح پورې اجازه سته خو که د هغوی تعداد تر يوې ډيروي نو د ټولو سره به مساوي او برابر سلوک کوي (۱۳) . نارينه په خورا اړين او خاص حالت کې خپلې ميرمنې ته طلاق ورکولای سي (۱۴) . مانديْنه د ميړه څخه خُلع اخيستلای سي يعنې د مَهر د پريښوولو په صورت کې طلاق غوښتلای سي (۱۵) .

۵- پر والدينو فرض ده چې اولادو ته صحيح روزنه ورکړي او دين ور وښيي (۱۶) .

۶- اولادونه بايد د والدينو خدمت وکړي او ښه سلوک ورسره وکړي (۱۷) .

۷- صلهً رحمی- د خپلوانو سره ښه رويه ضروري ده (۱۸) .

۸- د مسکينانو او بېوزلو د اړتياوو پوره کول د شتمنو مسؤليت دی (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ـ د ګاونډیانو (۲۰) او مساپرو سره هم باید ښه سلوک وسی (۲۱).

پوښتنه: ډیره مننه د دې خورا اساسی او ضروری معلوماتو څخه. اوس به راسم دې ته چې آیا تا دې خورا مهمی مسألې ته هم اشاره کړې چې د کومو کومو ښځو سره نکاح نا روا یعنی حرامه ده ؟
ځواب: هو ، ما دې مسألې ته واضحاً اشاره کړې ده چې د کومو کومو ښځو سره نکاح نسی کېدای چې هغه دا دي:
مور ، لور ، خور ، عمه ، خاله ، وربره ، خورځه ، هغه مور چې شیدې یې رَودل سوي وی ، رضاعی یعنی د شیدو شریکه خور ، د ماینې مور یعنی خواښې ، د بل میړه څخه د ماینې لور یعنی بچه اندره ، د زوی ماینه یعنی مږور ، پر عین مهال دوې خویندی ، یعنی چې میرمن ژوندۍ وی د هغې د خور سره نکاح حرامه ده (۲۲).

پوښتنه: ماشوم ته تر کله باید مور خپلی شیدې ورکړی ؟
ځواب: د یو ماشوم د شیدو خوړلو موده دوه کاله ده (۲۳).

پوښتنه: آیا د حیض یعنی ښځینه میاشتنۍ ناروغۍ پر مهال د ماینې سره جنسی عمل روا دی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، بلکی ناروا دی (۲۴).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ټولنیزی معاملې څنګه باید تر سره سی ؟
ځواب: هغه باید د خپل منځی سلا مشورو پر اساس تر سره سی (۲۵).

پوښتنه: د مسلمانانو خپل منځي اړیکی باید څنګه وی ؟
ځواب: باید ورور ګلویزه وی. دا ځکه چې ما واضحاً ویلی چې مسلمانان سره ورونه دي (۲۶). هغوی باید یو تر بله سره خواخوږي ، رواداره او دوستان وی (۲۷). که احیاناً د مسلمانانو تر منځ شخړه پیښه سی ، نو د هغوی تر منځ باید د سولې راوستلو کوښښ وسی (۲۸). هیڅ مسلمان اجازه نه لری چې پر بل مسلمان ورور باندی مسخرې او ټوکی وکړی یا هغه ته پیغور ورکړی او یا هم هغه په بد او ناوړه نوم سره وبولی (۲۹). یا دا چې پر هغه شک او بد ګومانې وکړی یا د هغه د حالاتو پلټنه او جاسوسی وکړی او یا یې هم غیبت وکړی (۳۰).

پوښتنه: دا خو بهترین او اړین معلومات وو. آیا راته ویلای سې چې ستا په نظر د یوې نمونه ای یا مثالی اسلامی ټولنی ځانګړتیاوی باید څه وی ؟
ځواب: زما په نظر د یوې مثالی ټولنې بیلګې او خصوصیات په دې ډول دي:
۱ـ هغه باید د چا مستعمره نه بلکی آزاده او خپلواکه وی (۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ په هغه کی باید امن او آرامي موجوده وی (۳۲) .
۳ـ د هغې افراد باید په کفر او شرک مبتلا نه وی بلکی ایمان لرونکي وی (۳۳) .
۴ـ پر هغه باید صرف او صرف الله واکمن وی ، یعنی الهی احکام پر مسلط وی (۳۴) .
۵ـ په هغه کی باید خدایی قانون نافذ وی (۳۵) .
۶ـ د هغې افراد باید لمونځ ادا کړی او زکات ورکړی (۳۶) .
۷ـ د هغې افراد باید د ښېګنې او اخلاقو یوه ټوټه وی او نور هم د ښېګنو او اخلاقو خوا ته راوبولی. هغوی پخپله باید د بدیو څخه ځانونه وساتی او هم د بدیو او خرابیو څخه د نورو د منع کولو هڅی وکړی (۳۷) .
۸ـ د هغې د حکومت ټولی چاری باید د خپل منځي مشورو له مخی اجرا سی (۳۸) .
۹ـ د هغې مشر باید د ټولنی تر ټولو نیک عمله او صالح انسان وی (۳۹) .
۱۰ـ د هغې اوسېدونکي باید ټول د قانون پابنده او مراعاتونکي وی (۴۰) .
۱۱ـ په هغه کی باید هیڅوک هم تر قانون پورته نه وی یعنی څوک باید تر قانون اضافه امتیاز و نه لری (۴۱) .
۱۲ـ په هغې کی باید د رشوت او فساد (۴۲) ، سود (۴۳) ، بې حیایی (۴۴) ، بد اخلاقی (۴۵) ، قمار (۴۶) ، او شراب غوندی لعنتونه نه وی (۴۷) .
۱۳ـ په هغې کی هر چا ته باید د ژوندانه لومړنۍ اړتیاوی مهیا وی (۴۸) .
۱۴ـ په هغې کی باید د رایی آزادي او د رغنده انتقاد پوره آزادي موجوده وی (۴۹) .

(۱) : الحجرات : ۱۳ ؛ النسأ : ۱ ؛ الاسرأ : ۷۰ . (۲) : الحجرات : ۱۳ . (۳) : التغابُن : ۲ . (۴) : النسأ : ۳ ، ۲۵ ؛ النور : ۳۲ . (۵) : النسأ : ۱۹ ؛ الروم : ۲۱ . (۶) : البقره : ۱۸۷ . (۷) : الاعراف : ۱۸۹ ؛ الروم : ۲۱ . (۸) : البقره : ۲۲۸ . (۹) : النسأ : ۳۴ . (۱۰) : الطلاق : ۶ ؛ النسأ : ۳۴ . (۱۱) : الاحزاب : ۳۳ . (۱۲) : الاحزاب : ۵۹ ؛ النور : ۳۱ . (۱۳) : النسأ : ۱۳ ، ۱۲۹ . (۱۴) : البقره : ۲۲۹ ، ۲۳۱ ، ۲۳۲ ، ۲۳۷ ؛ الطلاق : ۱ . (۱۵) : البقره : ۲۲۹ . (۱۶) : مریم : ۵۵ ؛ لقمن : ۱۳ـ۱۹ ؛ البقره : ۱۳۲ . (۱۷) : النسأ : ۳۶ ؛ البقره : ۸۳ ؛ الاسرأ : ۱۲۳ ؛ العنکبوت : ۸ ؛ لقمن : ۱۴ . (۱۸) : النسأ : ۳۶ ؛ البقره : ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النحل : ۹۰ ؛ الاسرأ : ۲۶ ؛ الروم : ۳۸ . (۱۹) : الاسرأ : ۲۶ ؛ البقره : ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النسأ : ۳۶ ؛ الروم : ۳۸ . (۲۰) : النسأ : ۳۶ . (۲۱) : الاسرأ : ۲۶ . (۲۲) : النسأ : ۲۳ . (۲۳) : البقره : ۲۳۳ ؛ لقمن : ۱۴ . (۲۴) : البقره : ۲۳۲ . (۲۵) : الشوری : ۳۸ ؛ آل عمران : ۲۵۹ . (۲۶) : الحجرات : ۱۰ ؛ التوبه : ۱۱ ؛ آل عمران : ۱۰۳ ؛ الاحزاب : ۵ ؛ البقره : ۱۷۸ . (۲۷) : التوبه : ۷۱ ؛ الفتح : ۲۹ ؛ المایّده : ۵۴ ؛ الانفال : ۱ . (۲۸) : الحجرات : ۹ . (۲۹) : الحجرات : ۱۹ . (۳۰) : الحجرات : ۱۲ . (۳۱) : النور : ۵۵ ؛ الحج : ۴۱ ؛ الانفال : ۲۶ . (۳۲) : الاعراف : ۵۶ ؛ النور : ۵۵ ؛ البقره : ۲۰۵ ؛ القصص : ۸۳ ؛ ص : ۲۸ . (۳۳) : آل عمران : ۱۱۰ ؛ الروم : ۳۱ ؛ النور : ۵۵ ؛ فاطر : ۳۹ ؛ الصف : ۱۱ . (۳۴) : آل عمران : ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایّده : ۱۷ ؛ الانعام : ۵۷ ؛ الاعراف : ۵۴ ؛ التین : ۸ . (۳۵) : المایّده : ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۷ ؛ الاعراف : ۳ ؛ النور : ۵۵ ؛ الزمر : ۵۵ . (۳۶) : البقره : ۳ ، ۱۷۷ ، ۲۷۷ ؛ الروم : ۳۱ ؛ لقمن : ۴ ؛ البینه : ۵ . (۳۷) : آل عمران : ۱۱۰ ، ۱۰۴ ؛ التوبه : ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ النحل : ۹۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحج:۴۱ . (۳۸) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۳۹) : الحجرات: ۱۳ . (۴۰) : النسأ : ۵۹ . (۴۱) : القصص: ۴ . (۴۲) : البقره: ۱۸۸ . (۴۳) : البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۴۴) : الاعراف: ۳۳ ؛ الانعام: ۱۵۱ ؛ الشوری: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ : ۲۲ . (۴۵) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ . (۴۶) : المایَده: ۹۰-۹۱ ؛ البقره: ۲۱۹ . (۴۷) : البقره: ۲۱۹ ؛ المایَده: ۹۰-۹۱ . (۴۸) : الذریت : ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵ . (۴۹) : البقره: ۲۵۲ ؛ یونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د درويشتمی روژې لپاره درويشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (درویشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د انساني ټولنې د اقتصادي ژوندانه په هکله هم څه احکام لوروليي دي ؟ که وی لطفاً يې راته ووايه.

ځواب: ما د انسان د سپما ييزه-ټولنيزه ژوندانه اړونده ځينې اصول او مقررات وضع کړي چې لنډيز يې په دې ډول دی:

۱-د هر انسان لپاره د مځکې د رزق د وسايلو څخه د خپلې برخې اخيستلو طبيعی حق خوندی دی (۱) .

۲-په رزق کی هم د الله د نورو نعمتونو غوندی مساوات نسته ، يعنی الله چا ته ډېر او چا ته هم لږ ورکوی (۲) .

۳-د هر انسان لپاره د ځاني او خصوصی مالکيت لرلو حق خوندی دی (۳) .

۴-نسل وژنه حرامه ده ، که هغه حتی د ډېری لوږی او غربت د خطر له امله هم وی (۴) .

۵-صرف د حلالی طريقې څخه د مال او شتمنۍ ګټل روا دی ، بلکی د ناجايزه لارې څخه يې حصول حرام او منع دی (۵) .

۶-د سود کاروبار حرام دی او هغه د الله او رسول سره د جنګ معنا لری (۶) .

۷-پر نصاب لرونکو يعنی هغو کسانو چې تر اړتيا اضافه مال او شتمني ولری ، د زکات ادا کول فرض دی (۷) . حال دا چې د مځکی پر حاصلاتو بيا عُشر يعنی د لسمي برخی ورکړه فرض ده (۸) .

۸-د حلالی طريقې څخه ګټلې عايد بايد يوازی په جايز ډول مصرف سی او اضافه خرڅي بايد ونسی. اِسراف او تبذير دواړه ناجايز دي (۹) .

۹-بايد د سپما څخه کار واخيستل سی (۱۰) .

۱۰-ما د شتمنۍ ارتکاز يعنی ټول د څو کسانو په اختيار کی راتلل سخت غندلی دی (۱۱) .

۱۱-د هر نفر تر مړينې وروسته د هغه پاته جايداد بايد د هغه د وارثانو تر منځ په ټاکلې اندازه وويشل سی (۱۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې حياتی معلوماتو څخه ډېره مننه. آيا دا ربښتيا ده چی ته د پانګوالي سره هم مخالف يې ؟
ځواب: هو ، دا صحيح ده او پورته مې هم اشاره ورته وکړه. زه د سرمايدارانه ذهنيت سخت مخالف يم (۱۳). زما په نظر د ناروا لارو څخه عايد ترلاسه کول ، د هغه غونډول او ساتل او د الله په لاره کی يې نه مصرفول حرام دی. د دغسی اعمالو کونکي به د دوږخ د سخت عذاب سزاوار وی او په اور کی به کړيږی (۱۴).

پوښتنه: يو ښه کارګر يا مزدور څوک دی ؟
ځواب: يو ښه کارګر يا کارکونکی هغه څوک دی چی:
۱ـ که د کوم کار اهل وی ، نو په هغه کی بايد نا اهل نسي (۱۵).
۲ـ امين او اعتمادی وی ، بلکی خاين او خطا ايستونکی نه وی (۱۲).

پوښتنه: د يو کارګر يا مزدور سره د هغه د کارفرما (سېټ يا باس) رويه بايد څنګه وی ؟
ځواب: د يو کارفرما لخوا د خپل کارګر يا مزدور سره لاندينی سلوک بايد وسی:
۱ـ د هغه څخه بايد د هغه له طاقته زيات کار وا نه خيستل سی (۱۷).
۲ـ پر هغه بايد ظلم او زيادتی ونسی (۱۸).
۳ـ د معاش يا مُزد ټاکل بايد د کارګر يا مزدور په موافقه تر سره کړي (۱۹).

پوښتنه: اوس به يوه بله حساسه مسأله وپوښتم او هغه دا چی آيا د خلافت استقرار واجب دی ؟
ځواب: هو ، په يوه اسلامی ټولنه کی د خلافت شته والی واجب دی دا ځکه چی له دې پرته هغه سوچه اسلامی ټولنه نسی کېدای (۲۰).

پوښتنه: ستا سياسی ښوونی يا تعليمات کوم دي ؟
ځواب: زما د سياسی ښوونو مهم ټکي دا دي:
۱ـ واک او حاکميت صرف د الله سره دی (۲۱). د ټولو اختياراتو او صلاحيتونو اصلی څښتن صرف الله دی (۲۲).
۲ـ د الله او رسول حُکمونه اساسی قانون يعنی تر ټولو ستر قانون دی (۲۳) چی د هغه منل او اطاعت پر هر مسلمان لازمی او حتمی دی (۲۴).
۳ـ د دولت او حکومت هره مسأله او معامله بايد په خپل منځي سلامشورو سره حل او رفع سی (۲۵).
۴ـ پر ولس باندی د سياسی واکمن (يعنی خليفه او سياسی مشر) اطاعت لازم دی خو شرط يې دا دی چی هغه به پخپله د خدای او رسول احکام عملی کوی او د معروفاتو (يعنی د اسلام مطابق ښه کارونو) امر به کوی (۲۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ـ د خپل منځي شخړو او تربګنيو وروستۍ او غوڅه پريکړه د الله او رسول حُکم دی ، نه بل څه (۲۷) .
۶ـ د حکومت او دولت بنسټيز هدفونه دا دي:
الف ـ په هېواد کې د امنيت او ثبات قايمول (۲۸) .
ب ـ د ظلم او فساد له منځه وړل (۲۹) .
ج ـ عدالت او انصاف عملی کول (۳۰) .
د ـ حُدود الله يعنی الهی شريعت نافذول او د هغه حمايه او ساتنه کول (۳۱) .
ی ـ په پراخو ذريعو سره د ښېګڼو او نيکيو زياتول ، د بديو او ناخوالو محوه کول (۳۲) .

پوښتنه: په يو اسلامی حکومت کی د اتباعو يعنی رعيت اساسی حقوق کوم دي ؟
ځواب: په اسلامی حکومت کی خلکو ته زيات اساسی حقوق مهيا دي چی څو يې په لاندی ډول دي:
۱ـ د ځان ، مال او عزت ساتنی حق (۳۳) .
۲ـ د رايی د آزادۍ ، د وجدان د آزادۍ او د انتقاد د آزادی حق (۳۴) .
۳ـ د خپل خصوصی ژوندانه د تحفظ حق (۳۵) .
۴ـ د ظلم پر خلاف د رغ پورته کولو حق (۳۶) .
۵ـ دا حق چی هر تبعه صرف د خپلو اعمالو مسؤل دی او د بل چا د عمل مسؤل او سزاوار نه دی (۳۷) .
۶ـ د ښېګڼی او سوکالۍ د کارونو لپاره د ټولنيزی آزادۍ حق (۳۸) .
۷ـ دا حق چی د هر محتاج تبعه د ژوندانه اساسی اړتياوی بايد تأمين سی (۳۹) .
۸ـ د مذهبی آزار څخه د ژغورنی حق (۴۰) .
۹ـ دا حق چی حکومت به د خپل رعيت د فرد فرد سره يو ډول رويه او چلند کوی (۴۱) .

(۱) : الاعراف: ۱۲ . (۲) : النحل: ۷۱ ؛ النسأ: ۳۲ ؛ الرعد : ۴۶ ؛ الاسرأ: ۳۰ ؛ العنکبوت: ۶۲ . (۳) : البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ . (۴) : الانعام: ۱۵۱ ؛ الاسرأ : ۳۱ . (۵) : البقره: ۱۲۸ ، ۱۸۶ ؛ النسأ ۲۹ ، ۱۰۰ . (۶) : البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۷) : التوبه: ۶۰ ؛ البينه: ۵ ؛ البقره: ۵ ، ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶ . (۸) : الانعام: ۴۱ ؛ البقره: ۲۶۷ . (۹) : الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۲۶ـ۲۷ . (۱۰) : الفرقان: ۶۷ ؛ الاسرأ: ۲۹ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱ . (۱۱) : الحشر: ۷ ؛ التوبه: ۳۴ـ۳۵ . (۱۲) : النسأ: ۷ ، ۳۳ . (۱۳) : التوبه: ۳۴ ، ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰ ؛ المعارج: ۱۸ ؛ الهُمزه: ۱ـ۹ . (۱۴) : التوبه: ۳۴ـ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰ . (۱۵) : القصص: ۲۶ . (۱۶) : القصص: ۲۶ . (۱۷) : القصص: ۲۷ . (۱۸) : القصص: ۲۷ . (۱۹) : القصص: ۲۷ . (۲۰) : آل عمران: ۱۰۴ ؛ الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۰۲ ؛ النور: ۲ ؛ البقره: ۱۷۸ . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المايّده: ۱۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الانعام: ۵۷ . (۲۲) : آل عمران: ۲۶ ، ۱۵۴ ؛ يس: ۸۳ ؛ البقره: ۲۰ ؛ المايّده: ۱۲۰ . (۲۳) : الاحزاب: ۳۶ . (۲۴) : آل عمران : ۱۳۲ ؛ النسأ : ۵۹ ؛ المايّده: ۹۲ ؛ الانفال: ۴۶ ؛ محمد : ۳۳ . (۲۵) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۲۶) : النسأ: ۵۹ ؛ الدهر: ۲۴ . (۲۷) : النسأ: ۵۹ . (۲۸) : المايّده: ۳۳ ؛ النور: ۵۵ . (۲۹) : المايّده: ۳۳ ؛ القصص

(c) ketabton.com: The Digital Library

: ۸۳. (۳۰) : الحدید : ۲۵. (۳۱) : التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ : ۱۳. (۳۲) : الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۳۳) : الاسرأ : ۳۳ ؛ البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ ؛ الحجرات: ۱۱ـ۱۲. (۳۴) : البقره: ۲۵۶ ؛ یونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱. (۳۵) : النور: ۲۷ـ۲۸. (۳۶) : النسأ : ۱۴۸. (۳۷) : الانعام: ۱۲۵ ؛ الاسرأ : ۱۵ ؛ هود : ۳۵ ؛ فاطر : ۱۸ ؛ النجم: ۳۸. (۳۸) : آل عمران: ۱۰۴. (۳۹) : الذریت: ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵. (۴۰) : الانعام: ۱۰۸. (۴۱) : القصص: ۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د څلرويشتمې روژې لپاره څلرويشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (څلرويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې اسلامی حکومت پر خپلو اتباعو څه حقوق لری ؟

ځواب: پر خپل رعيت يا اتباعو باندی د اسلامی حکومت حقوق ، يا په بل عبارت د اتباعو مسؤليتونه دا دي:

۱- د معروف (نيکو احکامو) په اجرا کی بايد د حکومت اطاعت وکړی (۱).

۲- د هېواد د قانون درناوی او د هغه مراعات وکړی (۲).

۳- په امنيت او آرامی کی خنډونه ايجاد نکړی (۳).

۴- د خوښيو او ښېګنو په هر کار کی د حکومت سره مرسته وکړی (۴).

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې د اسلامی حکومت بهرنی تګلاره بايد څنګه وی ؟

ځواب: د اسلامی حکومت د بهرنی تګلارې بنسټيز اصول دا دي:

۱- د دوه اړخيزه تړونونو او ژمنو درناوی او د هغو ساتنه بايد وکړی (۵).

۲- په هره مسأله او معامله کی بايد صداقت او رښتنولي موجوده وی (۶).

۳- د فتنې او فساد څخه بايد ډډه وکړی (۷).

۴- امنيت خوښوَنه او سوله بايد تأمين کړی (۸).

۵- د غير مُعاند (يعنی غير دښمنو) هېوادو سره بايد ښه اړيکی ولری (۹).

۶- نړيوال عدالَت او انصاف بايد مستقر کړی (۱۰).

پوښتنه: ستا په نظر د مشرتوب معيار بايد څنګه وی ؟ ځکه نن په اسلامی هېوادو کی دا معيار د هر چا څخه ورک او ګډوډ سوی دی.

ځواب: زما په نظر د مشرتوب مستحق هغه څوک دی چې:

۱- د ايمان لرونکی وی (۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲-د خورا ډیر علمي او عملي صلاحیت څښتن وي (۱۲).
۳-تر هر څه د الهي احکامو ډیر پابند او متقي انسان وي (۱۳).
۴-مخلص وي (۱۴).
۵-خاین او ظالم نه وي (۱۵).

پوښتنه: آیا تا نړیوال قانون هم بیان کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما چې کوم بین المللی قانون بیان کړی ، د هغه څو مهم مواد په دې ډول دي:
۱-پر ټوله مځکه باید د فساد او بدۍ څخه ډډه وسی (۱۶).
۲-د خپل منځی تړونو او معاهدو ساتنه او څارنه باید وسی (۱۷).
۳-امن او سوله باید ولټوی (۱۸).
۴-په هره معامله کی باید صداقت او حقیقت نغښتی وی (۱۹).
۵-د غیر معاند (هغه چې دینی دښمنی نه پالی) هېوادو سره باید ښه اړیکی ټینګی سی (۲۰).
۶-نړیوال عدالت او انصاف باید مستقر سی (۲۱).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د مسلمانانو سره چا ډیر عداوت کړی دی ؟
ځواب: د مسلمانانو سره تر هر چا یهودانو او مشرکانو ډیر عداوت کړی دی (۲۲).

پوښتنه: آیا عیسویانو (یعنی نصاراوو) دښمني نه ده ورسره کړې ؟
ځواب: یا ، دا ځکه چې هغوی عالمان او زاهدان لرل چې لویې او تکبر یې نه کاوه (۲۳).

پوښتنه: آیا مسلمانان د کافرانو سره دوستي کولای سی ؟
ځواب: دا ډیره باریکه او حساسه مسأله ده او باید مغالطه پکښې ونسی ، مطلب دا چې مسلمانان د هغو کافرانو سره دوستي او مولات نسی کولای چې د الله ، رسول او اسلام یا مسلمانانو دینی دښمنان وی یا جنګ ورسره کوی (۲۴). که هر مسلمان یا مسلمانان دغسی وکړی نو ګنهکاران ، ظالمان او د هغوی غوندی کسان دي (۲۵). خو د هغو عادی کفارو سره چې دینی جنګ یا دښمنی نه کوی ، د دوستۍ او نیکۍ ممانعت نسته (۲۶).

پوښتنه: د قصدی یا عمدی وژنی سزا څه ده ؟
ځواب: قصاص دی یعنی قاتل باید ووژل سی (۲۷).

پوښتنه: د غلا سزا څه ده ؟
ځواب: د جُرم د اثبات په صورت کی د غلا سزا د لاس پرې کول دی (۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې ځینې حکومتونه ستا دغه احکام په دې او هغه پلمه سره نه عملي کوي ، یعنې قاتل نه قصاص کوي ، د غله لاس نه پرې کوي او هغه په اصطلاح د بشري حقوقو څخه تیرئ بولي او دا سې نور الهي اوامر نه مراعاتوي ، خو ځانونه په اصطلاح اسلامي حکومتونه هم بولي . په دې هکله ستا حُکم څه دی ؟

ځواب: ما واضحاً ویلي دي چې زما ټول متن به مراعات کیږي او که صرف یوه کوچنۍ برخه هم تعمیل نسي معنا یې دا ده چې زما ټول متن یې و نه مانه او هغه ظالم او ګنهکار دی چې الهي سزا به ورکړه سي (۲۹).

پوښتنه: د دې اساسي معلوماتو څخه ډیره مننه . آیا پوښتلای سم چې د زنا سزا څه ده ؟

ځواب: د جرم د ثبوت په صورت کې د زاني سړي او زانۍ ښځې سزا سل سل دورې وهل دي (۳۰).

پوښتنه: د قذف (یعنې د زنا د تهمت) سزا څه ده ؟

ځواب: د قذف مرتکب باید اتیا دُرې ووهل سي او د هغه شاهدي له اعتباره لویږي (۳۱).

پوښتنه: آیا د ذمیانو (یعنې په اسلامي ټولنه کې د غیر مسلمانانو) څخه د جزیې اخیستل روا دي ؟

ځواب: هو ، د اسلامي حکومت لخوا د خپلو غیر مسلمانو اتباعو څخه د جزیې اخیستل جایز دي (۳۲).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د اسلام د دین اطاعت او پیروي آسانه ده که ګرانه ؟

ځواب: د اسلام د دین منل او اطاعت باالکل اسانه او بې تکلیفه دی (۳۳).

پوښتنه: آیا تا د دعوت او تبلیغ حُکم هم کړی دی ؟

ځواب: هو ، ما په هره ممکنه وسیله سره د دعوت او تبلیغ امر کړی دی تر څو ښېګنه او نیکي خپره سي او بدي ورکه سي (۳۴).

پوښتنه: آیا د اسلام څخه پرته بل دین هم د الله په نزد ښه او د قبول وړ دی ؟

ځواب: یا قطعاً نه ، د الله د خوښې وړ او غوره دین صرف همدا اسلام دی (۳۵) ، د دې څخه پرته بل هر دین د الله ناخوښه دی (۳۶).

(۱): النسأ : ۹ . (۲): الانعام: ۸۵ . (۳): المایّده: ۳۳ ، ۲۴ ؛ النور: ۵۵ ؛ القصص: ۸۳ . (۴): المایّده: ۲ .
(۵): الاسرأ: ۲۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ البقره: ۱۷۷ . (۲): النحل: ۹۴ . (۷): الاعراف: ۵۲ ؛ القصص: ۸۳ ؛ المایّده: ۲۴ . (۸): الانفال: ۲۱ ؛ الاعراف: ۵۲ . (۹): الممتحنه: ۸ . (۱۰): المایّده: ۸۵ . (۱۱): الحجرات: ۱۳ ؛ البقره:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ۳. (۱۲): البقره: ۲۴۷. (۱۳): الحجرات: ۱۳. (۱۴): الحجرات: ۱۳. (۱۵): البقره: ۱۲۴. (۱۶): الاعراف: ۵۶ ؛ القصص: ۸۳ ؛ المایّده: ۲۴. (۱۷): الاسرأ: ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۸): الانفال: ۲۱ ؛ الاعراف: ۵۶. (۱۹): النحل: ۹۴. (۲۰): الممتحنه: ۸. (۲۱): المایّده: ۸۵. (۲۲): المایّده: ۸۲. (۲۳): المایّده: ۸۲. (۲۴): الممتحنه: ۱ ؛ آل عمران: ۱۱۸ـ ۱۱۹. (۲۵): النسأ: ۱۳۸ـ ۱۳۹ ؛ المجادله: ۲۲. (۲۶): الممتحنه: ۸ـ ۹. (۲۷): البقره: ۱۷۸ ، ۱۷۹. (۲۸): المایّده: ۳۸. (۲۹): البقره: ۴۱ ، ۸۵ ، ۲۰۲ ؛ النور: ۵۱ ؛ المایّده: ۴۹ ؛ محمد: ۳۳ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۲. (۳۰): النور: ۲. (۳۱): النور: ۴ ، ۵. (۳۲): التوبه: ۲۹. (۳۳): الحج: ۷۸ ؛ البقره: ۱۸۵. (۳۴): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ، ۱۱۴ ؛ المایّده: ۷۸ ، ۷۹ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ ؛ الاعراف: ۱۹۹. (۳۵): آل عمران: ۱۹ ؛ المایّده: ۳ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الزومر: ۲۲. (۳۶): آل عمران: ۸۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د پنځه ويشتمې روژې لپاره پنځه ويشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (پنځه ويشتمه برخه) :

پوښتنه : آيا ته غواړې چې يو څوک د اسلام دين جبراً ومني يعنی په زوره مسلمان سي ؟

ځواب : يا هيڅکله نه ، زه د دين په چارو کی هيڅ ډول جبر او زور نه خوښوم (۱) ، بلکې هر څوک آزاد دی چې زما هدايتونه په شعوری توګه ومنی او يا يې هم رد کړی (۲) .

پوښتنه : چې داسې ده ، نو بيا دين ته ستا د دعوت او بلنې طريقه څنګه ده ؟

ځواب : ښه مسأله دې مطرح کړه . زه خپل دعوت داسې وړاندې کوم :

۱ - په خواخوږی او خيرغوښتونکې جذبه سره (۳) .

۲ - په حکمت او پوهه سره (۴) .

۳ - په درنښت او عزت سره (۵) .

۴ - په نرم بيان او ګفتار سره (۲) .

۵ - په ښه اخلاقو او خوږه ژبه سره (۷) .

۲ - د خبرو په معقوله طريقه سره (۸) .

۷ - د مخاطب د مذهبی احساساتو د زيانمنولو څخه پرته (۹) .

۸ - د مناقشه ای حالت د غوره کولو څخه پرته (۱۰) .

۹ - د مخاطب په ژبه ، تر څو هغه ښه و پوهوم (۱۱) .

۱۰ - د مخاطب طاقت او استعداد ، غوښتنې او روحياتو ته په بشپړ پام سره (۱۲) .

۱۱ - دين ته د بلنې کار د ګډ فکری اساس او عقيدې څخه راپيلوم (۱۳) .

۱۲ - د بېلا بيلو ميتودونو او لارو چارو په ذريعه يې پوهوم (۱۴) .

۱۳ - د هر ډول چاپلوسی ، لحاظ او مراعات څخه پرته (۱۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴ـ د مخالفینو د ملامتولو او پېغور او بدرد ویلو له ډاره پرته (۱۲) .
۱۵ـ د دښمنانو پر خلاف د جهاد په اعلانولو سره (۱۷) .
۱۶ـ د ځان ښودلو د لارو چارو څخه پرته (۱۸) .
۱۷ـ د خپل کور څخه په راپیلولو سره (۱۹) .
۱۸ـ لومړی د انسانانو د اغیزمنو خیرو او طبقو په مخاطب کولو سره (۲۰) .
۱۹ـ په صبر ، حوصله ، عزم او ثبات سره (۲۱) .
۲۰ـ پر بریالیتوب په یقین سره (۲۲) .
۲۱ـ د خپلی بلنی د عملی نمونې په وړاندی کولو سره (۲۳) .

پوښتنه: ډېره مننه د دې خورا دلچسپی او معلوماتی څرګندونی څخه چی پوهېدنه یې پر هر مسلمان واجب او لازمی ده. بله پوښتنه می دا ده چی د حق په لاره کی د څه ډول ازموینو سره مخامخ کېدای سو ؟
ځواب: د حق په لاره کی ډېر امتحانونه راتلای سی چی ځینی یې دا دي:
۱ـ د دښمن څخه ببره (۲۴) .
۲ـ لوږه او تنده (۲۵) .
۳ـ اقتصادی ستونزی (۲۶) .
۴ـ ځانی او مالی قربانۍ (۲۷) .

پوښتنه: آیا د پلار ـ نیکه هر څه په پټو سترګو منل روا دي ؟
ځواب: یا هیڅکله نه ، بلکی حق باید ومنل سی او بس (۲۸) .

پوښتنه: آیا داسی څوک سته چی په حق تر پوهېدلو وروسته یې بیا هم د هغه مخالفت کړی وی ؟
ځواب: هو ډېر مثالونه یې سته. لکه فرعون او د هغه ملګرو چی د موسی (ع) څرګند مخالفت کاوه حال دا چی موسی (ع) یې پر حق باله (۲۹) . بل مثال یې دا چی یهویان ښه پوهېدل چی رسول الله (ص) پر حق دی مګر بیا یې هم مخالف ورسره کاوه (۳۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله ډېره مهمه مسأله وپوښتم چی نن خورا باب سوې ده او هغه دا چی ډېرئ کسان قوم پالنه کوی. آیا تا قومیت او ملیت جایز ګڼلی دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا په رښتيا هم ډېره مهمه پوښتنه ده ، خو زه به درته ووايم چې ما قوميت او مليت په تمامه معنی رد کړی دی او د دې کار سخت مخالف يم او ما ټول مسلمانان هم له دې کاره سخت منع کړي دي (۳۱) .

پوښتنه: آيا تا کومه مناقشه يا مناظره هم بيان کړې ده که څنګه ؟
ځواب: يا ، زما د بلنی طريقه مناقشه نه ده (۳۲) ، بلکی ما يوازی مُحاجه (۳۳) يا مجادله غوره بللې ده چې هماغه د بحث معقوله طريقه ده (۳۴) او صرف په همدې مې اکتفا کړې ده . ځکه ، زما د بلنی هدف تلقين او هدايت دی (۳۵) . د بيلګې په ډول ما د ابراهيم (ع) او يو مغرور پاچا محاجه داسی بيان کړې ده : ابراهيم (ع) هغه ته د دعوت په ورکولو سره داسی وويل: زما رب هغه دی چې څوک ژوندئ کوی او مړ کوی يې. مغرور پاچا : ژوندی کونکی او مړ کونکی خو زه يم. ابراهيم (ع) : که داسی ده نو الله خو لمر د ختيځ څخه را خيژوی ، خو ته هغه د لويديځ څخه را وخيژوه .
د دې سوال په اورېدو سره کافر پاچا وارخطا او سرګرځ سو او وبيربدئ (۳۶) .

پوښتنه: پر يوه ډېره مهمه موضوع تر اوسه مفصلاً نه يو رغبدلي او هغه نفاق او منافقت دی. آيا راته ويلای سې چې نفاق څه او منافق څوک دی ؟
ځواب: نفاق د مسلمانانو بې اتفاقه کول ، هغوی د الهی احکامو په هکله زړه نازړه کول او په زړونو کی د اسلام په هکله شک ورپيدا کول دی چې نوښتګر يې منافق دی ، يعنی دا چې منافقين د نفاق عاملين دي او ځای به يې دوږخ وی (۳۷) . ښه دا ده چې منافق په لنډه توګه در وپيژنم :
۱ـ په الهی احکامو ملنډی وهل ، په ظاهره د غسی کار ساعتيرئ بلل د نفاق نښه ده چې کړونې يې منافقين دي (۳۸) .
۲ـ په هغو مؤمنانو د ملنډو وهل يا پر خندل چې د الهی دين لپاره ځانی او مالی قربانۍ ورکوی د منافقانو عمل دی چې سخت عذاب ورته ګوری (۳۹) .
۳ـ د قرآن او سنت په نافذولو کی پلمې ، حيلې او عذرونه وړاندی کول او د غير الله پريکړو ته مراجعه کول يا ترجيح ورکول منافقت دی چې انجام يې ظلمت دی (۴۰) .
۴ـ د الله په لار کی د جهاد څخه ځان پټول ، د نورو بېړول او بې زړه کول ، او چتی بهانې جوړول د نفاق نښه ده او عاملين يې منافقين دي (۴۱) .
۵ـ د ځانی عزت ، نوم او برم حاصلولو په خاطر د کفارو سره ملګرتوب او دوستي او برعکس د مسلمانانو پرې ښودل د منافقت علامه ده (۴۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ـ د اسلامی احکامو په باره کی شک او تذبذب د منافقت نښه ده ، او د خدای غولول ، تظاهر ، ريا ، نه پر اسلام پوره يقين لرل او نه هم پر کفر ځان پوره عيارول ټول د منافق اعمال دي چی سزا به يې د اور لمبې وی (۴۳) .

۷ـ د ځان ساتلو او امتياز حاصلولو په غرض د يهودو او نصاراوو (يعنی عيسويانو) سره دوستي د منافقت نښه ده چی د دې سختی ګناه عذاب د اور عتاب دی (۴۴) .

(۱) : البقره : **۲۵۶** . (۲) : الکهف : ۱۹ ؛ الفرقان : **۵۷** ؛ المزمل : ۱۹ ؛ المدثر : ۳ ، **۵۵** ؛ الدهر : ۲۹ . (۳) : النحل : **۱۲۵** . (۴) : النحل : **۱۲۵** ؛ الانعام : ۶۸ . (**۵**) : عبس : **۵**ـ۱۲ . (۶) : طه : **۴۴** ؛ آل عمران : **۱۵۹** . (۷) : حم سجده : **۳۴** ؛ المومنون : ۹۶ . (۸) : النحل : **۱۲۵** ؛ العنکبوت : **۴۶** . (۹) : الانعام : ۱۰۸ . (۱۰) : الحج : **۲۷**ـ**۲۹** . (۱۱) : ابراهيم : ۴ . (۱۲) : النسأ : **۲۳** ؛ طه : **۴۰** ؛ الاسرأ : ۱۰۶ . (۱۳) : آل عمران : **۲۴** . (۱۴) : الانعام : **۱۰۵** . (**۱۵**) : الانعام : **۷۴** ؛ المايّده : **۵۴** ؛ طه : **۲۴** . (۱۶) : المايّده : **۵۴** . (۱۷) : التوبه : **۷۳** ، **۴۱** ، **۴۴** ؛ التحريم : **۹** ؛ الفرقان : **۵۲** ؛ الصف : **۴** . (۱۸) : الانبيأ : **۱۵۷** . (۱۹) : الشعرأ : **۲۱۴** ؛ الانعام : **۷۴** . (۲۰) : طه : **۲۴** ؛ النازعات : ۱۷ ؛ البقره : **۲۵۸** ؛ قريش : ۱ـ۴ . (۲۱) : هود : **۴۹** ؛ الاعراف : **۱۲۸** ؛ حم سجده : **۳۰** ؛ الاحقاف : ۱۳ ، **۳۵** ؛ آل عمران : ۲ . (۲۲) : هود : **۴۹** ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ آل عمران : **۱۳۹** . (۲۳) : الاحزاب : ۲۱ ؛ هود : **۸۸** ؛ البقره : **۴۴** ؛ الصف : ۲ ، ۳ . (۲۴) : البقره : **۱۵۵** . (**۲۵**) : البقره : **۱۵۵** . (۲۶) : البقره : **۱۵۵** . (۲۷) : البقره : **۱۵۵** . (۲۸) : البقره : ۱۷۰ ؛ المايّده : ۱۰۴ ؛ الاعراف : ۲۸ ؛ الانبيأ : **۵۳** ؛ الشعرأ : ۷۴ . (۲۹) : النمل : ۱۴ . (۳۰) : البقره : **۸۹** ، **۱۴۴** ، **۱۴۶** ؛ الانعام : ۲۰ ، ۱۱۴ . (۳۱) : آل عمران : **۱۰۳** ، **۱۰۵** ؛ الشوری : ۱۳ ؛ الانعام : **۱۵۳** ، **۱۵۹** ؛ الروم : ۳۲ . (۳۲) : الحج : **۲۷**ـ**۲۹** . (۳۳) : البقره : **۲۸۵** . (۳۴) : النحل : **۱۲۵** ؛ العنکبوت : ۴۶ . (**۳۵**) : القصص : **۴۳** ؛ الزمر : **۲۷** ؛ ابراهيم : **۲۵** ؛ الاسرأ : ۴۱ ؛ يونس : ۳ . (۳۶) : البقره : **۲۸۵** . (۳۷) : التوبه : **۲۵**ـ**۲۶** ؛ النسأ : **۱۳۸**ـ**۱۳۹** . (۳۸) : التوبه : **۲۵**ـ**۲۶** . (۳۹) : التوبه : **۷۹** . (۴۰) : النسأ : ۲۰ـ۲۱ . (۴۱) : الاحزاب : ۱۳ . (۴۲) : النسأ : **۱۳۸**ـ**۱۳۹** . (۴۳) : النسأ : ۱۴۲ ـ ۱۴۳ . (۴۴) : المايّده : **۵۱**ـ**۵۲** .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږ ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د شپږویشتمې روژې لپاره شپږویشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (شپږویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د پخوانیو اُمتونو بیان کړی دی ؟ که وی ، دوه-درې مثالونه یې راکولای سې ؟

ځواب: هو ، ما د ډیرو پخوانیو امتیانو بیان کړی دی لکه د نوح قوم(۱) ، د عاد قوم(۲) ، د ثمود قوم(۳) او داسی نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم بت نوم هم اخیستی دی ؟

ځواب: هو ، ما د ځینو بتانو نومونه هم ذکر کړي دي ، مثلاً : لات(۴) ، عُزی(۵) ، منات(۲) ، وَد ، سواع ، یعوث ، یعوق ، نسر(۷) او نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم کافر نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟

ځواب: هو ، ما د څو کافرانو نومونه ذکر کړي دي لکه فرعون ، قارون ، هامان(۸) ، ابولهب(۹) او نور .

پوښتنه: ځینې خلک وايي چې د فرعون جسد ترننه هم خوندي دی ، آیا دا رښتیا ده ؟ او تا په دې هکله څه ویلی دي که یا ؟

ځواب: هو ، دا رښتیا ده او د فرعون جسد الله تعالی تر قیامت پوری همداسی ساتلی دی تر څو خلک د هغه له بد انجامه عبرت واخلي (۱۰) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا د کومې ښځې نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟

ځواب: هو ، ما د مریم یعنی د عیسی (ع) د مور نوم څو واره ذکر کړی دی (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آيا تا د کوم مسجد نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د ځينو مسجدونو نومونه ذکر کړي دي لکه مسجدِ حرام (۱۲) په مکه کی ، مسجدِ اقصی (۱۳) په بيت المقدس کی او نور.

پوښتنه: آيا کولای سم چی د کعبې په باره کی لنډ معلومات درڅخه وغواړم ؟
ځواب: هو ولی نه ، کعبه يعنی د الله دغه کور په مکه کی دی (۱۴). د نړۍ تر ټولو لومړنی عبادت ځای همدا دی (۱۵). دا د برکت او هدايت مرکز دی (۱۶). په دې کی د الله تعالی ډيری نښانی شته دي (۱۷). په دې کی د ابراهيم ځای يعنی مقام ابراهيم هم موجود دی (۱۸). ابراهيم (ع) او اسمعيل (ع) کعبه له سره ودانه کړه (۱۹). کعبه د امن او سولی ځای دی (۲۰). دا سپيڅلی (۲۱) او عزتمن (۲۲) ځای دی. دا د حج او الهی عبادت لپاره د انسانانو ټوليزه ځای دی (۲۳). پر هر استطاعت لرونکي مسلمان باندی (په ژوند کی يو ځل) لازمه ده چی د دې کور حج وکړی (۲۴). د هغه انتظام او پالنه د پرهيزګارو خلکو دنده ده (۲۵). د حج څخه علاوه د دې کور عُمره هم کېدای سی (۲۶). د حج په مراسمو کی د کعبې طواف (۲۷) ، د صفا او مروا د غونډيو تر منځ ګرځندئ تګ راتګ (۲۸) ، د عرفات په ميدان کی راغونډېدل (۲۹) ، قربانی (۳۰) او په مشعر حرام (۳۱) يا مزدلفه کی تم کېدل هم شامل دي.

پوښتنه: آيا تا د کوم شتمن نوم هم ياد کړی دی که يا ؟
ځواب: هو ، ما د موسی (ع) د قوم د يو ډير لوی شتمن يعنی قارون نوم ذکر کړی دی (۳۲).

پوښتنه: د موضوع په ارتباط می يوه بله پوښتنه په زړه کی راوګرځېده او هغه دا چی ستا د نزول څخه مخکی د عربو حالت څنګه و ؟ که يو څه وضاحت راکړې خوشاله به سم.
ځواب: زما د راتګ يعنی نازلېدو څخه مخکی نه يوازی عربی ټاپو وزمه بلکی ټوله نړۍ په فتنه او فساد کی ډوبه وه (۳۳). هره خوا د کفر ، شِرک ، وهم او شک پالنې او د ګمراهۍ تياره خپره وه (۳۴). هيڅ کوم مرکزی حکومت واکمن نه و ، بلکی خلک پر قبيلو او قومونو ويشل سوي وو (۳۵) او خپل تر منځو په نښتو او جګړو اخته وو (۳۶).
عوام ټول په غربت او مفلسۍ کی راګير وو (۳۷). په ټولو کی د قريشو ټبر ډير متموَل او شتمن و (۳۸) ، دا ځکه چی کورنی او بهرنی تجارت ټول د دوی په واک کی و (۳۹). د هغوی سوداګريز کاروانونه په هماغه نا امن حالت کی داسی ژغورلي وو لکه په دوه ديرش غاښونو کی چی ژبه ده (۴۰). د دې کار لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علت دا و چې دا خلک د عربو مذهب سالاران (۴۱) ، د کعبې متولیان یا ساتونکي (۴۲) او حاجیانو ته د ښنبلو د اوبو ورکونکي وو (۴۳) . همدا علت و چې د دوی د قافلو سره هیڅا هم غرض نه درلود او هغوی بېله کومې بیرې او خطر څخه سفر کاوه (۴۴) .
د عربو ډېره او پراخه سیمه بې حاصله او ریګستاني وه (۴۵) . ځای ځای به څو د خرما ونې ولاړې وې او یا به هم د انګورو باغونه لیدل کېدل (۴۶) . د څارویو له منځه اوښ ډیر عام و او خلک پر هغه سپرېدل ، د هغه غوښې یې خوړلې او په هغه سره یې بارونه له یوه ځایه بل ته انتقالول (۴۷) .
میشتېدنه دوه ډوله وه : لومړی حَضَری یعنی ښاری ژوند او دوهم بَدَوی یعنی د کوچیانو غوندی کلیوالي ژوند (۴۸) . باید ووایم چې په عربو کې قومي او نژادی تعصب خورا ډیر و (۴۹) . هغوی جګړه مار او زړه ورخلک وو (۵۰) . هغوی په خپلې ژبې ډیر ویاړ کاوه او غیر عربو ته یې عجم (یعنی ګونګیان) ویل (۵۱) .
هغه مهال شعر او شاعرۍ ډیر رواج درلود (۵۲) .
هغوی د شراب ښنبلو او قمار کولو ناوړه عادتونه هم لرل (۵۳) . شک او ګومان پالنه خورا ډیره وه (۵۴) . د سود کاروبار ډیر پکښې عام و (۵۵) . هغوی د لور وژنې په ناولي دود هم مبتلا وو او ځینو کسانو به خپلې لوڼې تر زوکېدو وروسته ژوندۍ ښخولې (۵۶) .
کعبه د عربو مذهبی مرکز و (۵۷) . له هری خوا به عرب هر کال دلته د حج او طواف لپاره راتلل (۵۸) . د هغه د سترتیا او برم اندازه له دې نه ښه ترا معلومېدای سی چې یو غیر متمدن قوم د حسد ، دښمنۍ او قومی ګټو له امله د هغې د نړولو لپاره د فیلانو یو غټ لښکر تهیه کړ او حمله یې پر وکړه ، خو الله تعالی د دغو خلکو د دې ناولی پلان د شنډولو په خاطر یو ډول خاص مرغان (ابابیل) ډلی ډلی راولیږل چې پر دغو یرغلګرو یې ډَبَرینې ټوټې را و اورولې او هغوی ټول یې تباه او برباد کړل او په دې ډول د الله د دغه مرکزیت او مرجعیت ورانونکي پخپله محوه او تباه سول (۵۹) .
ابراهیم (ع) عربو ته د الهی توحید پیغام ورکړی و خو هغوی د ده پیغام هېر او له پامه غورځولی و (۶۰) .
هغوی د خدای لمانځنې پر ځای شرک او بت پرستۍ ته مخه کړې وه (۶۱) . د لات ، منات ، عزی او نورو بې شمیره بتانو عبادت یې کاوه (۶۲) او د هغوی لمانځل یې تر الله پوری د رسېدو ذریعه بلله (۶۳) . هغوی یوازینی خدای د کایناتو خالق او د عالم چلونکی باله (۶۴) . خو د قیامت ، جزا او نبوت څخه منکر وو (۶۵) . په عربو کی عیسویان (۶۶) ، یهودیان (۶۷) او اور لمانځونکي (۶۸) هم موجود وو .

پوښتنه : ستا د دې جامع تفصیل څخه ډیر منندوی یم . که اوس راته ووایې چې ستا تاریخی فلسفه څه ده ، یعنی ستا لخوا د پورتنیو ذکر سوو پیښو له بیانه اصلی مطلب څه دی ؟
ځواب : زما د تاریخ فلسفه هماغه عبرت او درس دی . ما پخوانۍ پیښې صرف د دې لپاره ذکر کړې دي تر څو خلکو ته عبرت او نصیحت وګرځی او د هغو په رڼا کی خپله آینده سمه کړی (۶۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(١): الاعراف: ٥٩ ؛ هود: ٢٥. (٢): الاعراف: ٦٥ ؛ هود: ٥٠. (٣): الاعراف: ٧٣ ؛ هود: ٦١. (۴): النجم: ١٩
(۵): النجم: ١٩. (٦): النجم: ٢٠. (٧): نوح: ٢٣. (٨): العنکبوت: ٣٩. (٩): تبت: ١. (١٠): یونس: ٩٢. (١١)
: آل عمران: ٣٦ ؛ النسأ: ١٧١ ؛ المايِّده: ١٧ ، ٥٠ ؛ التحريم: ١٢. (١٢): البقره: ١۴۴ ؛ المايِّده: ٢ ؛ الانفال: ٣۴
؛ التوبه: ٧ ؛ الاسرأ: ١. (١٣): الاسرأ: ١. (١۴): آل عمران: ٩٦. (١۵): آل عمران: ٩٦. (١٦): آل عمران: ٩٦.
(١٧): آل عمران: ٩٧. (١٨): آل عمران: ٩٨. (١٩): البقره: ١٢٧. (٢٠): البقره: ١٢۵-١٢٦ ؛ القصص: ۵٧. (٢١)
: التوبه: ٢٨. (٢٢): البقره: ١٩١ ؛ المايِّده: ٢ ، ٩٧ ؛ القصص: ۵٧. (٢٣): البقره: ١٢۵. (٢۴): آل عمران: ٩٧
؛ الحج: ٢٧. (٢۵): الانفال: ٣۴. (٢٦): البقره: ١۵٨. (٢٧): البقره: ١٢۵ ؛ الحج: ٢٩. (٢٨): البقره: ١۵٨.
(٢٩): البقره: ١٩٨. (٣٠): الحج: ٣۴ ، ٣٦ ، ٢٨. (٣١): البقره: ١٩٨. (٣٢): القصص: ٢٧-٨٢. (٣٣):
الروم: ۴١ ؛ ال عمران: ١٠٣ ؛ قريش: ۴. (٣۴): الانعام: ١٠٦ ، ١۴٣ ، ١۴۴ ؛ آل عمران: ١٠٣ ، ١۵١ ، ١٦۴. (٣۵)
: الحجرات: ٣. (٣٦): مريم: ٩٧ ؛ آل عمران: ١٠٣ ؛ الروم: ۴١ ؛ قريش: ۴. (٣٧): قريش: ۴ ؛ ابراهيم: ٣٧.
(٣٨): قريش: ۴. (٣٩): قريش: ١-٢. (۴٠): قريش: ۴. (۴١): قريش: ٣. (۴٢): التوبه: ١٩. (۴٣): التوبه:
١٩. (۴۴): قريش: ١-۴. (۴۵): ابراهيم: ٣٧. (۴٦): الانعام: ٩٩ ، ١٣٦ ، ١۴١ ؛ المومنون: ١٩ ؛ يس: ٣۴-
٣۵ ؛ الانبيأ ک ١۵ و ١٦. (۴٧): الغاشيه: ١٧ ؛ الانعام: ١۴٢ ، ١۴۴ ؛ الاعراف: ۴٠ ؛ النحل: ۵-٧. (۴٨):
الاحزاب: ٢٠ ؛ التوبه: ٩٠ ، ٩٧ ، ١٢٠. (۴٩): الفتح: ٢٦. (۵٠): مريم: ٩٧ ؛ النسأ: ١٠۴. (۵١): حم سجده:
۴۴ ؛ النحل: ١٠٣ ؛ الشعرأ ک ١٩٨. (۵٢): الحاقه: ۴١ ؛ الطور: ٣٠ ؛ الشعرأ: ٢٢۴ الصفت: ٣٦. (۵٣):
البقره: ٢١٩ ؛ المايِّده: ٩٠-٩١. (۵۴): الانعام: ١۴٣ ، ١۴۴ ؛ الاسرأ: ۴٠ ؛ النسأ: ١١٧ ؛ الزخرف: ١٩. (۵۵):
البقره: ١٧۵ ؛ آل عمران: ١٣٠ ؛ الروم: ٣٩. (۵٦): الانعام: ۵١ ؛ الاسرأ: ٣١ ؛ التکوير: ٨-٩. (۵٧): الانفال:
٣۵ ؛ قريش: ٣ ؛ التين: ٣. (۵٨): البقره: ١۵٨ ، ١٨٩ ، ١٩٧ ؛ الحج: ٢٧. (۵٩): الفيل: ١-۵. (٢٠): الحج:
٢٦-٣١ ؛ الانعام: ١٦١ ؛ ابراهيم: ٣۵-۴١ ؛ مريم: ۴١-۵۵ ؛ العنکبوت: ١٦. (٢١): الانعام: ١٠٦ ؛ الزمر: ٣ ؛
يونس: ١٨ ؛ النحل: ٧٣ ؛ الفرقان: ٣. (٢٢): النجم: ١٩-٢٠ ؛ الفرقان: ٣. (٢٣): الزمر: ٣ ؛ يونس: ١٨.
(٢۴): يونس: ٣١ ؛ المومنون: ٨۴-٩٠. (٢۵): الفرقان: ١١ ؛ السبا: ٣ ؛ الشورى: ١٨ ؛ النازعات: ۴٢ ؛
الروم: ١٢. (٢٦): البقره: ٢٢ ؛ المايِّده: ٢٩ ؛ الحج: ١٧ ؛ الجمعه: ٢. (٢٧): البقره: ٢٢ ؛ المايِّده: ١٨ ، ٢٩ ؛
التوبه: ٣٠ ؛ الحج: ١٧. (٢٨): الحج: ١٧. (٢٩): يوسف: ١١١ ؛ النازعات: ٢٢ ؛ آل عمران: ١٣ ؛ الاعراف: ١٧٦
؛ الحشر: ٢.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اووه ويشتمې روژې لپاره اووه ويشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اووه ويشتمه برخه) :

پوښتنه : آيا راته ويلای سې چې ستا د خوښې وړ انسانان څوک دي ، يعنې څه ډول انسانان خوښوې ؟

ځواب : زما د خوښې وړ يا مطلوب انسان بايد لاندېنې صفتونه ولري :

۱ - پر الله ، د هغه پر نبيانو ، د هغه پر ملايکو ، د هغه پر کتابو ، او پر آخرت باندې ايمان ولري (۱) .

۲ - د خدای سره بل شريک و نه نيسي (۲) .

۳ - ږغ يې تر غير الله پورې نه وي يعنې بېله خدايه بل څوک معبود و نه بولي (۳) .

۴ - په هره مسأله او معامله کې د الله او د هغه د رسول اطاعت يا پيروي وکړي نه د بل چا يا بل ځواک (۴) .

۵ - د الله په لاره کې په خپل سر او مال سره جهاد وکړي (۵) .

۶ - د الله څخه وبيريږي (۶) ، پر هغه باور او اعتماد وکړي (۷) ، د هغه د رضا يا خوښې غوښتونکی وی (۸) ، د هغه تسبيح او حمد ويونکی وی (۹) ، هغه ته سر ټيټونکی يا سجده کونکی وی (۱۰) ، د هغه عبادت کونکی وی (۱۱) ، توبه او استغفار کونکی يعنې د عفوې غوښتونکی وی (۱۲) .

۷ - لمونځ کونکی وی (۱۳) ، د روژې په مياشت کې روژه نيونکی وی (۱۴) .

۸ - د نصاب د پوره کېدو په صورت کې د زکات ورکونکی وی (۱۵) ، او حج کونکی وی (۱۶) .

۹ - رښتيا ويونکی وی (۱۷) ، صبر کونکی يعنې صابر وی (۱۸) ، پر خپل قهر باندې غالب يعنې د هغه کنټرولونکی وی (۱۹) ، امانت ساتونکی يعنې امين يا په امانت کې صادق وی (۲۰) .

۱۰ - د ښه کارونو خپرونکی او د بدو منع کونکی وی (۲۱) ، د ښېګڼې لپاره نه ستړی کېدونکی وی (۲۲) .

۱۱ - په رښتيا شاهدي ورکونکی وی (۲۳) ، د درواغو د شاهدۍ څخه ځان ژغورونکی وی (۲۴) ، متکبر او مغرور نه وی (۲۵) .

۱۲ - د بېوزلو او مسکينانو سره د خپل مال او شتمنۍ له درکه مرسته وکړي (۲۶) .

۱۳ - د خپل جنسي سيستم ساتونکی او د زنا څخه ډډه کونکی وی (۲۷) .

۱۴ - د کنجوسۍ يعنې بخيل توب او اضافه خرڅۍ يعنې اِسراف څخه ډډه وکړي بلکې کم خرڅه وی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵-پر قول ټینګ وی (۲۹) .
۱۶-د ګناهونو څخه ځان ساتونکی یعنی ډډه کونکی وی (۳۰) .
۱۷-د چا ناحقه وژونکی نه وی (۳۱) .
۱۸-د چتي او بې ګټې خبرو څخه ځان ساتونکی وی (۳۲) .
۱۹-د نورو د غلطیو عفو کونکی وی (۳۳) .
۲۰-نور مسلمانان خپل ورونه وبولي او د هغوی سره ورورګلویزه سلوک وکړی (۳۴) .
۲۱-د مسلمانانو لپاره نرم خویه وی خو د کافرانو په وړاندی ډیر سخت او په عین حال کی متوجه وی (۳۵) .
۲۲-په مغرورانه توګه نه بلکی په عزتمنه طریقه سره چال چلند وکړی (۳۶) .
۲۳-د نورو سره په مشوره کار مخته یوسی (۳۷) .
۲۴-د الهی حدودو (حکمونو) ساتندوی وی (۳۸) .
۲۵-د الله او رسول حُکم تر هر څه لوړ ، د مینی وړ ، او په هر حالت کی اولتر وبولی (۳۹) .

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو . آیا پر الله باندی ډیر ګران کسان یا د الهی انعام ګټونکي را پیژندلای سي ؟
ځواب: هو ، هغه کسان چی د الله ډیره ښېګڼه ، نیکی او عزت پر لورول سوی هماغه انبیأ کرام ، صدیقین (یعنی رښتیا ویونکي او صادقان) ، شهیدان او صالحین (یعنی نېک عمله) انسانان دي (۴۰) . خو باید متوجه اوسې چی زما په نزد یوازی همدا ډله مختص نه ده بلکی نبیان می هم صالحین بللي دي (۴۱) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د نن ورځی د مسلمانانو څخه ګیله او شکایت لرې که یا ؟
ځواب: دا خو ډیره معقوله او ضروری پوښتنه ده او باید درته ووایم چی بلې هو ، زه صرف دا شکایت ورڅخه لرم چی هغوی زه په عمل کی ترک او پرې ایښی یم بلکی صرف په نوم پر ګران یم (۴۲) .

پوښتنه: چی داسی ده ، نو د انسان د روزنې او تربیې لارې چارې کومی دي ؟
ځواب: زما په نزد انسانی تربیه خپلی لارې چاری لری چی هغه مختصراً داسی دي :

لومړی-زما د تربیې څخه اصلی مقصد د یو صالح یعنی نیک عمله انسان جوړول دی (۴۳) ، داسی یو انسان چی په صحیح توګه د الله اطاعت او بندګي کونکی وی (۴۴) ، د الهی لارښوونی یا هدایت رښتیانی عملی کونکی وی (۴۵) ، چی پر مځکه د الله د خلیفه او استاځي په توګه و اوسیږی او د خپلو مسؤلیتونو اجرا کونکی وی (۴۶) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زه د انسان ټوله روزنه کوم (۴۷). زه د هغه سره د مادی او روحیاتی ژوندانه خورا ژوری اړیکی لرم (۴۸). نو ځکه زه د انسان د جسم، عقل او روح وده، توازن او انتظام رامنځته کوم (۴۹). د یو مسلمان هر عمل عبادت دی خو په دې شرط چې اړونده کار یې د الله د خوښۍ حاصلولو په خاطر وی (۵۰).

دریيم: ما د انسان د روحانی ژوندانه د ودې او پرمختګ لپاره ذکر او فکر (۵۱)، عبادت (۵۲)، او زما تلاوت کول ضروری بللی دی (۵۳) او هغه ته می عالی اخلاق او ښېګڼې ور ښوولی دي (۵۴).

څلورم-زما په نظر انسانی عقل د الله تعالی یو نعمت دی چی د هغه څخه کټه نه اخیستل ناشکري او د نعمت کفران ګڼل کیږی (۵۵). زه هر انسان ته د کایناتو په هکله د ژور فکر او غور او د الله د قدرت او حکمت د مشاهده کولو بلنه ورکوم (۵۲). د الهی شریعت حکمتونه او ګټې واضح کوم (۵۷). په پټو سترګو یې د نورو د تقلید څخه راګرځوم (۵۸). زما په نظر په هر ډول مسأله او معامله کی د پوهی او څیړنی څخه پرته صرف د شک، وهم او ګومان څخه کار اخیستل غلط دی (۵۹). د قیامت په ورځ به د هر انسان څخه د خپل عقل د نه استعمال یا غلط استعمال پوښتنه کیږی (۶۰).

پنځم-ما د انسان د جسمانی او مادی اړتیاوو د بشپړولو په هکله هم ډیر ټینګار کړی دی (۶۱).

شپږم-ما د انسان د جذباتو او احساساتو تربیه هم په نظر کی نیولې ده. وګوره زه انسان ته فقط د الله څخه بیره ورښیم (۶۲)، او د بل هر ډول خوف یا بیری څخه مثلاً د مړینی څخه د بیری (۶۳)، د رزق د لږښت د بیری (۶۴) او خیالی یا تخیلی خطرونو د بیری څخه خلاصون ورکوم (۶۵). د هغه په زړه کی د دنیا او آخرت د نعمتونو هیله او آرزو ورپیدا کوم (۶۲). هغه ته د الله سره مینه او محبت (۶۷) او د شیطان څخه کرکه او نفرت ورښیم (۶۸). زه د انسان په دننه کی د هر ډول بدی سره کرکه پیدا کوم (۶۹) تر څو د کفر او شِرک (۷۰)، فحشا (۷۱)، فتنې او فساد (۷۲) او نورو بدیو د ارتکاب څخه وژغورل سي.

اووم: ما د انسان د فردی (۷۳) او ټولنیز (۷۴) ژوندانه د سمون لپاره هر ممکن کوښښ کړی دی.

اتم-ما د انسان د حتمی یعنی فرض (۷۵) او غوره یعنی ښه (۷۲) کړنو یا چارو توپیر بیان کړی دی تر څو د مهمو او غیر مهمو مسألو تفکیک وکړای سي.

نهم-ما د انسانی تربیې لپاره د لاندنیو وسایلو او ذرایعو څخه ډیر کار اخیستی دی:
۱-چی یوه بیلګه ییزه حالت غوره کړی (۷۷) مطلب دا چی د رسول الله أسوةً حسنه اختیار کړي.
۲-د وعظ او تلقین ذریعي ورښیم (۷۸).
۳-په خبرداري ورکولو او چمتو کولو سره «یعنی اِنذار او ترهیب» یې متوجه کوم (۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴ـ د کیسو او تاریخ څخه په عبرت سره يې پوهوم (۸۰).
۵ـ د جاهلیت د کلتور او عنعناتو په ختمولو سره يې روزم (۸۱).

لسم ـ نو پر دغه طریقه چې څوک تیار سي، هغوی زما د تلپاتو حقایقو او داخلي او خارجي هر ډول دلایلو څخه ښه خبر وی، زما د احکامو پلي کونکی، د حکمت او بصیرت څخه ګټمن او هغوی د نفس د پاکۍ تر ټولو ښه درجه او مرتبه لرونکي وی (۸۲). کله چې داسی وسی نو یوه بهترینه ټولنه منځته راځی چې په ایمان او ښه عمل سره به ښکلې وی چې نیکي به خپروی او بدي به منع کوی (۸۳).

(۱): البقره: ۱۷۷ ، **۲۸۵**. (۲): المومنون: **۵۹**. (۳): الفرقان: ۲۸ ؛ الجن: ۱۸. (۴): النسأ: **۵۹** ؛ التوبه: ۷۱.
(**۵**): النسأ: ۷۶ ؛ الصف: ۱۱. (۶): المومنون: **۵۷** ؛ النور: ۹۲ ؛ الرعد: ۲۱ ؛ التوبه: ۱۸ ؛ الانبیأ: ۴۹. (۷):
المایّده: ۲۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ النحل: ۴۲ ؛ الشوری: ۳۶. (۸): الرعد: ۲۲ ؛ البقره: ۲۷۱ ؛ الروم: ۳۸ ، ۳۹ ؛
الدهر: ۹. (۹): التوبه: ۱۱۲ ؛ الفرقان: ۶۴. (۱۰): التوبه: ۱۱۲. (۱۱): التوبه: ۱۱۲ ؛ آل عمران: ۱۶ ؛ الفرقان: ۶۴
. (۱۲): آل عمران: ۱۷ ، **۱۳۵** ؛ النسأ: ۷۶ ؛ التوبه: ۱۱۲ الذریت: ۱۸. (۱۳): المومنون: ۲ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ البقره
: ۳ ؛ المایّده: **۵۵** ؛ الانفال: ۳. (۱۴): البقره: ۱۸۳ ؛ الاحزاب: **۳۵**. (**۱۵**): التوبه: ۷۱ ؛ المومنون: ۴ ؛ البقره
: ۱۷۷ ؛ المایّده: **۵۵** ؛ الحج: ۷۸. (۱۶): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶. (۱۷): آل عمران: ۱۷ ؛ الاحزاب: **۳۵**.
(۱۸): البقره: **۱۵۳** ؛ آل عمران: ۱۷ ؛ الاحزاب: **۳۵**. (۱۹): آل عمران: ۱۳۴ ؛ الشوری: ۳۷. (۲۰): المومنون:
۸. (۲۱): آل عمران: ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۲۲): المومنون: ۶۱ ؛ فاطر: ۳۲ ؛ المایّده: ۴۸. (۲۳): النسأ: **۱۳۵** ؛
المایّده: ۸. (۲۴): الفرقان: ۷۲. (**۲۵**): السجده: **۱۵** ؛ النسأ: ۳۶ ؛ لقمن: ۱۸ ؛ النحل: ۲۳. (۲۶): البقره: ۳ ؛
آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۴ ؛ ابراهیم: ۳۱ ؛ الانفال: ۳ ؛ الحج: **۳۵**. (۲۷): المومنون: **۵** ؛ النور: ۳۰ ، الاحزاب:
۳۵ ؛ الفرقان: ۶۸. (۲۸): الفرقان: ۶۷ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۲۶ـ۲۷. (۲۹): البقره: ۱۷۷ ؛
الانعام: **۱۵۲** ؛ النحل: ۹۱ ؛ المومنون: ۸ ؛ الاحزاب: ۲۳. (۳۰): الشوری: ۳۷ ؛ النجم: ۳۲. (۳۱): الفرقان:
۶۸ ؛ الانعام: ۱۵۱. (۳۲): الفرقان: ۶۳ ؛ المومنون: ۳. (۳۳): الشوری: ۳۷ ؛ آل عمران: ۱۳۴. (۳۴):
الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: **۵** ؛ البقره: ۱۷۸. (**۳۵**): الفتح: ۲۹. (۳۶): الفرقان:
۶۳ ؛ لقمن: ۱۹. (۳۷): الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران **۲۵۹**. (۳۸): التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ: ۱۳.
(۳۹): المجادله: ۲۲ ؛ النسأ: **۶۵** ؛ التوبه: ۲۴ ؛ البقره: **۱۶۵**. (۴۰): النسأ: ۷۹. (۴۱): الانعام: **۸۵** ؛ النحل:
۱۲۲ ؛ الانبیأ: ۷۲ ؛ الصفت: ۱۱۲ ؛ القلم: ۵۰. (۴۲): الفرقان: ۳۰. (۴۳): الحجرات: ۱۳. (۴۴): الذریت: **۵۶**.
(**۴۵**): البقره: **۵** ، ۲۸ ، **۱۵۷** ؛ الزمر: ۱۸. (۴۶): البقره: ۳۰. (۴۷): ص: ۷۱ـ۷۲. (۴۸): القیامه: ۱۶ـ۱۷ ؛
الاعراف: ۳۲ ؛ البقره: ۱. (۴۹): البقره: ۱۴۳ ؛ النحل: ۱۰ـ۱۷. (**۵۰**): البقره: ۱۷۷. (**۵۱**): آل عمران: ۱۹۱.
(**۵۲**): البقره: ۲۱ ؛ الحج: ۷۷. (**۵۳**): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱. (**۵۴**): البقره: ۱۷۷ ؛ المومنون: ۱ـ۹ ؛ الفرقان
: ۶۳ـ۷۶. (**۵۵**): الملک: ۲۳. (**۵۶**): البقره: ۱۲۴ ؛ الانعام: **۹۵ـ۹۹** ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ . (۵۸) : الزخرف: ۲۳ ؛ البقره: ۱۷۰ . (۵۹) : النجم: ۲۳ ، ۲۸ ؛ الاسرأ : ۳۶ ؛ الکهف: ۱۵ ؛ الحجرات: ۲ ؛ النسأ : ۸۳ . (۲۰) : الاسرأ : ۳۶ ؛ التکاثر : ۸ ؛ الملک : ۲۳ . (۲۱) : الاعراف: ۳۲ ؛ القصص: ۷۷ ؛ البقره: ۲۲۲ـ ۲۲۳ ؛ الروم: ۲۱ . (۲۲) : آل عمران: ۱۵۷ ؛ الزمر : ۳۶ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ المایّده: ۹۴ ؛ الدهر: ۱۰ . (۲۳) : ق: ۴۳ ؛ آل عمران: ۱۵۴ ، ۱۸۵ ؛ النسأ : ۷۸ ؛ المنافقون: ۱۱ . (۲۴) : الرعد : ۲۶ ؛ الروم: ۳۷ ؛ الذریت: ۲۲ ، ۵۸ ؛ فاطر : ۳ . (۲۵) : البقره: ۲۱۲ ؛ النسأ : ۱۹ ؛ لقمن: ۳۴ ؛ الطلاق: ۱ . (۲۲) : الاعراف: ۳۲ ؛ آل عمران: ۱۴ـ ۱۵ ؛ الصف: ۱۰ـ ۱۲ ؛ الواقعه: ۱۵ـ ۲۴ ؛ المطففین: ۲۲ـ ۲۴ . (۲۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانفطار : ۷۲ ؛ التغابُن: ۳ ؛ الزمر : ۵۳ . (۲۸) : البقره: ۱۲۸ـ ۲۰۸ ؛ یوسف: ۵ ؛ الاسرأ : ۵۳ ؛ فاطر : ۲ ؛ یس: ۲۰ـ ۲۲ . (۲۹) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲ . (۷۰) : البقره: ۱۹۱ ؛ الحجرات: ۷ . (۷۱) : النور : ۱۹ . (۷۲) : المایّده : ۲۳ ؛ الاعراف: ۵۲ ؛ المایّده: ۲۴ ؛ القصص: ۸۳ . (۷۳) : فاطر : ۱۸ ؛ المدثر : ۳۸ ؛ البقره: ۴۸ . (۷۴) : الحشر : ۹ ؛ المایّده: ۲ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ التوبه: ۷۱ ؛ الشوری: ۳۸ . (۷۵) : النسأ : ۱۰۳ ؛ البقره: ۱۷۸ ، ۱۸۳ ؛ التوبه: ۲۰ ؛ آل عمران: ۹۷ . (۷۲) : البقره: ۲۷۱ ، ۲۸۰ ؛ النسأ : ۲۵ . (۷۷) : الاحزاب: ۲۱ ؛ الانبیأ : ۱۰۷ ؛ السبا : ۲۸ . (۷۸) : النسأ : ۵۸ ؛ السبا : ۴۲ ؛ النحل: ۹۰ ، ۱۲۵ . (۷۹) : التوبه: ۳۹ ؛ النور: ۲ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ الفرقان: ۲۸ـ ۲۹ . (۸۰) : الاعراف: ۱۷۲ ؛ المایّده: ۲۷ـ ۳۰ ؛ هود : ۱۰۰ ؛ یوسف: ۳ ، ۱۱۱ . (۸۱) : المایّده: ۹۰ ؛ التکویر : ۸ـ ۹ ؛ النحل: ۲۷ . (۸۲) : العصر : ۳ـ ۴ ؛ البقره: ۲۷۷ ؛ الرعد : ۲۹ . (۸۳) : آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ العصر : ۳ـ ۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اته ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅيدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اته ويشتمې روژې لپاره اته ويشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اته ويشتمه برخه) :

پوښتنه : آيا تا د محمدی امت ذکر او بيان کړی دی ؟

ځواب : هو ، ما د هغوی په باره کی ډير وضاحت ورکړی دی او هغوی می د مُسلِمه امت (۱) ، وسطی امت (۲) يعنی پر سمه لاره تلونکی امت ، تر ټول ښه امت (۳) او مسلمينو (۴) يعنی مسلمانانو په القابو سره نازولي دي (۵) . دغه امت دا امتياز هم لری چې د نړۍ تر ټولو هغسی غوره امت دی چې الله يې تر قيامته دا ذمه اخيستې ده چې د نيکۍ د خپرولو او د بدۍ د منع کولو هڅه به کوی (۶) ، د حق دين شفاهی او عملی شهادت به ورکوی (۷) او د هغه د استقرار او ټينګښت کوښښ به کوی (۸) .

پوښتنه : آيا د دغه مُسلم امت په باره کی له مخکی څخه هم کومه پيش ګويي موجوده وه که يا ؟

ځواب : هو ، کله چې ابراهيم (ع) او اسمعيل (ع) د کعبې تر بيا جوړولو وروسته الله تعالی ته دعا کړې وه ، په هغه کی يې د همدې مُسلمه امت ذکر کړی و (۹) .

پوښتنه : آيا تا د صحابهٔ کرامو بيان يا ذکر هم کړی دی ؟

ځواب : هو ، هغه کسان چې د رسول الله (ص) ملګري وو ، صحابه دي (۱۰) . په تورات او انجيل کی هم په دې هکله پيش ګويی سوې وه (۱۱) . د صحابه وو د ټولنی شروع د خورا لړ او پراګنده حالت څخه وسوه ، وروسته دا سی وخت هم راغی چې هغوی يو پياوړۍ ځواک سو (۱۲) . دغه اشخاص خپل تر منځو ډير ګران او يو پر بل مهربان وو خو د کافرانو په وړاندی خورا جدی او سرسخته وو (۱۳) . په دغه جماعت کی هغه مهاجرين هم شامل وو چې د الله په لار کی يې خپل کورونه او هر څه پريښي وو او د مکې څخه مدينې ته را غلی وو ، او په هغوی کی انصار هم شامل وو چې د نوموړو مهاجرينو سره يې ورورګلويزه سلوک کاوه او دا ټول رښتياني مسلمانان وو (۱۴) . دغو خلکو د الله د دين په خاطر د سر او مال قربانۍ ورکړې (۱۵) . په هغوی که هغسی پاکو اشخاصو هم شتون درلود چې هره هغه خپلوی او قرابت يې ايسته وغورځاوه چې د ده او الله تر منځ به خنډ کېدله . د دغو انسانانو په زړونو کی ايمان ننوتلی و او الله هم ځنی خوشاله و او هغوی هم د الله څخه راضی ول (۱۶) . هغو اصحابو چې تر يوې ونې لاندی يې په ټوليزه توګه رسول الله ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت وکړ هغوی ټوله له یو مخی جنتي دي او هغوی د خورا ایثار او ځان تیریدنی څخه کار واخیست (۱۷)
.

انصارو د مهاجرینو سره د مرستې په خاطر له خورا لویې قربانۍ او ایثاره کار واخیست (۱۸) . په اصحابو کی « سابقون الاولون» هم وو چی الله ورڅخه راضی سو او هغوی هم د الله څخه راضی سول (۱۹) .
د رسول الله سره د هغه یو صحابی [ابوبکر رضی الله عنه] هم هجرت وکړ او کله چی رسول الله د دښمنانو د خطر له امله په غار کی پټ سو نو دغه صحابی هم ورسره ملګری و (۲۰) .
پوښتنه: آیا تا مشخصاً د کوم صحابی نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د زید [رضی الله عنه] نوم ذکر کړی دی (۲۱) .
پوښتنه: آیا د تابعینو ذکر دی هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د نیکو تابعینو څخه هم هغسی راضی و لکه د نورو اصحابو کرامو څخه چی و (۲۲)
.

پوښتنه: که لطفاً راته ووایې چی شیطان څوک دی ، خوشاله به سم. څنګه چی د هغه لعین په باره کی تا پرله پسې خبرداریٔ راکړی دی ، نو ښه به وی چی مختصراً یې را وښیې.
ځواب: شیطان ته چی ابلیس ویل کیږی (۲۳) اصلاً د جن له ذاته دی (۲۴) . هغه له اوره جوړ سوی و (۲۵) .
د هغه کار دا دی چی خلک ګمراه او زیانمن کړی (۲۶) . هغه آدم (ع) ته د سجدې څخه د سرغړونی له امله د الله د حُکم څخه انکار وکړ نو ځکه د الهی لعنت وړ وګرځېد (۲۷) . شیطان د انسان ازلي او فطري دښمن دی (۲۸) . هیڅوک باید د هغه پیروي او په خوله و نه کړی (۲۹) .
پوښتنه: تا د جن نوم واخیست ، آیا د هغه په هکله هم څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، جن هم د انسان غوندی د الله مخلوق دی (۳۰) . هغه د اور څخه پیدا سوی دی (۳۱) . جن د انسان څخه مخکی پیدا سوی دی (۳۲) . جن هم د انسان غوندی د خپلی عقیدې او کړنی لپاره مؤظف او مسؤل دی نو ځکه د خپل عمل ځواب ویونکی دی (۳۳) . په جنانو کی هم د الله اطاعت کونکي او سرغړونکي شته دي (۳۴) . مُشرکو عربو به د خپل جهالت له مخی د الله او جنانو تر منځ خپلوي قیاسوله (۳۵) . دوی به جنان حتی د خدای شریکان هم بلل (۳۶) او د هغوی عبادت به یې کاوه (۳۷) . د بیری او مصیبت پر مهال به یې هغوی رابلل او لمانځل (۳۸) . جن کولای سی چی انسانان ووینی خو انسانان جنان نسی لیدلای (۳۹) . هغوی د حضرت محمد (ص) تر بعثت مخکی د لوړه سره د ځینو غیب خبرونو احوال هم معلومولای سو (۴۰) . د جنانو یوې ډلی به د رسول الله (ص) څخه قرآن هم اوریدئ او پر ده باندی یې ایمان راوړی و (۴۱) .
پوښتنه: آیا د کوم خاص علت له مخی د یو مسلمان ټول اعمال ضایع کېدای هم سی ؟
ځواب: هو ، د یو مسلمان ټوله اعمال هغه وخت ضایع او له منځه ځی که:
۱ـ کفر غوره کړی (۴۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د شِرک ارتکاب وکړی (۴۳) .
۳ـ مُرتد سی ، یعنی له دینه واوړی (۴۴) .
۴ـ د رسول الله (ص) په مجلس کی د هغه تر آواز په لوړ ږغ شورماشور یا خبری وکړی (۴۵) .
پوښتنه: تا پر کومو خلکو او مخلوقاتو لعنت ویلی دی ؟
ځواب: ما چی پر کومو انسانانو او نورو مخلوقاتو لعنت ویلی ، هغه اصلاً د الله لعنت دی او هغه دا دي:
۱ـ پر شیطان باندی (۴۶) .
۲ـ پر کافرانو باندی (۴۷) .
۳ـ پر ظالمانو باندی (۴۸) .
۴ـ پر درواغ ویونکو باندی (۴۹) .

(۱) : البقره : ۲۸ . (۲) : البقره : ۱۴۳ . (۳) : آل عمران : ۱۱۰ . (۴) : الحج : ۷۸ . (۵) : البقره : ۱۲۸ . (۶) : آل عمران : ۱۰۴ ، ۱۱۰ . (۷) : البقره : ۱۴۳ ؛ النسأ : ۱۳۵ ؛ الحج : ۷۸ ؛ المایّده : ۸ . (۸) : الشوری : ۱۳ . (۹) : البقره : ۱۲۸ . (۱۰) : التوبه : ۴۰ ؛ الفتح : ۲۹ ؛ التحریم : ۸ . (۱۱) : الفتح : ۲۹ . (۱۲) : الفتح : ۲۹ ؛ الانفال : ۲۲ . (۱۳) : الفتح : ۲۹ . (۱۴) : الانفال : ۷۴ . (۱۵) : التوبه : ۸۸ . (۱۶) : المجادله : ۲۲ . (۱۷) : الفتح : ۱۸ . (۱۸) : الحشر : ۹ . (۱۹) : التوبه : ۱۰ . (۲۰) : التوبه : ۴۰ . (۲۱) : الاحزاب : ۳۷ . (۲۲) : التوبه : ۱۰۰ . (۲۳) : البقره : ۳۴ ، ۳۶ ؛ الاسرأ : ۶۱ـ ۶۴ . (۲۴) : الکهف : ۵۰ . (۲۵) : الاعراف : ۱۲ . (۲۶) : النسأ : ۲۰ ، ۱۲۰ ؛ المایّده : ۹۱ ؛ الاعراف : ۲۷ ؛ المجادله : ۱۹ ؛ الفرقان : ۲۹ . (۲۷) : البقره : ۳۴ ؛ الاعراف : ۱۱ ؛ الحج : ۳۱ ؛ الاسرأ : ۶۱ ؛ الکهف : ۵۰ . (۲۸) : یوسف : ۵ ؛ الاسرأ : ۵۳ ؛ فاطر : ۶ ؛ الزخرف : ۶۲ . (۲۹) : البقره : ۱۶۸ ، ۲۰۸ ؛ الانعام : ۱۴۲ ؛ مریم : ۴۴ ؛ النور : ۲۱ . (۳۰) : الجن : ۲ ؛ الرحمن : ۱۵ ؛ الحجر : ۲۶ـ ۲۷ ؛ الصفت : ۱۵۸ ؛ الانعام : ۱۲۹ . (۳۱) : الرحمن : ۱۵ ؛ الحجر : ۲۷ . (۳۲) : الحجر : ۲۷ ؛ الکهف : ۵۰ . (۳۳) : الانعام : ۱۲۹ـ ۱۳۱ ؛ الاعراف : ۳۸ ، ۱۷۹ ؛ حم سجده : ۱۹ـ ۲۵ ؛ الاحقاف : ۱۸ ؛ الرحمن : ۱۳ . (۳۴) : الجن : ۱۱ ، ۱۴ . (۳۵) : الصفت : ۱۵۸ . (۳۶) : الانعام : ۱۰۶ . (۳۷) : السبا : ۴۱ . (۳۸) : الجن : ۶ . (۳۹) : الاعراف : ۲۷ . (۴۰) : الجن : ۸ـ ۹ . (۴۱) : الجن : ۲ ، ۱۳ . (۴۲) : الکهف : ۱۰۵ ؛ الاحزاب : ۱۹ ؛ محمد : ۹ ، ۳۲ . (۴۳) : الانعام : ۸۸ ؛ الزمر : ۶۵ ؛ التوبه : ۱۷ . (۴۴) : البقره : ۲۱ . (۴۵) : الحجرات : ۲ . (۴۶) : البقره : ۸۹ ، ۱۶۱ ؛ الاحزاب : ۶۴ ؛ المایّده : ۷۸ . (۴۷) : الاعراف : ۴۴ ؛ هود : ۱۸ ؛ المومن : ۵۲ . (۴۸) : آل عمران : ۶۱ . (۴۹) : الاعراف : ۵۴ ؛ النحل : ۱۲ ؛ الحج : ۱۸ ؛ العنکبوت : ۶۱ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د نهه ويشتمې روژې لپاره نهه ويشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (نهه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا ستوري هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د لمر ، سپوږمۍ او نورو ستورو نومونه ذکر کړي دي (۱) .

پوښتنه: آيا ستا په نظر دغه سيارې او ستورې ساکن دي که متحرک ؟ دا ځکه چې د اسلام مخالفين يو لړ ګمراه کونکي تبليغات کوي .
ځواب: ما واضحاً ويلې دي چې دا ټول خوځنده يعنې د حرکت په حال کې دي (۲) .

پوښتنه: آيا تا د غرونو ذکر هم کړی دی که يا ؟
ځواب: هو ذکر مې يې کړی دی (۳) ، حتی دا چې ځينو ته مې په نوم سره هم اشاره کړې ده لکه د طور غر (۴) ، د جودی غر (۵) او نور .

پوښتنه: آيا د فلزاتو نومونه دي هم ياد کړي دي ؟ که وی نو هغه کوم کوم فلزات دي ؟
ځواب: هو ، ذکر کړي مې دي مثلاً : سره او سپين زر (۲) ، مس (۷) ، اوسپنه (۸) او نور .

پوښتنه: آيا تا د ملغلرو نوم هم اخيستی دی ؟
ځواب: هو ذکر کړی مې دی (۹) .

پوښتنه: آيا تا د شين ګياوو (ترکاري بابو) نومونه هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د بيلګې په توګه د پياز ، هوږې ، چمبرخيال او نورو نومونه ذکر کړي دي (۱۰) .

پوښتنه: که په همدې موضوع کې پاته سم ، نو آيا تا د ونو او نورو يادونه هم کړې ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، کړې مې ده (۱۱). ما د ځينو ونو نومونه هم ذکر کړي دي لکه خرما (۱۲) ، زيتون (۱۳) ، بيرى (۱۴) او نور.

پوښتنه: نو چې داسې ده آيا د ميوو ذکر دې هم کړى دى که يا ؟
ځواب: هو باالکل مې کړى دى (۱۵). د دې جملې څخه مې د خرما (۱۲) ، انګورو (۱۷) ، انارو (۱۸) او نورو نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آيا مرغانو ته دې هم اشاره کړې ده که يا ؟
ځواب: هو کړې مې ده (۱۹). د مثال په توګه به دغه مرغان در ياد کړم: هُد هُد (۲۰) ، کاغې (۲۱) ، ابابيل (۲۲) او نور.

پوښتنه: نو آيا د حيواناتو په باره کې دې هم څه يادونه کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ډيرو حيواناتو ته اشاره کړې ده (۲۳) ، چې په هغو کې پسونه او وزې (۲۴) ، ميږه (۲۵) ، غوا او غويي (۲۲) ، آس (۲۷) ، خر (۲۸) ، قچر يعنى غاتره (۲۹) ، اوښ او اوښه (۳۰) ، بيزو (۳۱) ، سپى (۳۲) ، خوګ يا خنځير (۳۳) ، فيل (۳۴) ، او زمرى (۳۵) شامل دي.

پوښتنه: نو آيا د حشراتو نومونه دې هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د ځينو حشراتو نومونه ذکر کړي دي مثلاً: غوماشى (۳۲) ، مچ (۳۷) ، ميږئ (۳۸) ، غنى (۳۹) ، د عسلو مچې (۴۰) او نور.

پوښتنه: که د دغو څخه د عسلو د مچې په باره کې معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: هو ولې نه ، د شاتو مچې د څو رنګو څخه جوړې وى (۴۱) ، او په هغوى کې د انسانانو د ناروغيو لپاره شفا او علاج موجود دى (۴۲).
پوښتنه: خبره تر خبرى يادېږى. آيا تا د رنګونو په باره کې هم څه ذکر کړى دى که يا ؟
ځواب: هو ، ما د څو رنګونو ذکر کړى او نومونه مې يې هم اخيستى دي ، مثلاً سپين (۴۳) ، سور (۴۴) ، تور (۴۵) ، ژړ (۴۲) او نور.

پوښتنه: آيا د کومى ورځى نوم دې هم ذکر کړى دى ؟
ځواب: هو ، ما د جمعې (۴۷) او شنبې (۴۸) نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آيا راته ويلاى سې چې د وخت تاکل څنګه کېداى سى ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ورځې او شپې د وخت معلومول د لمر د راختلو او لوېدلو له مخې کيږي (۴۹) ، او د ورځو ، مياشتو او کلونو جنتري د سپوږمۍ د موقعيتونو پر اساس ترتيب کيږي (۵۰) . خو بايد متوجه اوسې چې په يو کال کې دوولس مياشتې وي (۵۱) .

پوښتنه: آيا تا د کوم ښارونو هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د څو ښارونو نومونه ذکر کړي دي لکه: بابل (۵۲) ، مکه (۵۳) ، مدينه (۵۴) او نور.

پوښتنه: آيا تا شيدو ته هم اشاره کړې ده که يا ؟
ځواب: هو ، لاکن د خالصو شيدو ذکر مې کړی دی (۵۵) .

پوښتنه: وروستۍ پوښتنه مې دا ده چې آيا ته کوم خاص پيغام لرې چې راته ويې وايې تر څو خلکو ته يې ورسوم ؟
ځواب: هو ، زه پخپله اصلاً يو پيغام يم يعنې د الله تعالی لخوا ټول بشر ته د يو پيغام په ډول راليږل سوی يم (۵۶) . غواړم چې زما لخوا ټولو خلکو ته زما دا پيغام ورسوې چې هغوی د خپل ربښتياني خالق او مالک بندګۍ غوره کړي او بس (۵۷) .

شُکراً ـ تشکر ستا د دې خورا مهمې ، هر اړخيزې او معلوماتی مرکې څخه (۵۸) .

اشکرلله ـ مننه له خدايه (۵۹) .

(۱) : الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱ . (۲) : الرعد : ۲ ؛ القمن: ۲۹ ؛ فاطر: ۱۳ ؛ يس: ۳۸ ، ۴۰ ؛ الزمر: ۵ . (۳) : النحل: ۸۱ ؛ طه: ۱۰۵ ؛ الانبيأ : ۷۹ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الاحزاب: ۷۲ . (۴) : البقره: ۲۳ ؛ طه: ۸۰ . (۵) : هود : ۴۴ . (۶) : آل عمران: ۱۴ ؛ التوبه: ۳۴ . (۷) : الرحمن: ۳۵ . (۸) : الکهف: ۹۶ ؛ الحديد : ۲۵ . (۹) : الرحمن: ۲۲ ؛ الطور: ۲۴ ؛ الواقعه: ۲۳ ؛ الحج: ۲۳ ؛ الدهر: ۱۹ . (۱۰) : البقره: ۶۱ . (۱۱) : الحج: ۱۸ ؛ الرحمن: ۶ ؛ المومنون: ۲۰ ؛ النور: ۲۵ ؛ الفتح: ۱۸ . (۱۲) : النحل: ۱۱ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۳) : النحل: ۱۱ ؛ النور : ۳۵ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۴) : السبا : ۱۲ . (۱۵) : البقره: ۲۲ ، ۱۲۶ ؛ الاعراف: ۵۷ ؛ الرعد : ۳ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الرحمن: ۱۱ . (۱۶) : مريم: ۲۵ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۷) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۱ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۸) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۴ . (۱۹) : البقره: ۲۶۰ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ النحل: ۷۹ ؛ النور: ۴۱ ؛ الملک : ۱۹ . (۲۰) : النمل: ۲۰ . (۲۱) : المايِّده: ۳۱ . (۲۲) : الفيل: ۳ . (۲۳) : البقره: ۱۷۴ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ هود : ۶ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الجاثيه: ۴ . (۲۴) : الانعام: ۱۴۲ ؛ طه: ۱۸ ؛ الانبيأ : ۱۸ . (۲۵) : ص: ۲۳ـ۲۴ . (۲۶) : البقره: ۶۷ـ۷۱ ؛ يوسف: ۴۳ . (۲۷) : الانفال: ۶۰ ؛ النحل: ۸ ؛ الحشر: ۶ . (۲۸) : البقره: ۲۵۹ ؛ الجمعه: ۵ ؛ المدثر: ۵ . (۲۹) : النحل: ۸ . (۳۰) : الانعام: ۱۴۴ ؛ الاعراف:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۰ ؛ الغاشیه: ۱۷. (۳۱): البقره: ۲۵ ؛ المایّده: ۲۰ ؛ الاعراف: ۲۲. (۳۲): الاعراف: ۷۲ ؛ الکهف: ۱۸. (۳۳)
: البقره: ۱۷۳ ؛ المایّده: ۳. (۳۴): الفیل: ۱. (۳۵): المدثر: ۵۱. (۳۶): البقره: ۲۲. (۳۷): الحج: ۷۳. (۳۸)
: النمل: ۱۸. (۳۹): العنکبوت: ۴۱. (۴۰): النحل: ۲۸. (۴۱): النحل: ۲۹. (۴۲): النحل: ۲۸ـ۲۹. (۴۳):
البقره: ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۱۰۸ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الصفت: ۴۲. (۴۴): فاطر: ۲۷. (۴۵): البقره: ۱۸۷
؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الزخرف: ۱۷ ؛ الزمر: ۲۰. (۴۶): البقره: ۲۹ ؛ الروم: ۵۱ ؛ الزمر: ۲۱ ؛ الحدید:
۲۰ ؛ المرسلت ۳۳. (۴۷): الجمعه: ۹. (۴۸): الاعراف: ۱۲۳. (۴۹): الاسرأ: ۱۲ ؛ یونس: ۲ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛
آل عمران: ۲۷ ؛ الانبیأ: ۳۳. (۵۰): یونس: ۵ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ الاسرأ: ۱۲ ؛ الرحمن: ۵. (۵۱): التوبه: ۳۶.
(۵۲): البقره: ۱۰۲. (۵۳): آل عمران: ۹۲ ؛ التین: ۳ ؛ البلد: ۱ـ۲ ؛ النمل: ۹۱ ؛ الانعام: ۹۲. (۵۴): التوبه:
۱۰۱ ، ۱۲۰ ؛ الاحزاب: ۲۰ ؛ المنافقون: ۸. (۵۵): النحل: ۲۲ ؛ محمد: ۱۵. (۵۶): ابراهیم: ۵. (۵۷): البقره:
۲۱ ؛ النحل: ۳۲. (۵۸): السبا: ۱۳. (۵۹): لقمن: ۱۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې ديرشم (وروستی) سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومېده ، د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه وه. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيدې او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه ويل. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو ګرځيدلې وی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! نو د دې لړۍ وروستۍ برخه لطفاً په غور او تدبُر سره ولولئ (ن. صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره د مرکې د پای ليکنه :

ښه ګرانو لوستونکو ، د قرآن سره خو مو دا مرکه په ۲۹ برخو کی ولوستله. خدای دی وکړی چې ځوابونه او محتويات يې د خپل ژوندانه تلن لاره وګرځوو ، که نه صرف وخت به مو ضايع کړی وی.

کله چې دا مرکه پای ته ورسېده ، نو « قرآن» څو خصوصی رازونه او ترخه حقايق راته وويل او پر ما يې پخه کړه چې تر تاسو به يې رسوم. هغه ګيله او شکايت وو ، اسويلی او فرياد وو ، خپګان او حسرت وو ، يعنې هغه څه وو چې اصلاً دي ، کيږی ، په سترګو يې وينو ، او باالاخره هغه څه وو چې بايد نه وای.

آيا پوهيږئ چې « قرآن» په آخره کی څه راته وويل ؟ قرآن د مسلمانانو څخه عجيبه حساس او عينی برداشتونه کړي وو . کله چې يې يو يو راته وايه نو باور وکړئ چې خوله مې بنده سوه ، پر سترګو مې توره تياره خپره سوه ، سر مې ځوړند سو ، بدن مې په رپېدو او جټکو سو ، له سره تر نوکه په خولو کی لوند سوم ، د بدن ټول سبک مې وخوت او نږدې و چې چپه سم.
آيا څه حدس کوئ چې قرآن به په رمازه او کنايه کی څه راته ويلې وی ؟ هغه راته وويل چې تاسو ټول تش په نوم مينه را سره لرئ خو په اصل کی درواغ وايا ست ، د طوطی غوندی مې تلاوت کوئ خو نه پوهيږئ چې څه لولئ. تاسو زه عملاً ترک او خوشی کړی يم لاکن په ظاهره زما په نوم دنيا خرابوئ. په خوله مې منئ خو په زړه مې شړئ ، که مې لولئ نو هيڅ فکر او تدبر نه کوئ. زه خو لا څه ، آن پخپله رسول الله (ص) هم شکايت درڅخه کوی (الفرقان-۳۰).

زه مو ډېر نفس تنګه ساتلی يم او ساه مې ځکه بنده وی چې په اوو پوښونو کی مو پېچلی يم او هلته لوړ مو په دوړو کی ايښی يم. چندانی مو نه په کار يږم بلکی هغه مهال مې را اخلئ چې مسافر له کوره وځي يا په واده کی د ناوی پر سر نيول کيږم ، او يا دا چې کله غم او مصيبت دربا ندی راسی نو مو په ياد سم او له دوړو مې پاک او په زاريو مې خدای ته شفيع کوئ.... خورا ډېر مې مچوئ خو رښتيانی مينه نه را سره لرئ ، خورا ډېر مې خوښوئ خو له ځانه مې ليری ساتئ ، خورا ډېر مې يادوئ خو اصلاً مې هيروئ ، خورا ډېر مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاييځ خو نه مې خپلوئ ، خورا ډېر قسمونه راباندې اخلئ خو سرچپه عمل کوئ ، خورا ډېر عزت مې کوئ خو عملاً مې نه منئ او خورا ډېر در نږدې يم خو راندې ياست نه مې وينئ....

هو ګرانه لوستونکې ، هغه شکايت وکړ چې ماته اوس ثابته سوې ده چې هسې يو کتاب يم ، عادي کتاب ، اضافي کتاب ، بې غمخوره او بې سرپرسته کتاب !
هغه په داسې حال کې چې لهجه يې څه تونده سوه داسې دوام ورکړ: ګوره ، ټولو مسلمانانو خصوصاً افغانانو ته وو ايه چې اول خو مې نه تلاوت کوئ ، که مې تلاوت کوئ نو په معنا مې نه پوهيږئ. که احياناً پوه هم سئ ، نو بيا بدبختانه عمل نه په کوئ. نو آيا په دغسې حالاتو کې زه د يو عادي يا اضافي کتاب څخه علاوه بل اهميت لرلای سم ؟ګورئ ، همدا حساسه بارکی زما او ستاسې دښمن ډېره ښه درک کړې ده نو ځکه مسلسل ما سپکوي ، ما توهينوي ، ما سوځوي او پر تاسو مرګوني ګوزارونه کوي او سرونه هم له بې غيرتۍ نه سئ راپورته کولای. دا ځکه چې ما ته مو عملاً شا راګرځولې ده او زما د دښمن ملګري سوي ياست. په دې ډول د نامردانو ، منکرانو او ناکسانو تر يوغ لاندې سرځوړيزه ژوند تيروئ.

بلې ګرانه لوستونکې ، هغه په داسې حال کې چې را څخه ليرې کېدئ ، راته وويل چې دا يوه خبره مې لا واوره او هغه دا چې پر تاسو ټولو صرف په نوم ګران يم بلکې دا هر څه مو چل ول ، ريا او حيلې دي. کله چې د قول او قسم خوړلو وار راورسيږي او يو د بل سره د دنيا په شخړو کې لاس او ګريوان سئ ، نو بيا زه در په ياد سم او په ټګۍ سره مې راپورته کړئ او وا ياست چې ما دې دغه قرآن ووهي که به داسې يا هسې نه وي... بله ناوړه استفاده لا دا را څخه کوئ چې د هرې غونډې او جلسې په پيل کې تلاوت کيږم ، اورول کيږم او په پای کې ستايل کيږم ، خو د دغسې نمايشي او يکنواخته مراسمو تر ختميدو وروسته نه د چا په کار يم او نه د چا يار يم !آيا داسې نه ده چې يو ځل مې خندوئ لاکن سل ځله مې ژړوئ ؟دا څنګه مينه راسره لرئ چې قانون د بل منئ خو قسم په ما باندې اخلئ ؟ په ما سر ورکوئ خو سر نه راباندې خوږوئ ؟ !ګورئ ، هر څوک مې په ظاهره د محبت ډېره دعوه کوي ، زما لپاره د سر تيرېدو ټټر هم وهي خو عملاً يې پرې ښنبئ يم او يوازې په اوو پوښونو کې بندي پروت يم.
هو ، زه صرف يو بندي کتاب يم ، يوازې يم او د حسرت اوښکې تويوم. زه نه پوهيږم چې چا ته وژاړم ؟! ګورئ ، اوس خو څه نسم کولای ، مګر د قيامت په ورځ به پر تاسو هر يوه شاهد سم او خپل مصنف او مؤلف ته به فرياد وکړم چې ستا دغه او هغه بنده زما سره پورتني ظلمونه او چمونه کړي دي. آيا پوهيږئ چې لوی الله به څه درسره وکړي ؟زما به غور او ستاسې به جور په برخه وي. تاسې دا فکر قطعاً مه کوئ چې الله ولې د خپلو ګناهونو سزا همدا اوس نه درکوي. داسې نه ده بلکې الله مهلت درکړی دی او دا هر څه درته ساتي. که يې په دې دنيا کې چا ته سزا ورکولای نو د ځمکې پر مخ به نن هيڅوک هم نه وای پچ سوی (النحل:٦١). ګورئ ، خدای ښه پيژنئ خو اطاعت يې نه کوئ ، ما د بلبل غونډې تلاوت کوئ خو عمل نه کوئ ، دا وا ياست چې مرګ حق دی خو هغه ته چمتو ينه نه نيسئ ، نو واورئ: دنيا چې خوښوئ آخرت مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیروئ ، مخلوق چی خوښوئ خالق مو هیروئ ، ما چی ښکلوئ شا راګرځوئ.. خو اوس لا هم وختی دی ، د شیطانی وسوسو او طاغوتی فتنو څخه را وګرځئ. دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! د دې لپاره چی ناوخته سوی نه وی ، په ځانونو کی ژور او اساسی بدلون راوړئ او ترڅو چی داسی ونکړئ ، الله مو روان حالت نه بدلوی (الرعد ـ ۱۱) .

هو ګرانه لوستونکې ، زه د قرآن دغو فریادونو او تهدیدونو د حسرت په اوښکو او د هیبت په خولو کی داسی بې حاله کړم لکه د جراحي عملیاتو پر مهال چی د بې هوښۍ دوا په رګونو کی تذریق سی. کله چی می سترګی رڼی کړې ، نو صرف د دې مرکې یو څو خورې ورې پاڼی او کاغذونه می ولیدل چی زیاتره یې باد راڅخه وړي وو. بس ژر راپورته سوم او پاته کاغذونه می راټول کړل او په تلوار می تر تاسو راورسول. نور نو تاسو پوه سئ او تصمیم مو ، چی د قرآن دغه خبرداریځ او پیغام عملی کوئ او که یې ردوئ (البقره : ۲۱ ؛ النحل : ۳۶) !

والسلام،
ستاسو د دعاوو محتاج: نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لراوبر په برېښنايي کتابتون کې پر لیکه اثار

- اسلام او مذهب:
- [د روژې ډالۍ ډاکټر نثار احمد صمد]
- [روژه د رحمت، برکت او مغفرت میاشت مؤلف: مولوي سید محبوب شاه ساجد]
- [د اصحابانو کیسې مولوي عبدالهادي حماد]
- [د مصطلح الحدیث علم په سوال او ځواب کښې لیکونکی: شیخ مصطفی العدوی مترجم: محمد عمر بشار]
- [اړینه پوهه مولوي عبدالهادي حماد]
- [د برېښنايي کتابتون د اسلام او مذهب د برخې د نورو پر لیکه کتابونو لپاره دلته کلیک وکړئ !]

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ساینس او تخنیک:
- د رڼا کرکۍ (د کمپیوټر زده کړه) ــــ عبدالستار فیضي
- سرطان او د چاپیریال راډیو اکټیویټي ــــ لیکوال: پوهنوال ډاکټر نظر محمد سلطانزی
خدراڼ
- د مایکروسافټ آفس پښتو لارښود ــــ عبدالستار فیضي
- غواړئ ذهني ځیرکتیا مو تمرین کړئ؟ ــــ ژباړن: مختار احمد احسان
- د ساینس او تخنیک د برخي د نورو پر لیکه کتابونو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- سپورټ او روغتیا:
- هغه پیاوړي لاري چاري چي اندېښنه ستاسو له ژوند څخه محو کوي ــــ ژباړن: ډاکټر محمد رقیب (فاروقي وردګ)
- THE PREVALENCE OF HIV/AIDS IN AFGHANISTAN ــــ Dr.Hameed_Shuja
- د کوچنیانو تنفسي سیستم ــــ لیکوال: پوهندوی دوکتور سید حسام مل
- د لراوبر وېبپاڼي د برېښنايي کتابتون د سپورټ او روغتیا د برخي د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- هنر او ادبیات:
- راځئ کیسه ولیکو ــــ نصیر احمد احمدي
- مناجاتونه ــــ نور احمد قرانمل
- د هیلو غوټۍ ــــ ویناواله: وحیده "آرینزی"
- د ابراهیم ادهم په پلونو (ناول) ــــ لیکوال: عبدالله الهام جمالزی
- منظومي کیسي پښتو لنډۍ او غاړي ــــ لیکوال: څارنوال احمد منګل خان

د ماشومانو لپاره:
- کوچنی شاهزاده (د ماشومانو لپاره) ــــ ډاکټر عبدالباري
- زما سوی (د ماشومانو لپاره) ــــ مختار احمد احسان
- فتبالر (د ماشومانو لپاره) ــــ مختار احمد احسان
- د برېښنايي کتابتون د هنر او ادبیاتو د برخي د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- تاریخ او سیاست:
- روز شمار واقع افغانستان ــــ تهیه او ترتیب: حمید علمي
- شیرشاه سوري د افغانانو تر منځ د یووالي هڅونکي ــــ ژباړن: استاد قریب الرحمن سعید
- د ډیورنډ تړون د حقوقو او سیاست په تــــله کښي ــــ لیکوال: ډاکټر رحمت ربی زیرکیار
- د تاریخ او سیاست د برخي د نورو آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- بېلابېل آثار:
- خوندور خواره ــــ عبدالستار فیضي
- د نړۍ اووه عجایبي ــــ ژباړن: مختار احمد احسان
- د بېلابېل آثار نومي برخي د نورو پر لیکه کتابونو د لوست لپاره دلته کلیک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library